

2016-10-05

Tid Måndagen den 24 oktober 2016 kl:18:30

Plats Tumba kommunalhus, lokal 2, plan 2

Ärenden

Justering

- 1 Medborgarförslag – Rena dagvattenutsläpp i Uttransjön
- 2 Enhetschefen/miljöenheten informerar
- 3 Remiss – Översyn av förordning om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten
- 4 Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet för tillsyns- och provningsverksamhet **Omedelbar justering**
- 5 Anmälningens ärenden
- 6 Delegationslista
- 7 Nämndinitiativ – Förslag (M) till miljö- och hälsoskyddsnämnden om framtagande av rutiner för förebyggande smittskyddsarbete och rutiner vid utbrott av smittsam sjukdom **Senare utskick**
- 8 Ev. tillkommande ärenden

Gruppsammanträden

S, V och MP – kl. 18:00, konferensrum 2, plan 2, kommunalhuset, Tumba.

M, C, TUP, KD och L - kl. 18:00, konferensrum Munkhättan, Miljöenheten plan 3, kommunalhuset, Tumba.

Kaffe och smörgås från kl. 17:30, Helges restaurang, kommunalhuset, plan 2.

Anmäl ev. förhinder till Karina Wallenius, tel/sms 076-810 39 42, e-post karina.wallenius@botkyrka.se

2016-10-24

1**Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden: Begäran om yttrande över medborgarförslag - Rena dagvattenutsläpp i Uttransjön****Förslag till beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser medborgarförslaget besvarat eftersom föreslagna åtgärder redan är genomförda eller ansvaret ligger på annan part.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit som gäller åtgärder för rening av dagvatten som rinner till sjön Uttran. Medborgaren hävdar att kommunen inte prioriterar rening av dagvatten till sjön samt har fyra åtgärdsförslag. Inom ramen för framtagande av vattenprogram för Botkyrka kommun har bl.a. en utredning gjorts som har karterat dagvattenutsläppen, beräknat föroreningsbelastningar, föreslagit lokala åtgärder, vilken effekt dessa förväntas ha samt kostnad för åtgärderna för att förbättra vattenkvaliteten i bl.a. sjön Uttran.

Vattenprogrammet är för tillfället ute på remiss. I vattenprogrammets åtgärdslista bedöms behovet av åtgärder för sjön Uttran som stort. Det stämmer inte att kommunen inte prioriterar sjön Uttran. Botkyrka och Salems kommuner genomför provtagningar i sjön Uttran. Provtagning av själva dagvattenutsläppen är en mycket resurskrävande metodik som ska göras kontinuerligt och flödesproportionellt. Beräkningar baserade på mätningar från olika markanvändningar görs normalt istället. För att förbättra vattenkvaliteten i sjön Uttran föreslås i vattenprogrammet åtgärder för både Utterkalven och Seger-sjön. Förhöjda halter av ammoniak har konstaterats vid provtagning. Förklaringen är sannolikt att i kraftigt näringsrika sjöar är produktionen av växtplankton mycket hög vilket särskilt soliga sommardagar kan medföra förhöjt pH. Vid ansträngda syrgasförhållanden kan även stora mängder ammonium frigöras från sjöarnas sediment. Dessa processer har sannolikt enskilt eller i kombination medfört höga ammoniakhalter i sjöns ytvatten. Åtgärder som syftar till att minska närsaltbelastningen förväntas därför också minska risken för förhöjda ammoniakhalter. Botkyrka kommun har ingen badplats i Uttran och tar därför inga badvattenprover i sjön. I Salem ligger Möllebadet där Salems kommun ansvarar för provtagningen. Generellt gäller att Vattenmyndigheten ansvarar för statusklassning av bl.a. miljögifter i vattenförekomster, däribland miljögifter i fisk. Frågan om behovet av att kommunen tar kompletterande prover på fisk, får klargöras inom ramen för kommunens vattenvårdsarbete i samråd med Vattenmyndigheten.

2016-09-28

Dnr sbf/2016:273

Referens
Dan Arvidsson

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden: Begäran om yttrande över medborgarförslag - Rena dagvattenutsläpp i Uttransjön.

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser medborgarförslaget besvarat eftersom föreslagna åtgärder redan är genomförda eller ansvaret ligger på annan part.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit som gäller åtgärder för rening av dagvatten som rinner till sjön Uttran. Medborgaren hävdar att kommunen inte prioriterar rening av dagvatten till sjön samt har fyra åtgärdsförslag. Inom ramen för framtagande av vattenprogram för Botkyrka kommun har bl.a. en utredning gjorts som har karterat dagvattenutsläppen, beräknat föroreningsbelastningar, föreslagit lokala åtgärder, vilken effekt dessa förväntas ha samt kostnad för åtgärderna för att förbättra vattenkvaliteten i bl.a. sjön Uttran. Vattenprogrammet är för tillfället ute på remiss. I vattenprogrammets åtgärdslista bedöms behovet av åtgärder för sjön Uttran som stort. Det stämmer inte att kommunen inte prioriterar sjön Uttran. Botkyrka och Salems kommuner genomför provtagningar i sjön Uttran. Provtagning av själva dagvattenutsläppen är en mycket resurskrävande metodik som ska göras kontinuerligt och flödesproportionellt. Beräkningar baserade på mätningar från olika markanvändningar görs normalt istället. För att förbättra vattenkvaliteten i sjön Uttran föreslås i vattenprogrammet åtgärder för både Utterkalven och Segersjön. Förhöjda halter av ammoniak har konstaterats vid provtagning. Förklaringen är sannolikt att i kraftigt näringsrika sjöar är produktionen av växtplankton mycket hög vilket särskilt soliga sommardagar kan medföra förhöjt pH. Vid ansträngda syrgasförhållanden kan även stora mängder ammonium frigöras från sjöarnas sediment. Dessa processer har sannolikt enskilt eller i kombination medfört höga ammoniakhalter i sjöns ytvatten. Åtgärder som syftar till att minska närsaltbelastningen förväntas därför också minska risken för förhöjda ammoniakhalter. Botkyrka kommun har ingen badplats i Uttran och tar därför inga badvattenprover i sjön. I Salem ligger Möllebadet där Salems kommun ansvarar för provtagningen. Generellt gäller att Vattenmyndigheten ansvarar för statusklassning av bl.a.

2016-09-28

Dnr sbf/2016:273

miljögifter i vattenförekomsterna, däribland miljögifter i fisk. Frågan om behovet av att kommunen tar kompletterande prover på fisk, får klargöras inom ramen för kommunens vattenvårdsarbete i samråd med Vattenmyndigheten.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (mhn) har tillsammans med tekniska nämnden av kommunfullmäktige uppdragits att svara på ett medborgarförslag om rening av dagvattenutsläpp i Uttransjön. Mhn mottog medborgarförslaget 2016-07-07. Av medborgarförslaget framkommer bl.a. följande:

Vid kontakter med Botkyrka kommuns ansvariga för planering av åtgärder för rening av dagvatten, har framkommit att Uttransjön i nuläget inte är en prioriterad del av dessa åtgärder.

Förslag till åtgärder.

- 1. Kartläggning och lokalisering av Botkyrka kommuns orenade dagvattenutsläpp i Uttransjön, då det inte finns tillgänglig information om dessa. Idag gör kommunen inga mätningar av storleken eller av vattenkvaliteten av utsläppen. Vilka områden utgör tillrinningen till utsläppen?*
- 2. Utveckla planer och prioritera möjliga åtgärder för rening av de orenade dagvattenutsläppen, speciellt längs Vattravägen och Strandvägen i Utterkalven men även i Uttransjön.*
- 3. Utred varför Utterkalven förutom höga halter av fosfor och kväve även har höga halter av ammoniak. Uppmätt halt ammoniak överskrider maximalt tillåten halt i ytvattnet på grund av miljögifter (Länsstyrelsen i Stockholms län 2014-02-03 VISS Vatteninformationssystem Sverige, Övervakningsstation Utterkalven 7, EU_CD: SE656540-161380). Vilka åtgärder ska vidtas för att minska ammoniak halten?*
- 4. Genomför och redovisa regelbundna mätningar av badvattenkvaliteten samt miljögifter i fisken i Uttransjön inklusive Utterkalven.*

Miljöenhetens svar

Miljöenheten uppskattar det lokala engagemanget för att få ett renare vatten i sjön Uttran och besvarar nedan förslaget och sätter in det i sitt sammanhang i det kommunala vattenvårdsarbetet.

Botkyrka kommun håller för närvarande på att ta fram ett vattenprogram, *Botkyrkas blå värden*, som omfattar vatten i hela Botkyrka. Inom ramen för vattenprogrammet har en utredning tagits fram över Tullingesjöns avrinningsområde (SWECO, maj 2016), där bl.a. sjön Uttran ingår. Utredningen har kartlagt föroreningskällor, var utsläppen sker och storleken på utsläppen

2016-09-28

Dnr sbf/2016:273

samt förslag på åtgärder för att minska belastningen samt bedömning av åtgärdernas effekt och kostnad. Dagvattenutsläpp står för en stor del av belastningen i avrinningsområdet. Utredningen utgör en del, bland andra utredningar, och ligger till grund för det åtgärdsförslag som föreslås i vattenprogrammet.

I vattenprogrammets åtgärdsförslag står åtgärder som syftar till att rena vatten i Uttran högt på listan. Det stämmer alltså inte att åtgärder för att rena dagvattenutsläpp till Uttran inte är prioriterade.

Nedan besvaras medborgarförslagets förslag på åtgärder.

1. Var utsläppen av dagvatten sker, vilket område de avvattnar samt storleken av belastningen är kartlagda i SWECO:s utredning. Förutom det utför kommunen tillsammans med Salems kommun provtagningar i bl.a. Uttran inkl. Utterkalven. Provtagning av själva dagvattenutsläppen är en mycket resurskrävande metodik som ska göras kontinuerligt och flödesproportionellt. Beräkningar baserade på mätningar från olika markanvändningar görs normalt istället.
2. I vattenprogrammet föreslås åtgärder för att minska belastningen av föroreningar. Bl.a. föreslås en större dagvattenanläggning i Utterkalven för det dagvattenutsläpp som kommer från bl.a. Vattravägen. Vidare föreslås det att man tillsätter en grupp i kommunen som ska arbeta med rening och fördröjning av dagvatten. Åtgärder föreslås även för uppströms liggande Segersjön, vilket om de genomförs förväntas få en positiv effekt på vattenkvalitén i Utterkalven.
3. Förhöjda halter av ammoniak har konstaterats vid provtagning. I kraftigt näringsrika sjöar är produktionen av växtplankton mycket hög vilket särskilt soliga sommardagar kan medföra förhöjt pH. Vid ansträngda syrgasförhållanden kan även stora mängder ammonium frigöras från sjöarnas sediment. Dessa processer har sannolikt enskilt eller i kombination medfört höga ammoniakhalter i sjöns ytvatten. Åtgärder som syftar till att minska närsaltbelastningen förväntas därför också minska risken för förhöjda ammoniakhalter.
4. Botkyrka kommun har ingen badplats i Uttran och tar därför inga badvattenprover i sjön. I Salem ligger Möllebadet där Salems kommun ansvarar för provtagningen. (Generellt gäller att resultatet av badvattenprovtagning kan hämtas från <https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/badvatten.html>)

2016-09-28

Dnr sbf/2016:273

Generellt gäller att Vattenmyndigheten ansvarar för statusklassning av bl.a. miljögifter i vattenförekomsterna, däribland miljögifter i fisk. Frågan om behovet av att kommunen tar kompletterande prover på fisk, får klargöras inom ramen för kommunens vattenvårdsarbete i samråd med Vattenmyndigheten. En undersökning av miljögifterna kvicksilver och bromerade flamskyddsmedel i gädda genomfördes 2002 av miljöenheten som visade att halterna av kvicksilver var måttliga och halterna av bromerade flamskyddsmedel låg under detektionsgräns.

Inga-Lill Segnestam
Samhällsbyggnadschef

Ingrid Molander
Miljöchef

Medborgarförslag – Rena dagvattenutsläppet i Uttransjön - publicering

Namn: Erik Hilding

Förslag: MEDBORGARFÖRSLAG: PRIORITERA ÅTGÄRDER FÖR RENING AV BOTKYRKAS KOMMUNS ORENADE DAGVATTENUTSLÄPP I UTTRANSJÖN!

Nuläge

Vid kontakter med Botkyrka kommuns ansvariga för planering av åtgärder för rening av dagvatten, har framkommit att Uttransjön i nuläget inte är en prioriterad del av dessa åtgärder.

Mot bakgrund av Salems kommuns omfattande satsningar på att rena sina utsläpp i Utterkalven, med bland annat dagvattendammar, borde det vara självklart att Botkyrka kommun går vidare och gör samma sak för att rena kommunens dagvattenutsläpp. Att släppa ut orenat dagvatten i sjöar och vattendrag är att betrakta som miljöfarlig verksamhet enligt 1 och 2 § 9 kap. miljöbalken (SFS 1998:808). Då skulle övergödningen och igenväxningen av Uttransjön minska.

Förslag till åtgärder.

1. Kartläggning och lokalisering av Botkyrka kommuns orenade dagvattenutsläpp i Uttransjön, då det inte finns tillgänglig information om dessa. Idag gör kommunen inga mätningar av storleken eller av vatten- kvaliteten av utsläppen. Vilka områden utgör tillrinningen till utsläppen?
2. Utveckla planer och prioritera möjliga åtgärder för rening av de orenade dagvattenutsläppen, speciellt längs Vattravägen och Strandvägen i Utterkalven men även i Uttransjön.
3. Utred varför Utterkalven förutom höga halter av fosfor och kväve även har höga halter av ammoniak. Uppmätt halt ammoniak överskrider maximalt tillåten halt i ytvattnet på grund av miljögifter (Länsstyrelsen i Stockholms län 2014-02-03 VISS Vatteninformationssystem Sverige, Övervakningsstation Utterkalven 7, EU_CD: SE656540-161380). Vilka åtgärder ska vidtas för att minska ammoniak halten?
4. Genomför och redovisa regelbundna mätningar av badvattenkvaliteten samt miljögifter i fisken i Uttransjön inklusive Utterkalven.

Motivering: Uttran är en unik källsjö i vår kommun, vilket innebär att sjön på många ställen kontinuerligt fylls på med rent grundvatten underifrån. Uttransjön är en viktig del av ett sjösystem och vidarebefordrar föroreningar i hela Tumbaåns sjösystem som slutligen via Tullingesjön leds ut i Mälaren vår dricksvattentäkt. Uttransjön är mycket betydelsefull för rekreation, fiske och djurliv och som badsjö för allmänheten och kringboende

Erik Hilding

Uttran 2016-05-09

2016-10-24

2

Enhetschefen/miljöenheten informerar

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att nämnden tagit del av informationen.

Sammanfattning

Miljöchefen/medarbetare inom miljöenheten delger aktuell information till nämnden.

2016-10-24

3

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden: Översyn av förordning om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att lämna tjänstemannayttrandet daterat 2016-09-28 som sitt eget.

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har på uppdrag av regeringen gjort en översyn av förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (rapport 2016:15).

Havs- och vattenmyndighetens förslag är att förordningen ska upphävas och att ett antal föreskrifter därmed behöver upphävas eller ändras. Utöver det behöver viss vägledning tas fram för att täcka återstående skyddsbehov. Syftet med förslaget är att förenkla för myndigheter och verksamhetsutövare som tillämpar miljökvalitetsnormerna genom att ta bort parallella system och administrativa redovisningskrav som inte ger någon reell miljönytta, och istället införliva bestämmelserna i miljökvalitetsnormerna för ekologisk status som finns i vattendirektivet (2000/60/EG).

2016-09-28

Referens
Sara LeeMottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden: Översyn av förordning om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar:

- att lämna tjänstemannayttrandet som sitt eget.

Utlåtande

Miljöenheten ställer sig positiv till Havs- och Vattenmyndighetens förslag att upphäva fisk- och musselvattenförordningen och vidta kompletterande åtgärder.

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har på uppdrag av regeringen gjort en översyn av förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (rapport 2016:15).

Havs- och vattenmyndighetens förslag är att förordningen ska upphävas och att ett antal föreskrifter därmed behöver upphävas eller ändras. Utöver det behöver viss vägledning tas fram för att täcka återstående skyddsbehov.

Syftet med förslaget är att förenkla för myndigheter och verksamhetsutövare som tillämpar miljö kvalitetsnormerna genom att ta bort parallella system och administrativa redovisningskrav som inte ger någon reell miljönytta, och istället införliva bestämmelserna i miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status som finns i vattendirektivet (2000/60/EG).

Bakgrund

Förordningen om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (2001:554) baseras på två direktiv från 70-talet, fiskvattendirektivet och musselvattendirektivet, som syftade till att skydda fisk i sötvatten och musslor i marin miljö från utsläpp och annan mänsklig påverkan. I förordningen finns miljö kvalitetsnormer i form av gränsvärden och riktvärden som ska uppnås i utpekade fisk- och musselvatten. Dessa normer gäller bland annat syrehalter, pH och metaller.

2016-09-28

Vattendirektivet infördes i svensk lagstiftning 2004, genom bland annat vattenkvalitetsförordningen (SFS 2004:60) för att ta ett samlat grepp om vattenmiljön. Vissa äldre förordningar, som fisk- och musselvattenförordningen, finns fortfarande kvar, vilket har lett till att det uppstått parallella system för arbetet med miljökvalitetsnormer. De normer som finns i fisk- och musselvattenförordningen beaktas till stor del i miljökvalitetsnormerna för ekologisk status som finns i vattendirektivet.

HaV delar i sin översyn upp miljökvalitetsnormerna i fisk- och musselvattenförordningen i fyra kategorier enligt hur de bör hanteras om förordningen upphävs:

- Normer som kan tas bort utan att ersättas
- Normer som omhändertas genom annan lagstiftning om denna revideras
- Normer som kan ersättas med vägledning
- Normer för vilka det redan finns tillräcklig reglering i annan lagstiftning.
-

HaV förutsätter att samma skyddsnivå kan säkerställas genom tillämpning av vattendirektivet.

Vissa av normerna i fisk- och musselvattenförordningen betraktas numer som otidsenliga, vilket både kan skapa problem vid tillämpningen och ställa krav på övervakning som inte är till någon nytta. Numer gör HaV bedömningen att det är omotiverat att ha miljökvalitetsnormer som skyddar enskilda arter och inte hela vattenmiljön.

Fisk- och musselvattenförordningen ställer också krav på miljöövervakning. Övervakningen har framför allt utgjorts av nationell eller regional miljöövervakning som till stor utsträckning bedrivs utifrån andra syften eller recipientkontroll. HaV bedömer att nuvarande övervakning till stor del kommer att fortgå även om förordningen upphävs. Dessutom tas dubbelarbete med redovisning och rapportering bort.

Vad det innebär för Botkyrka kommun

HaV bedömer att upphörande av förordningen kommer att få positiva effekter för berörda kommuner, främst genom att den föreslagna hanteringen av bland annat tillsyns-, prövnings- och fysiska planeringsärenden förenklas, då regel-

2016-09-28

verket förenklas. Eventuellt kan det också leda till något minskade kostnader för verksamhetsutövare.

I Botkyrka kommun är Mälaren inklusive Tullinge- och Albysjön utsedda som fiskvatten som omfattas av fisk- och musselvattendirektivet.

Inga-Lill Segnestam
Förvaltningschef

Ingrid Molander
Miljöchef

Översyn av förordning om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten

Redovisning av regeringsuppdrag med Havs- och vattenmyndighetens analys av normerna och förslag till ändrad lagstiftning

Havs- och vattenmyndigheten
Datum: 2016-05-30

Ansvarig utgivare: Ingemar Berglund
Omslagsfoto: Maja Kristin Nylander

ISBN 978-91-87967-24-5

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930, 404 39 Göteborg
www.havochvatten.se

Översyn av förordningen om miljö kvalitetsnormerna för fiskvatten och musselvatten

Redovisning av regeringsuppdrag med Havs- och vattenmyndighetens analys av
normerna och förslag till ändrad lagstiftning

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2016:15

Förord

Havs- och vattenmyndigheten överlämnar denna rapport i enlighet med regeringsuppdraget den 22 oktober 2015 om översyn av förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Uppdraget har genomförts i viss dialog med Naturvårdsverket, Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Jordbruksverket.

Uppdraget har genomförts som ett projekt med följande deltagare: Åsa Andersson, Philip Axe, Annika Johansson, Anneli Harlén, Dag Lestander, Karin Pettersson (projektledare), Elisabeth Sahlsten, Karin Wall och Ann-Sofie Wernersson. I styrgruppen har följande personer deltagit: Marie Berghult (ordförande), Sara Grahn och Bertil Håkansson.

Ett stort tack riktas till alla som på olika sätt deltagit och bidragit till rapporten.

Göteborg 30 maj 2016

Björn Sjöberg

avdelningschef

Sammanfattning

Regeringen gav genom ett beslut den 22 oktober 2015 Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att göra en översyn av förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (fisk- och musselvattenförordningen). Behovet av att göra denna översyn har framförts av Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

I rapporten görs en översyn av miljökvalitetsnormerna i förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten och en bedömning av om det finns normer som bör ändras, tas bort eller om samma skyddsnivå kan uppnås på annat sätt.

Havs- och vattenmyndigheten föreslår att fisk- och musselvattenförordningen upphävs. Som en följd av detta behöver ett antal föreskrifter upphävas eller ändras. Därutöver behöver viss vägledning tas fram för att täcka återstående skyddsbehov.

Det är svårt att få en överblick av i vilken utsträckning fisk- och musselvattenförordningen har påverkat den övervakning som bedrivs och hur mycket övervakning som bedrivs enbart utifrån förordningens krav. Havs- och vattenmyndighetens bedömning är dock att ett upphävande av förordningen inte kommer att påverka den övervakning som utförs på ett betydande sätt.

Konsekvensutredningen visar att fisk- och musselvattenförordningen kan upphävas och att detta medför i huvudsak positiva effekter för såväl miljön som berörda myndigheter och verksamhetsutövare.

SAMMANFATTNING	
FÖRSLAG TILL FÖRFATTNINGÄNDRINGAR	1
BAKGRUND	4
Regeringsuppdraget	4
Genomförande av uppdraget	4
Nuvarande lagstiftning och bakgrund till uppdraget	5
ANALYS AV MILJÖKVALITETSNORMERNA	12
Miljö kvalitetsnormerna för musselvatten	13
Miljö kvalitetsnormerna för fiskvatten.....	19
Analys av nuvarande tillämpning av miljö kvalitetsnormerna i fisk- och musselvattenförordningen	27
Slutsatser om övervakningen av miljö kvalitetsnormerna	28
Slutsats om fisk- och musselvattenförordningen	29
KONSEKVENsutredning	30
SAMMANFATTNING AV INHÄMTADE SYNPUNKTER	38
BILAGA 1	1
Miljö kvalitetsnormerna	1
BILAGA 3	1
Förslag på remissinstanser	1
BILAGA 4	5
Sändlista för HaVs remiss i maj 2016	5
BILAGA 5	1
Rättsfall från Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) där det hänvisats till miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten enligt förordning 2001:554	1

Förslag till författningsändringar

Enligt uppdraget ska Havs- och vattenmyndigheten, HaV, göra en översyn av förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (fisk- och musselvattenförordningen) och bedöma om det finns miljökvalitetsnormer i denna som bör ändras, tas bort eller om det behövs nya normer. Vi ska också identifiera om kraven i fisk- och musselvattenförordningen, se bilaga 1, och förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, vattenförvaltningsförordningen, överlappar varandra och bedöma om de normer i fisk- och musselvattenförordningen som fortfarande behövs kan överföras till vattenförvaltningsförordningen, havsmiljöförordningen eller andra författningar samtidigt som åtminstone samma skyddsnivå som i de tidigare direktiven säkerställs. Om analysen leder till att det behövs författningsändringar ska förslag till dessa ändringar lämnas och konsekvenser redovisas i en konsekvensutredning.

Havs- och vattenmyndigheten har genomfört en analys av normernas innehåll (se kapitlet Analys av miljökvalitetsnormerna) utifrån vad de är avsedda att skydda och om samma skydd upprätthålls genom annan lagstiftning. Vidare har en analys av dess tillämpning och hur övervakning av dessa bedrivs. Slutsatsen som HaV drar av analysen är att fisk- och musselvattenförordningen kan upphävas och att normerna bör hanteras enligt följande, för mera detaljer se kapitlet ”Analys av miljökvalitetsnormerna och tabell i bilaga 2:

A) Normer som kan tas bort utan att ersättas:

Färgtal, salthalt, mineraloljebaserade kolväten (delvis), ämne som påverkar smak på musslor, restklor

B) Normer som omhändertas genom annan lagstiftning om denna revideras:

Temperatur i samtliga ytvatten: Utveckla ny bedömningsgrund.

Syrehalt i vattendrag: Utveckla ny bedömningsgrund.

pH i sötvatten : Utveckla befintlig bedömningsgrund.

Syre i kustvatten: Utveckla befintlig bedömningsgrund (justera gränser).

Nitrit, ammonium och silver regleras inte i dagsläget men skulle vid behov kunna hanteras inom ramen för kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen (SFÄ), vid bedömning av ekologisk status.

C) Normer som kan ersättas med vägledning:

pH (kust), uppslammade fasta substanser/ suspenderad substans.

D) Normer för vilka det redan finns tillräcklig reglering i annan lagstiftning:

Mineraloljebaserade kolväten (delvis), organiska halogenföreningar, fekala koli-

bakterier, syreförbrukning, fenolföreningar, metaller, syre i sjöar, ammoniak, koppar, zink.

Havs- och vattenmyndigheten har i enlighet med uppdraget genomfört en konsekvensutredning. I denna har bl.a. berörda intressenter identifierats.

Mot bakgrund av genomförd analys föreslår Havs- och vattenmyndigheten att

- Regeringen tar fram en förordning som upphäver förordning (2001:554 om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.
- Regeringen upphäver Naturvårdsverkets förteckning (NFS 2002:6) över fiskvatten som ska skyddas enligt förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten samt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:11) om mätmetoder och redovisning av mätresultat m.m. avseende fiskvatten.
- Regeringen ändrar 3 kap. 24 § i förordning (2010:1770) om geografisk miljöinformation så att orden fiskvatten och musselvatten stryks.
- Regeringen ger i uppdrag till berörda myndigheter att genomföra behövliga ändringar av befintliga regelverk, samt ta fram de vägledningar som behövs.
- Regeringen remitterar förslaget till de föreslagna remissinstanserna i bilaga 3.

Eftersom det finns anledning att samordna förordningens upphävande och övrigt arbete är det Havs- och vattenmyndighetens bedömning att lämplig tidpunkt för förordningens upphävande bör bestämmas av Regeringen i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten och Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Det är önskvärt att de ändrade bedömningsgrunder som föreslås kan användas vid nästa statusbedömning inom vattenförvaltningen. Detta betyder att ändringarna behöver vara genomförda i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter HVMFS 2013:19 senast under 2017. Med tanke på den beräknade tidsåtgången för att justera bedömningsgrunder och arbeta fram vägledning, se närmare i avsnitt Konsekvensbedömning, behöver detta arbete påbörjas snarast för att kunna avslutas i tid inför statusbedömningen.

Identifierade författningsbehov

Regeringen behöver ta fram en förordning som upphäver fisk- och musselvattenförordningen. Därmed behöver även de föreskrifter som meddelats med stöd av förordningen upphävas.

Därför behöver regeringen i förordningsform upphäva Naturvårdsverkets förteckning (NFS 2002:6) över fiskvatten som ska skyddas enligt förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten samt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:11) om mätmetoder och redovisning av mätresultat m.m. avseende fiskevatten. Detta eftersom dessa föreskrifter inte kan upphävas av Naturvårdsverket eftersom verket inte längre har mandat att meddela föreskrifter

inom området och Havs- och vattenmyndigheten inte har behörighet att ändra i Naturvårdsverkets författningssamling.

I 3 kap. 24 § förordning (2010:1770) om geografisk miljöinformation finns reglerat att Havs- och vattenmyndigheten i fråga om fiskvatten ska vara informationsansvarig enligt 5 § lagen (2010:1767) om geografisk miljöinformation och fullgöra de uppgifter som anges i lagens 6 §. Det anges vidare att länsstyrelsen har samma ansvar för musselvatten. Om fisk- och musselvattenförordningen upphävs bör denna paragraf ändras så att ordet fiskvatten stryks i punkt b och musselvatten stryks i punkt 2 enligt nedan.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län behöver upphäva sina föreskrifter om musselvatten, Länsstyrelsens i Västra Götalands län föreskrift (14 FS 2007:554) avseende förteckning över musselvatten som skall skyddas enligt förordningen (SFS 2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

Havs- och vattenmyndigheten behöver se över bedömningsgrunder för syre i kustvatten och pH i sötvatten i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten för att säkerställa att minst samma skyddsnivå upprätthålls som genom fisk- och musselvattenförordningen.

Havs- och vattenmyndigheten behöver vidare se över möjligheten att utveckla en ny bedömningsgrund för temperatur i alla ytvatten och för syre i vattendrag, som ska ingå vid bedömning av fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer för ytvatten i bilaga 2 och 5, HVMFS 2013:19.

Havs- och vattenmyndigheten ser också att det finns ett behov av vägledning för pH i kustvatten och grumling (suspenderad substans och uppslammade fasta substanser). Havs- och vattenmyndigheten anser dock att det här är motiverat att inte endast ta fram vägledning för påverkan på vissa fiskarter och musslor utan att det finns goda skäl för att ha en bredare ansats och låta sådan vägledning omfatta påverkan i ett bredare perspektiv, dvs. inte bara påverkan av dessa faktorer på vissa fisk- och musselarter utan på vattenlevande djur och växter generellt.

Havs- och vattenmyndigheten gör också bedömningen att det inte är motiverat att ha ett skydd endast i vissa utpekade vatten utan att detta bör gälla generellt för ytvatten som är vattenförekomster. Om det finns anledning att skydda ett visst område på grund av förekomst av viss skyddsvärd art eller stam bör detta skydd i specifika vatten kunna uppnås genom annat skydd enligt 7 kap. miljöbalken (N2000, biotopskydd, naturreservat eller i vissa fall skydd för arter enligt artskyddsförordningen).

Bakgrund

Regeringsuppdraget

Regeringen gav genom ett beslut den 22 oktober 2015 Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att göra en översyn av förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Uppdragstexten citeras nedan.

Regeringen uppdrar åt Havs- och vattenmyndigheten att göra en översyn av miljökvalitetsnormerna i förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten och bedöma om det finns normer som bör ändras eller tas bort eller om det finns behov av nya normer. Bedömningen ska utgå ifrån de krav som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område och vad som behövs för att skydda människors hälsa och miljön.

Havs- och vattenmyndigheten ska också identifiera om kraven i förordningen om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten och förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön överlappar varandra. Myndigheten ska bedöma om de miljökvalitetsnormer och övriga bestämmelser i förordningen om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten som fortfarande behövs kan föras över till förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön eller havsmiljöförordningen (2010:1341) eller andra föreskrifter i syfte att förenkla och förtydliga.

Havs- och vattenmyndigheten ska lämna förslag till de författningsändringar som uppdraget föranleder.

I denna rapport redovisas uppdraget som innehåller en analys av miljökvalitetsnormerna när det gäller vad de avser att skydda, om de förekommer i annan lagstiftning och om övervakning av parametrarna genomförs. Analysen innehåller förslag på författningsförändringar. Därför ingår också en konsekvensutredning utformad enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Genomförande av uppdraget

Havs- och vattenmyndigheten har under uppdraget haft viss dialog med Naturvårdsverket, Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Jordbruksverket.

En remissversion av rapporten remitterades under två veckor till ett urval av berörda myndigheter och identifierade intressenter och värdefulla synpunkter har inkommit från ett flertal av dessa¹.

Nuvarande lagstiftning och bakgrund till uppdraget

Fisk- och musselvattenförordningen kom till för att införliva två direktiv som båda har sitt ursprung på 1970-talet, fiskvattendirektivet (78/659/EEG) ersatt med (2006/44/EG) och skaldjursvattendirektivet (79/923/EEG) ersatt med (2006/113/EG). De ursprungliga direktivens inriktning var att skydda fisk i sötvatten och musslor i marin miljö från utsläpp eller andra mänskliga verksamheter som kunde påverka deras överlevnad, förökning eller kvalitet som föda för människor. Områdesskydden enligt dessa direktiv brukar ofta betecknas som skydd för ekonomiskt viktiga arter. De båda direktiven har upphört att gälla men samma skyddsnivå förutsätts bli säkerställd genom tillämpning av vattendirektivet, se EU-kommissionens uttalande nedan..

Citat från EU kommissionen, Brussels, 18/07/2013

As concerns the Freshwater Fish Directive, we did not consider it necessary to elaborate on the effects of the repeal of this directive, given that all the parameters in Annex I of the Freshwater Fish Directive are included in the quality elements used to determine ecological status under Annex V of the WFD. Since good ecological status is a core requirement under the WFD, we consider that the necessary tools are in place to ensure that Member States meet the WFD obligation to guarantee the same level of protection for freshwater fish areas following the repeal of the Freshwater Fish Directive.

Our understanding is that the standards in Annex I of the Freshwater Fish Directive are the point of comparison to ensure the same level of protection. However, the WFD objective of good ecological status may require more stringent standards, to be explained by Member States in the context of the development of the classification systems for ecological status.

Se fotnot 2

Fiskvattendirektivets artikel 1 hade följande lydelse och i punkt 3 angavs målet för direktivet.

”1. Detta direktiv gäller kvaliteten på sötvatten. Medlemsstaterna väljer ut de vattendrag de anser behöver skyddas eller förbättras i kvalitet, och direktivet skall sedan tillämpas på dessa vattendrag.

2. Direktivet skall inte tillämpas på naturliga eller konstgjorda dammar som används för intensiv fiskodling.

¹ Se avsnittet *Inhämtade synpunkter längre fram i rapporten*

² HaV delar emellertid inte kommissionens ståndpunkt helt och hållet. Normen för Suspenderad substans/ uppslammade fasta substanser (grumling) ingår inte som en kvalitetsfaktor för bedömning av ekologisk status. Bl.a. därför gör HaV bedömningen att det är bättre att utveckla vägledning för grumling istället för en bedömningsgrund som ska tillämpas för bedömning av ekologisk status.

3. Målet för detta direktiv är att skydda eller förbättra kvaliteten på strömmande eller stillastående sötvatten där fisk lever eller skulle kunna leva om föroreningarna **minskades eller eliminerades.**”

I ett av skälen i ingressen nämns också **att ”Det är från ekologisk och ekonomisk synpunkt nödvändigt att skydda fiskpopulationer mot utsläpp av föroreningar i vatten, vilkas konsekvenser kan vara att vissa arter decimeras eller helt dör ut.”**

Artikel 1 i skaldjursvattendirektivet hade följande lydelse och även här angavs syftet med direktivet:

”Detta direktiv avser kvaliteten på skaldjursvatten och är tillämpligt på de kustvatten och bräckvatten som enligt vad som anges av medlemsstaterna behöver skyddas eller förbättras för att göra det möjligt för skaldjur (blötdjur som tillhör klasserna snäckor eller musslor) att leva och växa till i dessa vatten och på så sätt bidra till en hög kvalitet på sådana skaldjursprodukter som äts direkt av människor.”

Båda direktiven hade ett tydligt syfte i att de skulle skydda populationer av fisk respektive musslor från utsläpp som kan skada dem eller göra dem mindre lämpliga för människor att äta.

I de två direktiven fanns miljökvalitetsnormer. Fisk- och musselvattenförordningen, genom vilken direktiven genomförts i Sverige, innehåller miljökvalitetsnormer enligt 5 kapitlet i miljöbalken som ska tillämpas för fisk- respektive musselvatten. Miljökvalitetsnormerna utgörs både av värden som inte får överskridas eller underskridas annat än i begränsad omfattning (gränsvärden) och värden som ska eftersträvas (riktvärden). Normerna ska tillämpas på de vatten som Havs- och vattenmyndigheten pekar ut som fiskvatten (för lax eller övrig fisk) och vatten som länsstyrelsen i Västra Götalands län pekar ut som musselvatten. För utpekade skyddade områden ska åtgärdsprogram tas fram av länsstyrelsen (-erna) i det eller de län där det skyddade området finns. Förordningen ställer också krav på övervakning.

Fisk- och skaldjursvattendirektiven upphörde att gälla i december 2013 enligt artikel 22.2 i vattendirektivet (2000/60/EG). Utgångspunkten för upphörandet var att man räknade med att vattendirektivets genomförande då skulle ha inneburit att de inte längre behövdes. Fisk- och musselvattenförordningen gäller dock fortfarande.

Det är ett problem att det idag förekommer olika gränser vatten i olika regleringar för vissa ämnen i. Vissa av de normer som finns i fisk- och musselvattenförordningen är också otidsenliga i sina formuleringar och metoder vilket kan skapa problem vid tillämpningen av normerna.

Innan fisk- och musselvattenförordningen infördes i svensk lagstiftning hade Naturvårdsverket 1998/99 två regeringsuppdrag för att utreda de två direktivens genomförande.

Några av slutsatserna som Naturvårdsverket drog var att:

- Ett införande av miljökvalitetsnormer som ensamt styrmedel är ingen garanti för god kvalitet, då de endast är bindande nationellt och föroreningar från andra länder utgör det största hotet mot fiskvattens kvalitet.
- Sverige har redan genom sin lagstiftning i praktiken upprätthållit ett skydd mot försämrad kvalitet i de avseenden som fiskvattendirektivet avser.
- Direktiven kommer att ersättas av vattendirektivet som innefattar mer än de båda direktiven t.ex. den fysiska miljön som vattendynamik och annan fysisk påverkan.
- Naturvårdsverkets inventering av parametrarna i direktiven antyder att det inte finns skäl att utöka den pågående miljöövervakningen i Sverige på grund av kraven.
- För skaldjursvatten bedömdes syremättnad vara den enda parameter där det fanns en risk att inte uppfylla direktivets krav. Denna risk gällde vatten under täthetsprångskiktet i Bohuslans fjordar.

Trots resultaten i dessa uppdrag infördes miljökvalitetsnormer och gränser från direktivens bilagor i stort sett ordagrant i förordningen om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. De miljökvalitetsnormer som gäller enligt fisk- och musselvattenförordningen redovisas i bilaga 1.

Miljökvalitetsnormernas tillämpning

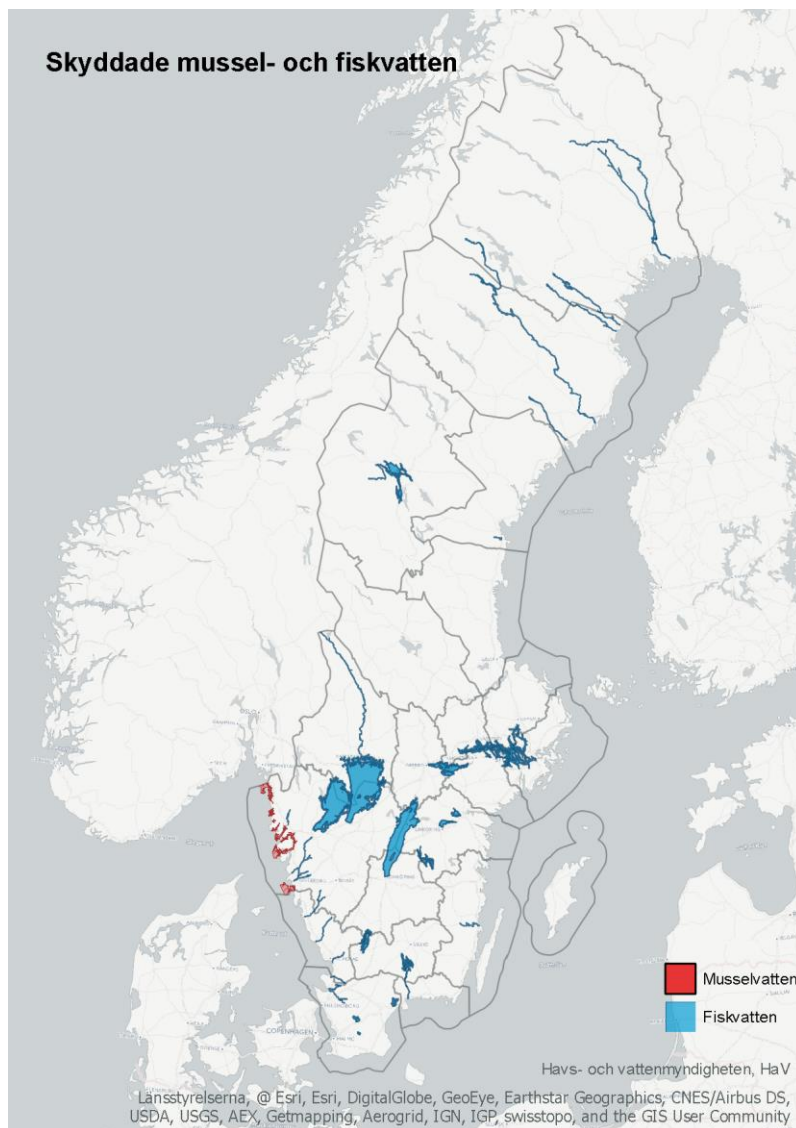
En genomgång av avgöranden i Mark- och miljööverdomstolen där miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten beaktats finns i bilaga 5.

Utpekade fiskvatten och musselvatten

De områden som pekats ut som fisk- eller musselvatten går att se på kartor i VISS (VattenInformationsSystem Sverige) på adressen viss.lansstyrelsen.se under fliken ”skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen” och i figur 1.

Fiskvatten

Utsedda fiskvatten finns i föreskriften NFS 2002:6. Det är totalt 46 områden fördelade på 28 huvudavrinningsområden. Av de 46 områdena är 13 sjöar bl.a. Väneren, Vättern, Mälaren, Hjälmaren. Återstående områden består av olika sträckor i vattendrag från Kalixälven i norr till Rönne å i söder. Nio av sjöarna är utsedda som annat fiskvatten medan alla de återstående är utpekade som lax-fiskvatten. Områden utsågs av Naturvårdsverket i samråd med länsstyrelserna och utifrån särskilda kriterier för att få fram de vatten som var av störst intresse att skydda. Förslagen var också ute på remiss innan föreskriften beslutades.

Figur 1. Karta över skyddade områden enligt fisk-och musselvattenförordningen

Musselvatten

Utsedda skyddade musselvatten finns i föreskriften 14 FS 2007:554. Enligt förordningen är det länsstyrelsen i Västra Götalands län som utser musselvatten, vilket också tolkats som att musselvatten endast kan utses i det länet. Att förordningen utformades så beror på att det i Naturvårdsverkets utredning 1999 bedömdes att kommersiell skörd av musslor, och därmed behov av skydd, endast var aktuellt i detta län. Det är totalt 32 områden som är utsedda och de är alla också vattenförekomster enligt vattenförvaltningsförordningen. Musselvatten utsågs i en första omgång 2002, men antalet områden utökades efter önskemål från bl.a. musselodlare 2007. Vid båda tillfällena remitterades förslagen till områden till berörda kommuner, musselodlare och ett antal myndigheter.

Fram till 2012 fanns en koppling mellan skyddade musselvatten och de produktionsområden för musslor som finns i livsmedelslagstiftningen. Kopplingen mellan produktionsområdena och de skyddade musselvattnen togs bort 2012 i LIVSFS 2005:20.

Övervakning

Enligt förordningen ska utpekade vattnen övervakas, vilket görs med stöd av särskilda föreskrifter om mätmetoder som Havs- och vattenmyndigheten respektive Länsstyrelsen i Västra Götalands län ska ta fram. Den övervakning som utförs för uppföljning av fisk- och musselvattnen förordningen utgörs i stor utsträckning av den nationella eller regionala miljöövervakningen som delvis bedrivs utifrån andra syften eller recipientkontroll. Frekvensen av övervakning samt vissa enskilda parametrar skiljer sig dock åt. I vissa fall när vattenkvaliteten är avsevärt bättre än de gränser som miljö kvalitetsnormerna anger finns möjlighet att övervaka med mindre frekvens än vad som i övrigt gäller, eller att helt avstå från provtagning. Särskilda föreskrifter om övervakning finns för fiskvattnen, men har inte tagits fram för musselvattnen. Enligt förordningen ska länsstyrelserna rapportera in resultatet av mätningarna till Havs- och vattenmyndigheten (fram till 2011 till Naturvårdsverket) varje år. Om mätningar visar att en norm överskrids eller, när det är relevant, underskrids ska Havs- och vattenmyndigheten underrättas om detta så snart som möjligt. I samband med detta ska länsstyrelsen också redovisa vilka åtgärder som vidtagits på grund av över- eller underskridandet.

Ett antal länsstyrelser har begärt att få avstå från viss mätning. Havs- och vattenmyndigheten har med anledning av detta meddelat att de län som ansökt om annan provtagning och provtagningsfrekvens än den som framgår av 3 § NFS 2005:11, och tidigare fått detta beviljat av Naturvårdsverket, får förlängning beviljad till dess att annat meddelas.

Bakgrund till dagens övervakning av fiskvattnen

Under hösten 2002 planerades mätprogram³ för utpekade fiskvattnen där man utgick från befintliga nationella och regionala mätprogram som kompletterades med ett fåtal nya provpunkter. Under 2003- 2004 bedrevs utifrån detta program mätningar i en pilotstudie som resulterade i ett underlag med 786 prover från 88 provtagningsplatser. I en fortsatt utredning 2005⁴ utvärderades pilotstudien och man gav förslag på relevanta provtagningsstationer samt förslag till ändringar av parameterintervall och provtagningsfrekvens. Utifrån detta underlag tog länsstyrelserna fram förslag på provtagningsprogram som sedan godkändes av Naturvårdsverket. I ett beslut 2006⁵ medgav Naturvårdsverket undantag från viss del av övervak-

³ Björn Bergquist, 2003, Redovisning av provtagningsplatser, provtagningsanvisningar och analysmetoder för vattenområden som skall övervakas enligt fiskevattendirektivet (78/659/EEG,

⁴ A. Wilander 2005, Förslag till mätprogram av vattenkvalitet för Fiskevattendirektivet.

⁵ Naturvårdsverket 2006, dnr 729-6359-04Mm

ningen i vissa vatten. Beslutet grundades dels på utredningen 2005 och dels på underlag från berörda länsstyrelser.

Utifrån av Naturvårdsverket godkända övervakningsprogram för fiskvatten bedrivs det mätningar av framförallt temperatur, syrgas, pH, totalfosfor och ammonium i merparten av de dessa vatten, medan nitrit, koppar, zink och restklor endast undersöks i begränsad omfattning. Vissa länsstyrelser rapporterar årligen in att de har okulärbesiktigat eventuell förekomst av mineralolja, dvs. om det finns synliga spår av mineralolja på vattenytan. Därutöver beräknas halten löst ammoniak med hjälp av vattnets halt av ammonium, pH-värde och temperatur för att säkerställa att ammoniakhalten inte utgör någon fara för fiskbestånden. Övriga parametrar ingår inte i den svenska fiskvattenövervakningen, då de i utredningen 2005 befanns förekomma i så låga halter att de inte anses orsaka några problem.

Redovisning av mätresultat

Enligt NFS 2005:11 ska länsstyrelsen redovisa resultat av mätningar till Havs-och vattenmyndigheten för varje kalenderår om inget annat meddelats. På uppmaning från HaV ska data även skickas till nationell datavärd, som i detta fall är Sveriges Lantbruksuniversitet.

Insamlingen och rapporteringen av data till den nationella datavärden har under årens lopp upplevts oklar angående vad som ska rapporteras, när och till vem. Detta har inneburit en hel del förseningar i dataleveranser. Det föreligger också **oklarheter rörande ”dispensernas” omfattning**. Dessa har i vissa fall tolkats som en total dispens från övervakning och rapportering, men i själva verket har syftet varit att medge undantag från att exempelvis övervaka vissa parametrar i ett visst vatten. Sammantaget så har denna datahantering tagit oproportionellt stora resurser i anspråk, vilket framförallt beror på att övervakningen och datahanteringen enligt fisk- och musselvattenförordningen åtminstone delvis gått vid sidan av den ordinarie övervakningsverksamheten både hos länsstyrelserna och hos datavärden. Sedan HaV bildades har det varje år inkommit rapporter från mellan 5 och 8 länsstyrelser av de 18 berörda.

Svenska fiskvattendata har endast ingått i en avrapportering till EU, vilken var en del av rapporteringen enligt vattendirektivet 2010 och omfattade data 2005-2008.

Övervakning av musselvatten

De mätningar som görs av de i förordningen aktuella parametrarna i de utsedda vattnen inom Västra Götalands läns kustvatten är framförallt temperatur, salthalt och syrgas, vilket vanligen undersöks en gång per månad inom nationella och regionala miljöövervakningen. Dessutom finns specifika krav på bl.a. kontroll av bakteriehalt för musselodlingar under produktionssäsongen.

Svenska musselvattendata har endast ingått i en avrapportering till EU, vilken var en del av rapporteringen enligt vattendirektivet.

Vattenkvaliteten i de skyddade områdena

Fiskvatten

Överlag är vattenkvaliteten i de övervakade fiskvattnen god, men det finns några problemområden med periodvis låga syrgashalter och i samband med detta ibland även höga ammoniumhalter i vattnet⁶. Detta rör främst näringsrika åar i sydvästra Sverige, samt de djupare delarna av en del näringsrika sjöar i södra och mellersta delen av landet. I viss mån omfattas även en del av vattendragen i den norra delen av landet.

I de flesta fall handlar problemen om att gränsvärdet för löst syre underskrids och/eller att riktvärdena för ammonium överskrids. I några enstaka fall passerar även de lägre och mera kritiska syrgasnivåer som enligt förordningen ska leda till att länsstyrelsen **”förvissas sig om att detta inte inverkar skadligt på en balanserad utveckling av fiskpopulationen”**.

I några vatten överskrids även gränsvärdet för ammoniumhalten. Störst problem med detta finns i Bottensjön i Karlsborgs kommun med återkommande överträdelser i bottenvattnet där det även varit problem låga syrgashalter och överskridanden av riktvärdet för ammoniak.

Av övriga parametrar så förekommer det endast enstaka överträdelser av de olika gränsvärdena för vattentemperatur och pH-värde. Samtliga fall av förhöjda vattentemperaturer bedöms vara av naturlig art då de uppkommer i samband med högsommarperioden. De fåtal fall med avvikande pH-värden handlar om pH-värden strax under gränsvärdet i samband med snösmältningen på våren. Undersökningarna av restklor har inte fungerat tillfredsställande, dels genom ett alltför stort **databortfall, dels genom att tillgängliga ”analys-kit” inte klarar av att bestämma halten vid angivna gränsvärden.**

Musselvatten

Även musselvattnen har överlag god kvalitet och vid den rapportering som gjordes till EU-kommissionen 2010 uppmärksammades endast problem med syrgashalterna i bottenvattnet i några områden samt problem med bakteriehalterna i ett område. När det gäller låga syrehalter handlar detta om fjordar med ett långsamt vattenutbyte i bottenvattnet. Detta har inte bedömts som ett stort problem i detta sammanhang eftersom såväl kommersiell skörd som självplock av musslor i allmänhet sker i grundare områden utan problem med låga syrehalter.

⁶ Lars Sonesten 2009, Sötvatten – årsskrift från miljöövervakning

Analys av miljö kvalitetsnormerna

Vid analysen av miljö kvalitetsnormerna har avsikten varit att besvara följande frågor:

- Vad ska skyddas/vad är syftet med parametern?
- Finns parametern i annan lagstiftning eller bedömningsgrunder?
- Uppnås samma eller tillräckligt hög skyddsnivå i annan lagstiftning?
- Om gräns(rikt)värden finns i annan lagstiftning eller bedömningsgrunder, skiljer de sig åt?
- Finns mätningar av parametern inom program för övervakning nationellt/regionalt/inom recipientkontroll?
- Finns övervakning i fiskvatten/musselvatten?
- Finns metodik för övervakning i annan föreskrift/bedömningsgrund/undersökningstyp än mätföreskriften för fiskvatten t.ex. HVMFS 2015:26 eller HVMFS 2013:19?

Analysen av normerna har gjorts utifrån det strängaste kravet i förordningen. Analysen har avslutats med att för varje miljö kvalitetsnorm utvärdera om denna behöver finnas kvar i nuvarande form, förändras eller kan tas bort enligt indelning i följande kategorier A-D.

Beskrivning av kategorierna och vad de innebär

A. **Parametrar som kan tas bort utan att ersättas.**

Här återfinns normer som är otydliga eller som inte bedöms ha något tydligt skyddsvärde. Mycket begränsade övervakningsresultat har inrapporterats. De bedöms därför kunna tas bort utan vidare åtgärd.

B. **Normer som omhändertas genom annan lagstiftning om denna revideras.**

Här återfinns normer vars innehåll redan finns i HVMFS 2013:19 eller annan lagstiftning, men där skyddet inte är tillräckligt. Här återfinns också normer vars innehåll ännu inte omhändertas i HVMFS 2013:19, men som enligt vattendirektivet ska beaktas vid klassificering av ekologisk status. Ämnen eller föreningar som silver, nitrit respektive ammonium skulle t.ex. kunna läggas till som särskilda förorenande ämnen om kriterierna för detta uppfylls, dvs. att vattenmyndigheten identifierat att de släpps ut i betydande mängd till en viss vattenförekomst.

C. **Normer som kan ersättas med vägledning.**

Här återfinns normer som avser förhållanden som generellt är viktiga att beakta vid tillsyn och tillståndsprövning, där vi bedömer att villkor eller försiktighetsmått enligt miljöbalken lämpligast fastställs i det enskilda fallet. Vägledning kring de aktuella parametrarna bedöms kunna ersätta och i vissa fall kunna innebära ett bättre skydd än författningsreglering.

D. Normer för vilka det redan finns tillräcklig reglering i annan lagstiftning.

Här återfinns normer för vilka det i annan lagstiftning finns gränsvärden eller bedömningsgrunder som ger tillräckligt eller bättre skydd, med utgångspunkt från syftet med parameter. Här återfinns även normer för en summaparameter av ämnen där gränsvärden finns i annan lagstiftning för enskilda ämnen som ingår i summaparametern och där dessa bedöms tillräckliga för att upprätthålla skyddsnivån. Dessa bedöms därför kunna tas bort utan vidare åtgärd.

Miljökvalitetsnormerna för musselvatten (normernas lydelse finns i Bilaga 1, tabell 1)

pH (kategori C)

Normen är till för att skydda musslorna från alltför höga eller alltför låga pH-värden som en följd av utsläpp. Normen är mycket grov med ett brett pH-intervall (7-9) som knappast ger något skydd för musslorna, med tanke på havsvattnets stora buffertförmåga mot pH-förändring. pH ingår inte som parameter i bedömning av ekologisk status för kustvatten enligt vattenförvaltningsförordningen och därför finns ingen bedömningsgrund i HVMFS 2013:19.

pH övervakas inom berört område endast på en station i Skagerrak (nationell miljöövervakning). Undersökningstypen finns inom programområdet ”Kust och hav” refererar till metodik i Helcom COMBINE Manual. Motivet för att övervaka pH i marin miljö är framför allt att följa den förändring av pH som sker som en följd av klimatpåverkande utsläpp, vilket skulle kunna motivera utvecklingen av en vägledning för pH i kustvatten. Bedömningen är att det inte finns behov av en specifik norm för pH i kustvatten och att den passar in i kategori C.

Temperatur (kategori B)

Avsikten med normen är att skydda musselpopulationer från en onaturlig temperaturhöjning orsakad av inblandning av varmt spillvatten. Temperatur finns med som parameter i bedömningen av ekologisk status och det finns krav på övervakning och bedömning enligt vattenförvaltningsförordningen där temperatur ingår i de fysikaliska faktorer som ska säkerställa ekosystemets funktion. Särskild bedömningsgrund för temperatur har dock inte tagits fram för kustvatten i HVMFS 2013:19. Det finns inga specifika gränser för att skydda mot onaturliga temperaturhöjningar. I första hand bör bedömningsgrund för temperatur utvecklas och om det inte går så bör en vägledning kring temperaturpåverkan på växter och djur utvecklas för kyl och varmvattenutsläpp.

Inom nationell och regional miljöövervakning samt samordnad recipientkontroll (Bohuskustens Vattenvårdsförbund), mäts temperatur i samband med vattenkemiska provtagningar på ett flertal stationer, vanligen en gång per månad. Temperatur och salthalt är två grundläggande parametrar för att bl.a. kunna identifiera

olika vattenmassor, beskriva skiktningen i havet och beräkna syremättnad. Metodik, se pH ovan.

Temperatur i vattnet mäts också i allmänhet inom egenkontroll/recipientkontroll och särskilt om det är fråga om en verksamhet med utsläpp av varmvatten/kylvatten.

Bedömningen är att det inte finns behov av en specifik norm för temperatur och att den passar in i kategori B.

Färgtal (kategori A)

Normen är troligen tänkt att skydda musslorna från de effekter ett utsläpp av starkt färgat vatten skulle kunna ha. Normen innebär att vattnets färg inte får avvika från den naturliga färgen över en viss nivå. Färg ingår inte i någon bedömning i marin miljö.

Mätning av färg är inget som av tradition har genomförts i svenska marina vatten, eftersom dessa vatten inte brukar ha någon färg, förutom mycket kustnära vatten med stort tillflöde från land. Mätningar av färg kan däremot förekomma i inlandsvatten där t.ex. tillförsel av stora mängder humus kan göra att färgen förändras.

Bedömningen är att det inte finns behov av en norm för färgtal och normen passar in i kategori A.

Suspenderad substans (kategori C)

Normen ska skydda musslor mot en eventuell ”kvävning” t.ex. i samband med muddring eller andra aktiviteter som orsakar grumling. En speciellt känslig tid för grumling kan vara under musslornas lekperiod.

Parametern suspenderad substans ingår inte i bedömning av ekologisk status för kustvatten enligt vattenförvaltningsförordningen och därför finns ingen bedömningsgrund i HVMFS 2013:19. Den parameter som ingår och i någon mån mäter suspenderad substans är siktdjup. Därmed kan det finnas ett behov av att utveckla vägledning eller riktlinjer för onaturlig ökning av grumling.

Det finns generellt ingen övervakning av suspenderad substans inom nationell eller regional övervakning. Det kan ibland ställas krav på mätning av suspenderad substans inom kontrollprogram vid muddring eller deponering av muddermassor.

Bedömningen är att det inte finns behov av en specifik norm för suspenderad substans och att den passar in i kategori C.

Salthalt (kategori A)

Normen ska skydda musslor från effekter av onaturligt höga eller låga salthalter orsakad av utsläpp som kan innebära stress på musslorna.

Salthalt ska finnas med som underlag i bedömningen av ekologisk status och det finns krav på övervakning enligt vattenförvaltningsförordningen. Salthalt ingår i de fysikaliska faktorer som ska säkerställa ekosystemets funktion. Det finns dock inte

specifika gränser för att skydda mot onaturliga höjningar eller sänkningar av salthalten som en effekt av utsläpp.

Salthalt övervakas, tillsammans med temperatur, inom nationell och regional miljöövervakning, samt samordnad recipientkontroll, på ett flertal stationer, vanligen en gång per månad. Metodik, se pH ovan.

Bedömningen är att det inte finns behov av en specifik norm för salthalt och att den passar in i kategori A.

Mättnadsgrad i löst syre (kategori B)

Normen ska skydda mot för låga syrehalter som innebär en stress på musslorna som innebär att de slutar äta och riskerar att dö om syrehalterna blir alltför låga under lång tid. Syre ingår som parameter i bedömningen av ekologisk status för kustvatten och det finns krav på övervakning och bedömning enligt vattenförvaltningsförordningen. Klassgränser för syrgasbrist finns i föreskriften HVMFS 2013:19, men gränser bör ses över för att se till att samma skyddsnivå säkerställs. Gränser finns för fem klasser från hög status till dålig status. För säsongsmässig syrgasbrist i kustvatten ligger intervallet för god status mellan 2,1 och 3,5 ml syre per liter vilket ungefär motsvarar en mättnadsgrad på mellan 30 och 50 % syremättnad. Bedömningen bygger på syrehalter i bottenvattnet, vilket i djupare vattenförekomster innebär under täthetssträngskiktet. Odling av musslor eller skörd av vilda musslor från bottenarna bedöms ske i övre vattenmassan respektive från botten ovanför täthetssträngskiktet där vattenomsättningen är god och vattenet väl mättat på syre.

Bedömningen är att det inte finns behov av en norm för syre och att normen passar in i kategori B.

Kolväten från mineraloljor (kategori A och D)

Normen är tvärdelad där den första delen ska skydda från utsläpp av petroleumprodukter som ger beläggningar på vattenytan eller musslorna. Den andra delen ska skydda från effekter som är skadliga för musslorna. Normen är i båda fallen kvalitativ vilket försvårar bedömning av efterlevnaden.

Den första delen av normen passar in som kategori A och ingår inte i bedömning av ekologisk eller kemisk status av kustvatten enligt vattenförvaltningsförordningen.

När det gäller delen om effekter på musslor så regleras inte mineraloljebaserade kolväten som summaparameter i HVMFS 2013:19. Däremot regleras vissa ämnen som kan ingå i mineraloljor eftersom de ingår i klassificering av kemisk status. För ämnena fluoranten, antracen, naftalen, och benso(a)pyren samt benso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten och indeno(1,2,3-c,d)perylene finns gränsvärden i bilaga 6 till HVMFS 2013:19. Värdena i HVMFS 2013:19, för dessa ämnen i vatten, uttryckta som årsmedelvärden, avser att skydda pelagiska organismer även mot kronisk exponering. Värdena för maximal koncentration i vatten avser

att skydda mot akut exponering. Värdena för sediment avser att skydda sedimentlevande organismer, men har av HaV bedömts innebära minst samma skyddsnivå som vattenvärdena (på årsmedelbasis) även för vattenlevande organismer. Värdena för biota (i detta fall kräftdjur och blötdjur) avser att skydda organismer som lever av dessa (t.ex. människor, fåglar och däggdjur). Även värdena för biota bedöms innebära minst samma skyddsnivå som värdena för vatten.

Summaparametern ”mineraloljebaserade kolväten” ingår inte i något nationellt övervakningsprogram. PAH:er ingår däremot i det nationella programområdet ”Kust och Hav”, delprogram ”metaller och organiska miljögifter i biota” och analyseras årligen bland annat i blåmusslor. Av undersökningstypen ”metaller och organiska miljögifter i biota” framgår vilka PAH:er som bör analyseras. Även regionalt sker viss övervakning av PAH:er i sediment och biota.

Ämnen i bilaga 6 till HVMFS 2013:19 beaktas vid kemisk statusklassificering och den kemiska statusen ska rapporteras till EU-kommissionen.

Eftersom normen **”mineraloljebaserade kolväten” inte regleras kvantitativt** går det inte att avgöra om gränsvärdena i HVMFS 2013:19 skiljer sig från nivåerna i den andra strecksatsen i förordningen. Kvantitativa mått är dock mer tillämpbara och de gränsvärden som ingår i HVMFS 2013:19 kan för samtliga matriser anses vara tillräckligt skyddande med avseende på risker för musslor på kort och lång sikt, med undantag för de vattenvärden som uttrycks som maximala halter (dessa skyddar bara mot kortsiktiga effekter).

Det kan finnas ytterligare relevanta ämnen i mineraloljor som ännu inte täcks in genom HVMFS 2013:19. Om vattenmyndigheterna identifierar behov av ytterligare bedömningsgrunder för ämnen att beakta vid ekologisk statusklassificering med avseende på kvalitetsfaktorn **”särskilda förorenande ämnen” (SFÄ)**, ska detta rapporteras till HaV; se t.ex. HVMFS 2013:19 bilaga 5. 4.1 sista stycket. Sådana parametrar kan då passa in under kategori B.

Bedömningen är att det inte finns behov av en norm för en summaparameter för kolväten från mineraloljor varför denna norm passar in i kategori A. Eftersom specifika kolväteföreningar finns i föreskriften HVMFS 2013:19 med gränsvärden passar den effektdelen av normen in i kategori D.

Organiska halogenföreningar (kategori D)

Normen ska skydda musslorna från utsläpp av organiska halogenföreningar både när det gäller kvaliteten som livsmedel (riktvärdet) och musslornas långsiktiga överlevnad (gränsvärdet). Såväl gränsvärdet som riktvärdet är kvalitativa vilket försvårar bedömningen av efterlevandet.

Gruppen ”organiska halogenföreningar” är väldigt omfattande. Några organiska halogenföreningar ingår i klassificering av kemisk status och regleras genom gränsvärden i HVMFS 2013:19. Det gäller till exempel hexaklorbensen, hexaklorbutadien, hexaklorcyklohexan samt dioxiner och dioxinlika föreningar.

Det kan finnas ytterligare relevanta ämnen i denna grupp men som ännu inte täcks in genom HVMFS 2013:19. Om vattenmyndigheterna identifierar behov av ytterligare bedömningsgrunder för organiska halogenföreningar att beaktas vid ekologisk statusklassificering med avseende på kvalitetsfaktorn ”särskilda förorenande ämnen” (SFÄ), ska detta rapporteras till HaV; se t.ex. HVMFS 2013:19 bilaga 5. 4.1. sista stycket.

Bedömningen är att det inte finns behov av en norm för gruppen organiska halogenföreningar. Eftersom specifika ämnen med gränsvärden finns i föreskriften HVMFS 2013:19 passar den även in i kategori D.

Metaller (kategori D, silver B)

Normen ska skydda musslorna från utsläpp av metaller (silver, arsenik, kadmium, krom, koppar, kvicksilver, nickel, bly, zink), både när det gäller kvaliteten som livsmedel (riktvärdet) och musslornas långsiktiga överlevnad (gränsvärdet). Såväl gränsvärdet som riktvärdet är kvalitativa vilket försvårar bedömningen av efterlevnaden.

Det finns också gränsvärden för olika ämnen i bl.a. musslor som livsmedel (kadmium, kvicksilver och bly) (se EG förordning 1881/2006). Detta är gränsvärden och har musslorna halter över dessa så får de inte säljas.

Kvantitativa bedömningsgrunder och gränsvärden finns i HVMFS 2013:19 för alla metallerna utom silver. För arsenik, kadmium, krom, koppar, kvicksilver (akutgiftighet och biotavärde), nickel, bly och zink skyddar gränsvärdena pelagiska organismer, inklusive musslor, mot effekter av dessa ämnen. För kadmium och bly finns även värden för sediment, vilka skyddar sedimentlevande organismer (kan beröra t.ex. vildfångade musslor). För kvicksilver anges dessutom ett gränsvärde som skyddar mot sekundär förgiftning i näringskedjan.

Riktvärdet anger också att metallernas synergieffekter ska beaktas. På sikt skulle även sådana effekter kunna beaktas inom ramen för ekologisk statusklassificering till exempel via de biologiska kvalitetsfaktorerna (kategori B). I dagsläget saknas dock den typen av övervakningsmetodik och bedömningsgrunder för att detta ska kunna beaktas inom statusklassificeringen.

Om vattenmyndigheterna identifierar behov av bedömningsgrunder för silver, att beaktas vid ekologisk statusklassificering med avseende på kvalitetsfaktorn ”särskilda förorenande ämnen” (SFÄ), ska detta rapporteras till HaV; se t.ex. HVMFS 2013:19 bilaga 5. 4.1. sista stycket.

Normen bedöms som helhet passa in i kategori D medan silver som kategori B.

Fekala kolibakterier (kategori D)

Syftet med normen som är ett riktvärde är att skydda musslorna mot mikrobiologisk förorening och bör i första hand ses som ett krav för att musslorna ska vara säkra för människor att äta. Mikrobiologisk förorening i musslor regleras genom EU-förordning 2073/2005 ,bilaga 1, om mikrobiologiska kriterier i livsmedel med strängare krav än i fisk- och musselvattenförordningen. Bakteriehalter regleras även i badvattenförordningen genom krav på vattenkvaliteten som dock inte är direkt överförbar till kvalitet på musslorna.

I de områden som är produktionsområden för musslor kan samma eller högre skyddsnivå anses uppnås. Alla utpekade musselvatten är dock inte produktionsområden för musslor.

Eftersom självplock av musslor för konsumtion huvudsakligen sker under sommartid kan även badvattenkontrollen delvis anses bidra till att uppnå skyddsnivån. Om badvattenprover visar på dålig kvalitet ska kommunen utreda orsaker och vidta åtgärder (t.ex. avråda från bad).

Provtagning av de musselvatten som är produktionsområden för musslor sker dels för att upprätthålla klassning och dels för att ett område av lägre klass ska kunna bli A-klassat. Anvisningar för hur provtagning ska ske finns i LIVSFS 2005:20. Provtagning för kontroll av badvattenkvalitet vid EU-bad sker i Västra Götalands län under perioden 21 juni till 20 augusti. Anvisningar för provtagning finns i HVMFS 2012:14.

I vägledningen för rapportering av vattendirektivet 2016 framgår att länderna förväntas ha normer för mikrobiologi i musselvatten. Det är den enda parameter som specifikt efterfrågas för musselvatten i rapporteringskraven, vilket möjligen kan tolkas som att övriga normer förväntas uppnås inom övriga delar av den lagstiftning som införlivar vattendirektivet.

Eftersom normen är inriktad på livsmedelssäkerhet när det gäller människors konsumtion av musslor bedöms gränser och bedömningar framför allt höra hemma i livsmedelslagstiftningen. Detta anses också uppfyllt när det gäller kommersiell skörd av musslor och när det gäller denna del placeras normen i kategori D. Det återstår då att ta hänsyn till rapporteringskraven för vattendirektivet samt om en norm motiveras av intresset för självplock av musslor för egenkonsumtion, vilket kan ifrågasättas

Ämnen som påverkar smaken på musslorna (kategori A)

Normen ska skydda från ämnen som kan påverka smaken på musslorna, är endast kvalitativ och mycket bred. Den är därmed i stort sett omöjlig att övervaka. Det bedöms inte finnas något behov av normen och den placeras i kategori A.

Miljö kvalitetsnormerna för fiskvatten (normernas lydelse finns Bilaga 1, tabell 2)

Temperatur (kategori B)

Avsikten med normen är att skydda populationer från en onaturlig temperaturhöjning orsakad av inblandning av varmt spillvatten. Temperatur ingår som parameter i bedömningen av ekologisk status och det finns krav på övervakning och bedömning enligt vattenförvaltningsförordningen. Särskild bedömningsgrund för temperatur har dock inte tagits fram för sötvatten i HVMFS 2013:19, och inga specifika gränser för att skydda mot onaturliga temperaturhöjningar. I första hand bör bedömningsgrund för temperatur utvecklas och om det inte går så bör en vägledning kring temperaturpåverkan på växter och djur utvecklas.

Inom nationell och regional övervakning mäts temperatur i samband med fysikalisk-kemisk provtagning, i både sjöar och vattendrag och detsamma gäller för fiskvatten. Temperatur mäts också i allmänhet inom egenkontroll/recipientkontroll och särskilt om det är fråga om en verksamhet med utsläpp av varmvatten/kylvatten.

Bedömningen är att det inte finns behov av en specifik norm för temperatur och att den passar in i kategori B.

Upplöst syre (kategori B)

Normen ska skydda mot för låga syrehalter som innebär en stress på fisken som innebär att de om möjligt flyr till syrerikare vatten eller dör om halterna blir alltför låga. Syre ingår som parameter i bedömningen av ekologisk status och det finns krav på övervakning och bedömning enligt vattenförvaltningsförordningen. Syrgasmängden i sjöar ingår i bedömningsgrunder i HaV:s föreskrift, HVMFS 2013:19. Gränser finns för fem klasser från hög till dålig. För sjöar ligger intervallet för god status mellan 8 och 9 mg/l.

I vattendrag saknas gränser för klassning av syre. Det finns därför behov av att utveckla en bedömningsgrund för syre i vattendrag.

Inom nationell och regional miljöövervakning mäts och analyseras upplöst syre i sjöar enligt metod i HVMFS 2013:19. I vattendrag sker övervakning endast i de vatten där man bedömt att det finns behov för detta.

I fiskvatten mäts upplöst syre i sjöar samt i de flesta vattendragen.

Bedömningen är att det inte finns behov av en norm för syre och att normen passar in i kategori B när det gäller både vattendrag och sjöar.

pH (kategori B)

Normen ska skydda mot för låga eller för höga pH-värden som innebär en stress på fisk och andra organismer. Det är framför allt ägg- och yngelstadier som påverkas. pH ingår som parameter i bedömningen av ekologisk status och det finns krav på övervakning och bedömning enligt vattenförvaltningsförordningen. Det saknas däremot specifika gränser som kan skydda mot för låga eller för höga pH-värden på grund av ett utsläpp, men sjunkande pH bedöms framför allt bero på storskaliga

effekter från försurande luftutsläpp. Det har i Sverige under flera decennier vidtagits åtgärder mot försurande utsläpp och även åtgärder i form av kalkning för att minska effekterna av försurningen.

I HaVs föreskrift HVMFS 2013:19 är utgångspunkten för bedömning av försurningspåverkan storleken av förändringen i pH jämfört med ett beräknat referensvärde motsvarande år 1860. Referensvärdet varierar beroende på naturliga förutsättningar i sjön eller vattendraget. Klassgränser för bedömning av pH-förändring i sjöar och vattendrag består av 5 klasser. För god status ligger pH-förändringen mellan 0,2 till 0,4 pH-enheter. Det kan därmed finnas ett behov av att utveckla befintliga bedömningsgrunder, då bedömningen idag bara bygger på modellerade halter i kalkade vatten, dvs. man får ingen bedömning av pH utan kalk.

Inom nationell och regional övervakning mäts pH i samband med fysikalisk-kemisk provtagningar, i både sjöar och vattendrag. I fiskvatten mäts pH i både sjöar och vattendrag.

Bedömningen är att det inte finns behov av en specifik norm för pH och att normen passar in i kategori B.

Uppslammade fasta substanser (kategori C)

Normen är till för att skydda fisk mot stor mängd fasta substanser från ett utsläpp eller t.ex. muddring. I pilotstudien i samband med förordningens införande framgick att i det fåtal fall som mängden uppslammade partiklar var i närheten av direktivets riktvärde, så rörde det sig i samtliga fall av mycket grunda sjöar som naturligt påverkas av en resuspension av bottensediment.

Uppslammade fasta substanser ingår inte som parameter i bedömningen av ekologisk status vilket gör att HaV inte bedömer det rimligt att utveckla en bedömningsgrund i HVMS 2013:19, men ser ett stort behov av att utveckla vägledning. Suspenderat material mäts inte inom de nationella programmen (förutom i någon enskilda sjö eller vattendrag) utan man mäter i stället turbiditet. Inom de regionala programmen varierar det om suspenderat material eller turbiditet ingår i mätningar.

I övervakningen av fiskvatten har det som ett resultat av pilotstudien getts ett generellt undantag från mätningar av uppslammade fasta substanser (slam, även mätt som grumlighet eller turbiditet).

Bedömningen är att det inte finns behov av en specifik norm för uppslammade fasta substanser och att normen passar in i kategori C.

Syreförbrukning (kategori D)

Normen är till för att skydda fisk mot låga syrekoncentrationer, se upplöst syre ovan.

Parametern syreförbrukning ingår inte i bedömning av ekologisk status av sjöar och vattendrag enligt vattenförvaltningsförordningen och därför finns ingen bedömningsgrund i HVMFS 2013:19.

I utvärderingen av den pilotstudie som genomfördes i samband med förordningens införande föreslogs på grund av den i landets naturvatten överlag låga belast-

ningen av organiskt material att syresituationen istället skulle övervakas med syrgasmätningar

Syreförbrukning mäts inte inom nationell eller regional övervakning av sjöar och vattendrag. På grund av de vanligen mycket låga syreförbrukningshastigheterna i svenska inlandsvatten, så är BOD-mätningar mycket ovanliga och sker endast i enstaka recipientkontrollprogram. Vanligen används inom recipientkontrollen istället de billigare och snabbare COD-metoderna (kemisk syreförbrukning), vilka ger en lika stor eller större syrgasförbrukning som BOD.

Övervakningen av biologiskt syreförbrukande substanser (BOD) har inte ingått i mätningarna i fiskvatten i Sverige, utan har fått ett generellt undantag baserat på den pilotstudie som gjordes innan införandet.

Bedömningen är att det inte finns behov av en specifik norm för syreförbrukning eftersom HaV bedömer att skyddet är tillräckligt med befintlig bedömningsgrund för upplöst syre och att normen passar in i kategori D.

Se också förslag **under ”Upplöst syre” ovan.**

Nitrit (kategori B)

Normen är till för att skydda fisk mot höga halter av nitrit vilket är giftigt. Nitrit är i naturliga inlandsvatten normalt inget större problem, men kan vid förhöjda halter ses som en indikation på låg syrgashalt i vattnet. Det finns ingen bedömningsgrund för nitrit i HVMFS 2013:19, däremot anges metodstandard för samlad analys av summan av nitrat och nitrit.

Nitrit är förhållandevis instabilt och oxideras lätt till nitrat vid god syrgastillgång eller reduceras till ammonium vid låg syrgastillgång. På grund av instabiliteten bör nitrit därför mätas direkt i fält. Det låga riktvärdet för laxvatten är ett detektionsproblem, då många laboratorier har ett rapporteringsgränsvärde på 1-2 µg NO₂-N/l, vilket motsvarar ca 3-6 µg NO₂/l, jämfört med riktvärdet på 10 µg NO₂/l (motsvarar 3 µg NO₂-N/l). Riktvärdet ligger strax över det som vanligtvis går att mäta och det är därför lätt att erhålla falska positiva observationer.

Höga nitrithalter i inlandsvatten kan utgöra ett tecken på hög kvävebelastning t.ex. från gruvindustri, men bör då omfattas av den påverkande verksamhetens egenkontroll/recipientkontroll. Inom nationell och regional övervakning av sjöar och vattendrag ingår nitrit tillsammans med nitrat i mätningar av oxiderade organiska kväveföreningar enligt metod i HVMFS 2013:19. Övervakning sker endast i vissa utpekade fiskvatten, där man i förstudien fann att riktvärdet överskreds. På grund av problematiken kring analys av nitrit, beskrivs ovan, så bedömer man risken av att utsättas för toxiska kväveformer (nitrit och ammoniak) genom analys av ammonium, nitrat och totalkväve samt syrgas, vattentemperatur och pH.

Då nitrit är instabilt och ett större problem för dricksvatten⁷ bedöms det i dagsläget inte finnas behov av en specifik norm för nitrit. Om vattenmyndigheterna däremot identifierar ett behov av bedömningsgrunder för nitrit, att beakta vid ekologisk statusklassificering med avseende på kvalitetsfaktorn ”**särskilda förorenande ämnen**” (SFÄ), ska detta rapporteras till HaV; se t.ex. HVMFS 2013:19 bilaga 2 avsnitt 7.1. Normen bedöms därför passa in i kategori B.

Fenolföreningar (kategori D)

Normens syfte är att skydda från utsläpp av fenolföreningar i sådan omfattning att det påverkar smaken på fisken. Normen är kvalitativ och svårövervakad, vilket försvårar bedömning av efterlevnaden. Inom övervakningen av fiskvatten har endast avsaknad av fenoldoft rapporterats.

Gruppen ”organiska halogenföreningar” är dessutom väldigt omfattande. Några organiska halogenföreningar ingår i klassificering av kemisk status och regleras genom gränsvärden i HVMFS 2013:19. Det gäller till exempel hexaklorbensen, hexaklorbutadien, hexaklorcyklohexan samt dioxiner och dioxinlika föreningar. Dessutom finns bedömningsgrunder för bisfenol och nonylfenoletoxylater i de fall de bedöms utgöra särskilda förorenande ämnen (SFÄ). Fenolföreningar övervakas inte inom nationell och regionalt övervakning av sjöar och vattendrag. Nonylfenol (inkl. 4-nonylfenol), oktylfenol och pentaklorfenol ingår i övervakningen av slam och utgående vatten från reningsverk inom Naturvårdsverkets programområde **Miljögiftssamordning. I Naturvårdsverkets rapport ”Översyn av nationell akvatisk miljögiftsövervakning 2014** (rapport 6627, 2014) nämner man att nonylfenol och oktylfenol kan komma att läggas till det nationella flodmynningsprogrammet för att svara mot havsmiljödirektivets krav på tillförsel av syntetiska ämnen till havet.

Om vattenmyndigheterna identifierar behov av ytterligare bedömningsgrunder för ämnen som ingår i denna grupp, för att kunna beaktas vid ekologisk statusklassificering med avseende på kvalitetsfaktorn ”**särskilda förorenande ämnen**” (SFÄ), ska detta rapporteras till HaV; se t.ex. HVMFS 2013:19 bilaga 2 avsnitt 7.1. Sådana parametrar skulle kunna klassificeras som B.

Eftersom specifika fenolföreningar antingen är klassade som SFÄ eller ingår i klassningen av kemisk status passar normen in under kategori D.

Mineraloljebaserade kolväten (kategori A och D)

Normen är tredelad och ska skydda från utsläpp av petroleumprodukter som ger beläggningar på vattenytan eller strandkanten, tillför smak av kolvätekaraktär på fisken eller har effekter som är skadliga för fisken. Normen är i samtliga delar kvalitativ vilket försvårar bedömning av efterlevnaden.

⁷ Se Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten; här finns gränsvärde (0,50 mg/l NO₂ se) för nitrit.

De två första delarna passar in som kategori A och ingår inte i bedömning av ekologisk eller kemisk status av sjöar och vattendrag enligt vattenförvaltningsförordningen.

När det gäller delen om effekter på fisk regleras inte mineraloljebaserade kolväten som summaparameter i HVMFS 2013:19. Däremot regleras vissa ämnen som kan ingå i mineraloljor eftersom de ingår i klassificering av kemisk status. För ämnena fluoranten, antracen, naftalen, och benso(a)pyren samt benso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten och indeno(1,2,3-c,d)perylene finns gränsvärden i bilaga 6 till HVMFS 2013:19. Värdena för dessa ämnen i vatten, uttryckta som årsmedelvärden, avser att skydda pelagiska organismer (inklusive fisk) även mot kronisk exponering. Värdena för maximal koncentration i vatten avser att skydda mot akut exponering. Värdena för sediment avser att skydda sedimentlevande organismer, men har av HaV bedömts innebära minst samma skyddsnivå som vattenvärdena (på årsmedelbasis) även för vattenlevande organismer.

”Mineraloljebaserade kolväten” ingår inte i något nationellt övervakningsprogram.

Det finns idag inte heller någon nationell övervakning av PAH i inlandet, även om screening kan förekomma. Fisk anses inte heller vara en lämplig organism för mätning av PAH. I fiskvatten har endast avsaknad av oljerester vid okulär besiktning rapporterats.

Ämnen i bilaga 6 till HVMFS 2013:19 beaktas vid kemisk statusklassificering och den kemiska statusen ska rapporteras till EU kommissionen.

Eftersom parametern ”mineraloljebaserade kolväten” inte regleras kvantitativt går

det inte att avgöra om gränsvärdena i HVMFS 2013:19 skiljer sig från nivåerna i den sista strecksatsen. Kvantitativa mått är dock mer tillämpbara och de gränsvärden som ingår i HVMFS 2013:19 kan för samtliga matriser anses vara tillräckligt skyddande med avseende på risker för fisk på kort och lång sikt, med undantag för de vattenvärden som uttrycks som maximala halter (dessa skyddar bara mot kortsiktiga effekter).

Det kan finnas ytterligare relevanta ämnen i mineraloljor men som ännu inte täcks in genom HVMFS 2013:19. Om vattenmyndigheterna identifierar behov av ytterligare bedömningsgrunder för ämnen att beaktas vid ekologisk statusklassificering med avseende på kvalitetsfaktorn **”särskilda förorenande ämnen” (SFÄ)**, ska detta rapporteras till HaV; se t.ex. HVMFS 2013:19 bilaga 2 avsnitt 7.1.

Bedömningen är att det inte finns behov av en norm för en summaparameter för kolväten från mineraloljor varför denna norm passar in i kategori A. Eftersom specifika ämnen med gränsvärden finns i föreskriften HVMFS 2013:19 passar den även in i kategori D.

Ammoniak (kategori D)

Normen avser att skydda fisk från gifteffekter av ammoniak och uttrycks kvalitativt ($\leq 0,005 \text{ mg/l}$). Övervakning i fiskvatten sker på samma sätt som inom nationell och regional övervakning.

Parametern ammoniak ingår i bedömning av kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen (SFÄ) vid klassificering av ekologisk status av sjöar och vattendrag enligt vattenförvaltningsförordningen och HVMFS 2013:19.

Föreskriften reglerar ammoniak-kväve ($\text{NH}_3\text{-N}$) (CAS 7664-41-7). Värdet för inlandsvatten är $1,0 \mu\text{g/l}$ som årsmedelvärde och som maximalt värde $6,8 \mu\text{g/l}$ när det gäller inlandsvatten (bilaga 2 till HVMFS 2013:19). Om dessa värden överskrids ska statusen klassificeras som måttlig.

Halt $\text{NH}_3\text{-N}$ beräknas utifrån halt ammoniumkväve ($\text{NH}_4\text{-N}$), temperatur och pH. Ammoniumkväve, pH och temperatur mäts inom nationell och regional miljöövervakning i samband med fysikalisk-kemisk provtagning av sjöar och vattendragen enligt metoder i HVMFS 2013:19.

I förordningen uttrycks gränsvärde och riktvärde för totalvikt av ammoniakmolekylen medan värdena i HaVs föreskrift uttrycks som kväveinnehållet i molekylen. Då motsvarar $1 \mu\text{g NH}_3\text{-N/l}$ $1,2 \mu\text{g/l NH}_3$ och $6,8 \mu\text{g/l NH}_3\text{-N/l}$ motsvarar $8,3 \mu\text{g/l NH}_3\text{-N/l}$. Riktvärdet $5 \mu\text{g/l}$ och gränsvärdet $25 \mu\text{g/l}$ för laxfiskvatten är inte uttryckta som årsmedelvärden, varför det inte går att göra en direkt jämförelse. Den slutsats som kan dras är dock att bedömningsgrunden i HVMFS 2013:19, uttryckt som årsmedelvärde, för $\text{NH}_3\text{-N}$ är tillräckligt skyddande för att uppnå syftet, dvs. skydda fisk från toxiska effekter av ammoniak.

Normen passar därför in i kategori D.

Ammonium total (kategori B)

Normen avser att skydda fisk mot gifteffekterna av ammonium och uttrycks kvalitativt ($\leq 0,005 \text{ mg/l}$ för laxfiskvatten respektive $\leq 0,04 \text{ mg/l}$ för övriga fiskvatten). Parametern ammonium ingår inte i bedömning av ekologisk status av sjöar och vattendrag enligt vattenförvaltningsförordningen eller i HVMFS 2013:19. För övervakning av ammonium, se under ammoniak.

Ammoniakhalt kan beräknas utifrån halt ammonium, pH och temperatur med följande formel:

$$Y (\text{NH}_3\text{-N}) = 1 / (10^{(0,0901821 + 2729,92/T - \text{pH}) + 1}) * 31.$$

Gränsen för riktvärdet, $0,04 \text{ mg/l NH}_4$ total, motsvarar t.ex. $31 \mu\text{g/l NH}_4\text{-N}$.

För intervallet 4-20 grader C och pH 6-9 får Y högst värde vid höga temperaturer och högt pH. Värdena i förordningen är inte uttryckta som årsmedelvärden, varför det inte går att göra en jämförelse rakt av mellan förordning och värde i föreskrifterna, efter omräkning från ammoniak. Den slutsats som kan dras är dock att bedömningsgrunden i HVMFS 2013:19, uttryckt som årsmedelvärde, för $\text{NH}_3\text{-N}$ tro-

ligen är tillräckligt skyddande för att uppnå syftet även med denna norm, dvs. att skydda fisk från toxiska effekter av ammonium⁸.

Om vattenmyndigheterna däremot identifierar ett behov av bedömningsgrunder även för ammonium, att beaktas vid ekologisk statusklassificering med avseende **på kvalitetsfaktorn ”särskilda förorenande ämnen” (SFÄ)**, ska detta rapporteras till HaV; se t.ex. HVMFS 2013:19 bilaga 2 avsnitt 7.1.

Bedömningen är att normen passar in i kategori B.

Restklor totalt (kategori A)

Normen är till för att skydda fisk mot utsläpp av klorföreningar framför allt från blekning av pappersmassa. Utsläpp från klorgasblekning förekommer i dag dock inte i några utpekade fiskvatten.

Restklor ingår inte inom nationell eller regional miljöövervakning. Det kan ingå i recipientkontroll om särskilda skäl anger detta.

I fiskvatten har övervakning av restklor ej fungerat då det inte går att uppbringa fältanalysutrustning som klarar att detektera restklor på de nivåer som krävs. Vanligen är detektionsnivån omkring 0,03 mg/l jämfört med normvärdet 0,005 mg/l. För övervakning av eventuella utsläpp av klorföreningar finns behov av annan parameter och metod.

De tre fiskvatten där restklor i samband med pilotstudien bedömdes behöva mätas var alla förknippade med pappersmassaindustrier i området och för två av dessa fiskvatten har dispens utfärdats för att inte mäta restklor.

Det bedöms inte finnas behov av en specifik norm för restklor och normen passar in i kategori A.

Zink, totalt (kategori D)

Normen är uttryckt som gränsvärde, och olika värden anges vid olika hårdhetsklasser (för laxfiskvatten mellan 0,03 mg/l och 0,3 mg/l). Det är också olika värden beroende på om det är ett laxfiskvatten eller övrigt fiskvatten. Gränsvärdet avser att skydda fisken.

Zink ingår i bedömning av ekologisk status och bedömningsgrunder anges i HVMFS 2013:19. Toxiciteten hos zink varierar inte bara med hårdheten utan även med t.ex. löst organiskt kol (DOC) och pH. Särskilt vid högre halt DOC (löst organiskt kol) och pH kan man förvänta sig en större andel partikelbunden zink och som inte kan tas upp av fiskgälar. Den bedömningsgrund som anges för sjöar och vattendrag är 5,5 µg/l, uttryckt som biotillgänglig koncentration och som årsmedelvärde. Den biotillgängliga koncentrationen beräknas med utgångspunkt från lösta halter och med hjälp av etablerade modelleringsprogram. Man ska även be-

⁸ I de flesta fall är ammoniakvärdet i föreskrifterna lägre än ammoniumvärdet i förordningen, dvs. bedömningsgrunden för ammoniak bedöms ge tillräckligt skydd. Det är bara i situationer med relativt lågt pH och låg temperatur som ammoniumvärdet är ”mer styrande”. Å andra sidan, vid lågt pH och låg temperatur kommer ammoniumhalterna i praktiken att vara låga.

akta naturlig bakgrund om denna annars leder till att värdet överskrids. Havs- och vattenmyndigheten håller för närvarande på att ta fram vägledning för hur biotillgänglig koncentration kan beräknas och bakgrund beaktas vid klassificering av status⁹.

Zink övervakas både i sjöar och vattendrag inom nationell miljöövervakning enligt **undersökningstyper ”vattenkemi i vattendrag” och ”vattenkemi i sjöar”**. I regional övervakning övervakas zink när metallanalys görs, vilket sker oftare i vattendrag än i sjöar. Zink övervakas också i vissa utpekade fiskvatten.

Eftersom förordningen hittills inte har krävt övervakning av kalcium, löst organiskt kol (DOC) och pH för dessa vatten går det inte i dagsläget att räkna fram lokalspecifika bedömningsgrunder för just dessa vatten som jämförelse. Beräkningar gjorda på de kalciumhalter som hårdhetsklasserna motsvarar, det pH intervall som anges i förordningen samt vid DOC-halterna 2, 5, 10, 20 respektive 30 mg/l tyder dock på att i de flesta fall kommer värdet för zink i föreskrifterna att vara lägre än motsvarande värde i förordningen, trots att värdena i förordningen uttrycks som totalhalt och inte beaktar naturlig bakgrund. Gränsvärdena i förordningen är inte heller uttryckta som årsmedelvärden, varför det inte går att göra en jämförelse rakt av.

Den slutsats som kan dras är dock att bedömningsgrunden i HVMFS 2013:19 är tillräckligt skyddande för att uppnå syftet, dvs. skydda fisk från toxiska effekter av zink. Värdet i föreskrifterna baseras på ett uppdaterat underlag och biotillgängligheten hos ämnet kan beaktas genom de beräkningsverktyg som numera finns tillgängliga. Det bedöms inte finnas behov av en specifik norm för totalt zink för att skydda fisk. Normen passar därför in i kategori D.

Upplöst koppar (kategori D)

Normen är uttryckt som riktvärde, och olika värden anges vid olika hårdhetsklasser (mellan 0,005 mg/l och 0,112 mg/l). Det är också olika värden beroende på om det är ett laxfiskvatten eller övrigt fiskvatten. Riktvärdet avser att skydda fisken.

Koppar ingår i bedömning av ekologisk status och bedömningsgrunder anges i HVMFS 2013:19. Toxiciteten hos koppar varierar inte bara med hårdheten utan även med t.ex. löst organiskt kol (DOC) och pH. Den bedömningsgrund som anges för sjöar och vattendrag är 0,5 µg/l, uttryckt som biotillgänglig koncentration och årsmedelvärde. Den biotillgängliga koncentrationen beräknas med utgångspunkt från lösta halter och med hjälp av etablerade modelleringsprogram. Havs- och

⁹ <https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/vart-uppdrag/remisser-fran-hav/remisser/2016-02-29-remiss-om-miljogifter-i-vatten---klassificering-av-ytvattenstatus-vagledning-av-tillampning-av-hvmfs-201319.html>

vattenmyndigheten håller för närvarande på att ta fram vägledning för hur biotillgänglig koncentration kan beräknas vid klassificering av status¹.

Koppar övervakas både i sjöar och vattendrag inom nationell övervakning enligt undersökningstyper **”vattenkemi i vattendrag” och ”vattenkemi i sjöar”**. I regional övervakning övervakas koppar när metallanalys görs, vilket sker oftare i vattendrag än i sjöar. Koppar övervakas också i vissa utpekade fiskvatten.

Eftersom förordningen hittills inte har krävt övervakning av kalcium, löst organiskt kol (DOC) och pH för dessa vatten går det inte i dagsläget heller att räkna fram lokalspecifika bedömningsgrunder för just dessa vatten som jämförelse. Beräkningar gjorda på de kalciumhalter som hårdhetsklasserna motsvarar, det pH intervall som anges i förordningen samt vid DOC-halterna 2, 5, 10, 20 respektive 30 mg/l tyder dock på att i de flesta fall kommer värdet för koppar i föreskrifterna att vara lägre än motsvarande värde i förordningen. Den slutsats som kan dras är dock att bedömningsgrunden i HVMFS 2013:19 är tillräckligt skyddande för att uppnå syftet, dvs. skydda fisk från toxiska effekter av koppar. Värdet i föreskrifterna baseras på ett uppdaterat underlag och biotillgängligheten hos ämnet kan beaktas genom de beräkningsverktyg som numera finns tillgängliga. Normen passer därför in i kategori D.

Analys av nuvarande tillämpning av miljökvalitetsnormerna i fisk- och musselvattenförordningen

Av de svar som lämnats på HaV:s fråga i remissen om erfarenhet av tillämpning av miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten framgår att miljökvalitetsnormerna endast i begränsad omfattning tillämpas så som avsikten är. Med detta avses tillämpning som miljökvalitetsnormer av bl.a. gränsvärdeskaraktär enligt 5 kap. 2§ miljöbalken jämfört med 2 kap. 7§ miljöbalken för särskilda utpekade områden. Några åtgärdsprogram har heller aldrig upprättats trots att överskridanden av enskilda normer har noterats av vissa länsstyrelser.

Flera av de svarande anger dock att de rikt- och gränsvärden som finns används som stöd för villkorsförslag etc. även i vatten som inte är utpekade som fisk- eller musselvatten. Det är framförallt normerna för suspenderat material som lyfts fram i detta sammanhang. Vad den reella effekten av att dessa värden lyfts in i prövningar är dock lite osäkert, jämför exempelvis vad Länsstyrelsen i Västra Götalands län anger i sitt remissvar:

”Tyvärr har dock domstolen utan tanke på konsekvenser i flera domar 10 dubblat detta till 250 mg/l i utsläppshalter för länsvatten, och något oklart hur man då relaterar det till begränsningsvärdet i vattenområdet. De använder alltså MKN som grund för bedömning vad nivån får vara vid källan, utan att omblandningsförhållandena är klarlagda eller att man relaterat till specifika flöden. Inte heller totalpåverkan från andra projekt vägs in vid prövningen, ackumulerad påverkan.”

När det gäller parametern suspenderat material anger vidare bl.a. Skellefteå kommun att det skulle underlätta om det fanns fastslagna generella gränsvärden/normer tillsammans med en bra vägledning för grumlingspåverkan att använda vid formulering av villkor och försiktighetsmått.

Några av remissinstanserna har lyft problem med var man ska mäta i ett vatten vid tillämpning och att denna aspekt bör förtydligas. Andra anger att det som skulle vara användbart är riktvärden för utsläpp, vilket bör tas med i eventuell vägledning.

Havs- och vattenmyndigheten anser att de inkomna svaren väl överensstämmer med den bild som ges av rättsfallsgenomgången i bilaga 2, dvs. att normerna till viss del används som stöd för att framställa förslag på villkor mm. Detta gäller dock bara för en del av parametrarna. Ett verkligt genomslag är svårt att se i domstolarnas (och kanske främst Mark- och miljööverdomstolens) avgöranden.

Havs- och vattenmyndigheten gör bedömningen att det redan av miljöbalken följer att exempelvis grumlande verksamheter inte ska kunna bedrivas på ett sätt som skadar vattenlevande organismer eftersom verksamhetsutövare enligt 2 kap. miljöbalken är skyldiga att vidta rimliga åtgärder för att minimera sådan skada. Myndighetens bedömning är att det är mer värdefullt att i dessa fall ha stöd av en bra vägledning kring effekter av grumlande arbeten i vatten än att ha en miljökvalitetsnorm vars skyddande verkan både i teori och praktik kan ifrågasättas.

När det gäller behov av särskilda skyddade områden för fisk- och musselvatten anser HaV att myndighetens analys visar att det inte finns något mervärde i att generellt ha särskilda områden utpekade till skydd för fisk- eller musslor på det sätt som finns idag. Det finns ett större värde i att ha ett system – vattenförvaltningen enligt vattenförvaltningsförordningen – som hanterar olika kvalitetsaspekter av vatten. För musslor finns därutöver livsmedelslagstiftningen som reglerar aspekter för musslors kvalitet. Det har också lyfts fram av de tillfrågade myndigheterna att när normerna används som stöd i provning så sker detta i stor utsträckning även i vatten som idag inte är utpekade som särskilda fisk- eller musselvatten, vilket talar för att en differentierad tillämpning inte bör företräkas.

Slutsatser om övervakningen av miljökvalitetsnormerna

Det är svårt att få en överblick av i vilken utsträckning fisk- och musselvattenförordningen har påverkat den övervakning som bedrivs och hur mycket övervakning som bedrivs enbart utifrån förordningens krav. Detta beror delvis på att man utnyttjat övervakning som motiverats av andra skäl. Havs- och vattenmyndighetens bedömning är att ett upphävande av förordningen inte kommer att påverka den övervakning som utförs på ett betydande sätt. Därför bedömer inte HaV att

förordningens upphävande kommer att innebära sämre underlag för exempelvis bedömning av påverkan från verksamheter.

Slutsats om fisk- och musselvattenförordningen

Havs- och vattenmyndighetens gör efter den genomförda analysen bedömningen att fisk- och musselvattenförordningen kan upphöra att gälla och därför bör upphävas. Denna slutsats delas också av ett antal av remissinstanserna.

Konsekvensutredning

Konsekvensutredning av Havs- och vattenmyndighetens förslag till hantering av fisk- och musselvattenförordningen.

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Fisk- och skaldjursvattendirektiven upphörde att gälla i december 2013 enligt artikel 22.2 i vattendirektivet (2000/60/EG). Utgångspunkten för upphörandet var att man räknade med att vattendirektivets genomförande då skulle ha inneburit att de inte längre behövdes. Kommissionen har uttalat att den inte kommer att göra någon konsekvensutredning av upphävande av fiskvattendirektivet eftersom alla parametrar i bilaga 1 i fiskvattendirektivet ingår i kvalitetsfaktorer som används för att bestämma ekologisk status enligt bilaga V i vattendirektivet. Det förutsätts att samma skydds nivå säkerställs genom tillämpning av vattendirektivet. Fisk- och musselvattenförordningen som genomförde de båda direktiven i Sverige gäller dock fortfarande.

Vissa av de miljö kvalitetsnormer som finns i fisk- och musselvattenförordningen är otidsenliga i sina formuleringar, vilket kan skapa problem vid tillämpningen och ställer krav på övervakning som saknar nytta. Några av normernas skyddande effekt kan också ifrågasättas eftersom de härrör från en tid då kunskaperna om effekter på fisk- och skaldjur var sämre än idag. Idag bedömer också Havs- och vattenmyndigheten att det är omotiverat att ha miljö kvalitetsnormer som endast omfattar skydd för enskilda arter och inte hela vattenmiljön. I och med vattendirektivet har det tagits ett samlat grepp över hela vattenmiljön och det är därför logiskt att de miljö kvalitetsnormer och värden som tillämpas avspeglar detta. Dessutom har det framkommit både av en översiktlig rättsfallsanalys och av svar från länsstyrelser att de miljö kvalitetsnormer som finns framtagna för fisk- respektive musselvatten används som utgångspunkt för villkor och försiktighetsåtgärder vid provning och tillsyn även i vatten som inte pekats ut som fisk- eller musselvatten.

Genom att Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten har utvecklats och nu omfattar bedömningsgrunder för särskilda förorenande ämnen för exempelvis koppar och zink, ämnen som idag även har miljö kvalitetsnormer enligt fisk- och musselvattenförordningen, kan idag olika gränser/värden med olika skyddande verkan vara tillämpliga i samma vatten, vilket skapar en otydlighet vid exempelvis miljöprovning och tillsyn.

Den övervakning som utförs för uppföljning av fisk- och musselvattenförordningen utgörs i stor utsträckning av den nationella eller regionala miljöövervakningen som delvis bedrivs utifrån andra syften. Havs- och vattenmyndighetens bedömning är att nuvarande övervakning i stor utsträckning kommer att fortgå även om förordningen upphävs. Redovisningen till Havs- och vattenmyndigheten innebär ett dub-

belarbete som inte bedöms ha ett mervärde. Den redovisning som har skett sedan Havs- och vattenmyndighetens bildande 2011 har också varit bristfällig jämfört med förordningens krav. Ingen remissinstans har angett att de har upprättat ett åtgärdsprogram enligt förordningen.

Med föreslagna ändringar är syftet att förenkla för de som i dagsläget tillämpar miljökvalitetsnormerna genom att parallellt tillämpliga system undviks och administrativa redovisningskrav som inte innebär någon reell miljönytta tas bort. Syftet är också att uppmärksamma var det kan vara lämpligt att gräns- och riktvärden i förordningen ersätts med vägledning för sådana parametrar som inte regleras genom vattenförvaltningen enligt vattendirektivet.

Beskrivning av effekter av olika alternativ till hantering av fisk- och musselvattenförordningen

Alternativ 1, Förordningen kvarstår

Om fisk- och musselvattenförordningen finns kvar kommer problemen som beskrivits ovan att fortgå. Resurser läggs på övervakning som inte leder till något, alternativt läggs tid på att hantering av dispenser för att slippa vad som upplevs som onödigt övervakning. Otydligheten när det gäller olika värden för samma ämnen kommer att kvarstå. Effekten av parallellt tillämpliga icke-överensstämmande värden kommer sannolikt att bli att legitimiteten för systemen minskar.

I vissa fall kan villkor vid tillståndsprövningar ha formulerats på ett olyckligt sätt, där man på ett generellt sätt hänvisat till att fisk- och musselvattenförordningen ska iaktas. Den rättsliga grunden för att kräva iakttagelse av sådana villkor är att förordningen kvarstår. I de flesta fall bör dock hänsyn till förordningen ha tagits genom att specifika värden förts in i villkor, vilket innebär att dessa kvarstår även om förordningen upphävs. Detta har relevans även för alternativ 2 och 3 nedan.

Vissa normer är dock inarbetade och dessa kommer fortsatt att användas vid exempelvis tillståndsprövningar.

Endast ett fåtal arter inom några områden omfattas av ett särskilt skydd, vilket inte är förenligt med vattendirektivets syfte.

Alternativ 2, Förordningen upphävs utan att några kompletterande åtgärder vidtas

Sverige kommer inte att säkerställa att en tillräcklig skyddsnivå upprätthålls i alla aspekter eftersom exempelvis nuvarande bedömningsgrunder för ekologisk status inte kan anses ha samma skyddsnivå som nuvarande miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten eftersom dessa inte omhändertar alla parametrar som HaV bedömer viktiga (se förslag till hantering i bilaga 2).

Det finns en risk att upphävandet av förordningen tolkas som att vissa aspekter, exempelvis grumling, inte behöver beaktas. Denna risk bedöms dock inte vara väsentlig eftersom miljöbalkens regelsystem ställer krav på verksamhetsutövare att vidta försiktighetsåtgärder som behövs och är rimliga utifrån ett miljöskyddsper-

spektiv. Utan vägledning finns dock en risk att hanteringen blir olika på olika ställen och att det inte finns underlag för att göra bra bedömningar alternativt underlag för att fastställa lämpliga krav på undersökningar respektive försiktighetsmått.

Alternativ 3, Havs- och vattenmyndighetens förslag på hantering, förordningen upphävs och kompletterande åtgärder vidtas

(A) Normer som tas bort utan att ersättas: Färgtal, salthalt, mineraloljebaserade kolväten (delvis), ämne som påverkar smaken på musslor, restklor.

Detta föreslås för de normer som bedöms vara otidsenliga eller idag saknar betydande påverkan på miljön. Upphävande bedöms därför inte få någon effekt på skyddet för miljön.

(B) Normer som omhändertas genom annan lagstiftning om denna revideras: Utveckla ny bedömningsgrund för syre i vattendrag och temperatur. Utveckla befintlig bedömningsgrund för pH i sötvatten och syre i kustvatten (justera gränser). Nitrit, ammonium och silver regleras inte i dagsläget men skulle vid behov kunna hanteras som SFÄ.

Detta är lämpligt för normer som avser faktorer som regleras i vattendirektivet. Görs inte ändringarna bedömer HaV att förordningens skyddsnivå inte fullt ut säkerställs.

(C) Normer som ersätts med vägledning: pH (kust), uppslammade fasta substanser/ suspenderad substans.

Bedömningsgrunder har för de aktuella miljöaspekterna bedömts vara en sämre hantering eftersom det i en vägledning finns möjlighet att peka på olika faktorer och förhållanden som kan påverka vilka värden som är rimliga i ett enskilt fall. Dessutom kan det handla om aspekter som inte finns utpekade i vattendirektivet, varför det inte är självklart att införa en bedömningsgrund för ekologisk status i HVMFS 2013:19 (jfr uppslammade fasta substanser).

Om vägledning inte tas fram ser vi en risk för att hanteringen blir olika på olika ställen och att det inte finns underlag för att göra bra bedömningar alternativt underlag för att fastställa lämpliga krav på undersökningar respektive försiktighetsmått.

Det kan finnas en risk att vägledning inte ses som lika skyddande som dagens miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten i och med att en sådan inte är rättsligt bindande. HaV anser dock att det finns möjligheter att uppnå ett högre faktiskt skydd genom en vägledning som visar behoven av differentierad tillämpning beroende på lokala förhållanden eller vissa organismers behov. I vissa fall saknas också en tydlig vetenskaplig förankring av de gällande miljö kvalitetsnormerna, det är helt enkelt svårt att säga att det är just den i normen beskrivna halten som är skyddande för exempelvis fisk.

(D) Normer för vilka det redan finns tillräcklig reglering i annan lagstiftning: Mineraloljebaserade kolväten (delvis), organiska halogenföreningar, fekala kolibakterier, syreförbrukning, fenolföreningar, metaller, syre i sjöar, ammoniak, koppar, zink

Här behövs ingen vidare hantering eftersom skydd finns.

Genomslag av nuvarande miljö kvalitetsnormer jämfört med om motsvarande aspekt ingår i miljö kvalitetsnormen god ekologisk status

En tydlig miljö kvalitetsnorm i form av ett värde såsom vissa av dagens fisk- och musselvattennormer är utformade innebär åtminstone i teorin en enkel rättfram tillämpning vid provning, tillsyn och planering.

Att istället föra in samma eller motsvarande kvalitetsaspekt i form av en bedömningsgrund bland flera för ekologisk status kan upplevas som att tydligheten minskar och att därför sannolikheten för att en viss aspekt beaktas minskar. Havs- och vattenmyndigheten bedömer ändå att ett parallellt system med miljö kvalitetsnormer för vattenkvalitetsaspekter i form av miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten och miljö kvalitetsnormer för ekologisk och kemisk ytvattenstatus snarare medför en risk för att de mer komplexa miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status åsidosätts och att normer vars skyddande verkan kan ifrågasättas tillämpas i dess ställe. Att samma aspekter dubbelregleras, så som delvis sker idag, bidrar till en osäker tillämpning. Dessutom har HaV bedömt att de aktuella miljö kvalitetsnormerna för fisk- och musselvatten i realiteten inte tillämpats på ett konsekvent sätt.

I och med att EU-domstolen den 1 juli 2015 avkunnande dom i mål C-461/13 (den så kallade Weserdomen) har betydelsen av de enskilda kvalitetsfaktorerna i den ekologiska statusen enligt Havs- och vattenmyndighetens bedömning stärkts.

Myndighetens bedömning är i ljuset av detta att den risk som angetts ovan kan minimeras och att borttagande av de specifika miljö kvalitetsnormerna för fisk- och musslor eller miljön i stort. En förutsättning för denna bedömning är att några bedömningsgrunder för ekologisk status i HaV:s föreskrifter HVMFS 2013:19 justeras och att viss vägledning utarbetas.

För att ytterligare tydliggöra tillämpningen av den ekologiska statusen i ljuset av EU-domstolens utlåtande bedömer HaV också att det behövs andra justeringar bl.a. i miljöbalken som säkerställer den ekologiska statusens genomslag vid exempelvis miljöprovning. Att föreslå sådana faller dock utanför för detta regeringsuppdrag.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De som berörs av att fisk- och musselvattenförordningen upphävs är dels de myndigheter som har ett speciellt utpekad ansvar för olika delar av dess genomförande. Dessa är Havs- och vattenmyndigheten och Länsstyrelsen i Västra Götalands län

som föreskrivande myndigheter för fisk- respektive musselvatten och samtliga länsstyrelser som ansvariga för redovisning av övervakning till Havs- och vattenmyndigheten.

Utöver dessa berörs de kommuner och myndigheter inkluderat mark- och miljödomstolarna som ansvarar för all typ av tillämpning av miljö kvalitetsnormer, t.ex. vid tillsyn, prövning och fysisk planering. Slutligen berörs de verksamhetsutövare som bedriver eller planerar att bedriva verksamhet som kan påverka aspekter som omfattas av fisk- och musselvattenförordningen. Av bilaga 3 framgår de av HaV identifierade lämpliga remissinstanserna för detta förslag.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Eftersom förslaget innebär upphävande av en förordning åligger detta Regeringen att göra.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har rätt att upphäva sina egna föreskrifter om detta sker innan förordningen, och därmed bemyndigandet, upphävs.

Havs- och vattenmyndigheten har inte tagit fram egna föreskrifter efter det att bemyndigandet att meddela föreskrifter gick över till myndigheten från Naturvårdsverket den 1 juli 2011. Myndigheten har inte rätt att upphäva föreskrifter publicerade i en annan myndighets författningssamling och Naturvårdsverket innehåller inte längre något bemyndigande enligt fisk- och musselvattenförordningen. Därför åligger det regeringen att genom förordning upphäva de föreskrifter som meddelats av Naturvårdsverket på området.

Havs- och vattenmyndighetens bemyndigande att meddela nya föreskrifter innehållande bedömningsgrunder för klassificering av ekologisk status framgår av 4 kap. 8 § i förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

För de parametrar som myndigheten bedömer att det behöver tas fram nya eller utvecklade bedömningsgrunder i HVMFS 2013:19 kommer det att krävas anlitande av externa forskarresurser. Det bedöms främst vara stöd från SLU och SMHI som är aktuellt. Kostnaden för detta arbete är mycket svåruppskattad, men kan grovt uppskattas till max 500 000 kr per bedömningsgrund.

Havs- och vattenmyndigheten kommer att behöva ta fram vägledning i vissa delar, vilket kommer innebära en faktisk kostnad för myndigheten avseende arbetsresurser och tid. Eftersom detta arbete kan behöva involvera andra myndigheter till viss del kommer detta också i mindre del gälla för dessa. Det är dock svårt att i dagsläget bedöma i vilken utsträckning detta är arbete som kan bedrivas inom ordinarie verksamhet eller inte. Behövlig grumlingsvägledning bedöms totalt kosta ca 1 000 000 kr att ta fram baserat på en beräknad arbetstid om ca 12 månader.

Myndigheten bedömer att föreslagna förändringar i mycket liten utsträckning kommer att medföra några betydande kostnadsmissiga konsekvenser i övrigt. Denna bedömning gäller även vad avser kostnad för övervakning. Denna förväntas dock minska något för länsstyrelserna. Länsstyrelserna kommer dock att få en minskad börda när det gäller övervakning och redovisning av uppgifter till Havs- och vattenmyndigheten.

Förhoppningen är att den föreslagna hanteringen kommer att leda till en ökad tydlighet genom att parallella system inte tillämpas, vilket bedöms vara en positiv konsekvens av förslaget och till viss del kan antas leda till något minskade kostnader för verksamhetsutövare. Detta gäller exempelvis vid framtagande av miljökonsekvensbeskrivningar. Eftersom påverkan på miljön ändå redan idag ska beskrivas utifrån bl.a. påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten bedöms minskningen av kostnader dock inte bli mer än marginell.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Havs- och vattenmyndigheten bedömer att den föreslagna regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges EU-medlemskap. De direktiv som låg till grund för fisk- och musselvattenförordningen har upphört att gälla och vattendirektivet har genomförts. Genom föreslagna förändringar i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter HVMFS 2013:19 och vägledning tillgodoses de behov av komplettering som finns på grund av fisk- och musselvattenförordningens upphävande. Havs- och vattenmyndighetens bedömning är att de delar av de tidigare fisk- och musselvattendirektivens innehåll som inte avspeglas av det svenska genomförandet av vattendirektivet generellt kan sägas tillgodoses av miljöbalkens generella bestämmelser, bl.a. hänsynsreglerna i 2 kap. samt livsmedelslagstiftningen.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

För en tydlighet i den aktuella regleringen är det viktigt att förordningen upphävs samtidigt som HaV:s respektive Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter upphävs. Det bedöms vidare vara viktigt att behövlig vägledning exempelvis när det gäller påverkan av grumlande verksamhet, är färdig för tillämpning när förordningen upphävs. Detta för att inte upphävandet ska tolkas som att det inte längre bedömts finnas ett behov av att tillse att försiktighet iakttas vid utövande av verksamheter och att vidta försiktighetsmått vid exempelvis grumlande verksamheter. Detta är en aspekt som har poängterats av vissa remissinstanser.

Framtagande och/eller färdigställande av nödvändig vägledning bedöms ta minst 12 månader.

Framtagande av nya bedömningsgrunder (t.ex. syre, temperatur) samt komplettering av befintliga bedömningsgrunder (t.ex. syre, pH) för klassificering av ekologisk status som ska införas i HVMFS 2013:19 bedöms även det ta uppskattningsvis 12 månader att arbeta fram. Nya bedömningsgrunder bör enligt Havs- och vattenmyndighetens bedömning finnas fastställda i tid för att kunna användas när vattenmyndigheterna ska påbörja nästa förvaltningscykels klassificeringsprocess, dvs. innan fjärde kvartalet 2017. Hur tillgången till tillräckliga forskarresurser (forskare) kommer att vara, är dock svårt att överblicka i dag, vilket kan påverka tidsåtgången.

Eftersom det finns anledning att samordna förordningens upphävande och övrigt arbete ovan är det HaV:s bedömning att lämplig tidpunkt för förordningens upphävande bör bestämmas av Regeringen i samverkan med HaV och Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Förutom samordningsbehovet och vad som angivits ovan finns det inga andra hänsyn att beakta när det gäller när förordningen kan upphävas.

Kommuner och landsting

Regleringen bedöms få positiva effekter för kommuner och länsstyrelser och inga effekter för landsting.

Beskrivning av effekter för kommuner, länsstyrelser eller landsting

Havs- och vattenmyndighetens förslag bedöms inte få några konsekvenser för landsting. De effekter som Havs- och vattenmyndighetens förslag får för kommuner och länsstyrelser bedöms främst vara relaterade till tillsyns-, prövnings- och fysisk planeringsverksamhet. Havs- och vattenmyndigheten bedömer där att den föreslagna hanteringen kommer att förenklas genom att regelverket förenklas. Genom att användbar uppdaterad vägledning ersätter vissa av dagens miljökvalitetsnormer bedömer myndigheten också att det kommer att ge kommuner och länsstyrelser ett bättre stöd för bra bedömningar av påverkan än vad normerna ger idag. Eftersom tillämpningsområdet för HaV:s föreskrifter HVMFS 2013:19 är vidare än nuvarande fisk- och musselvattenförordning kommer det att medföra ett mer omfattande skydd för miljön i vissa delar jämfört med idag.

Företag

(X) Regleringen bedöms inte få betydande effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Alla verksamheter som påverkar vattenkvaliteten i något avseende som omfattas av nuvarande fisk- och musselvattenförordning kommer att beröras. Genom att Havs- och vattenmyndigheten tar fram nya eller justerade bedömningsgrunder för bedömning av ekologisk status i samtliga ytvattenförekomster enligt vattenförvalt-

ningsförordningen kommer antalet berörda verksamheter att bli fler, dvs. de företag som berörs av vattenförvaltningen och har en potential att påverka miljökvalitetsnormer för ekologisk status. Dessutom berörs de företag som påverkar andra aspekter av vattenmiljön såsom grumlande verksamheter. Det rör sig alltså om verksamheter av olika slag och storlek, exempelvis hamnar, gruvor, muddringsföretag m.m.

Havs- och vattenmyndighetens bedömning är dock att den föreslagna hanteringen inte kommer att innebära några ytterligare bördor för företagen som är annat än marginella jämfört med vad som gäller idag. Dessutom kommer även företagen att ha nytta av den vägledning som behöver tas fram.

Havs- och vattenmyndigheten bedömer inte att den föreslagna hanteringen kommer att innebära stora förändringar för de företag som ägnar sig åt miljöövervakning eller analys (exempelvis privata miljöanalysföretag).

Internationell utblick

Storbritannien har valt ungefär samma upplägg som HaV föreslår dvs. att utveckla bedömningsgrunder och SFÄ för bedömning av ekologisk och kemisk status. De har dock valt att ha kvar de skyddade områdena för musselvatten.

Samråd

Havs- och vattenmyndigheten har under uppdraget, i enlighet med vad som angavs i uppdragets direktiv, haft viss dialog med Naturvårdsverket, Livsmedelsverket, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Jordbruksverket.

En remissversion av rapporten remitterades under två veckor till ett urval av berörda myndigheter och identifierade berörda aktörer. De synpunkter som inkom har beaktats vid utformningen av det slutliga förslaget.

Sammanfattning av inhämtade synpunkter

Fråga 1: Anser ni att denna kategorisering är relevant och/eller har ni förslag på förbättringar?

Remissinstanserna anser överlag att kategoriseringen är relevant och klar men att det förekommer överlapp på ett par ställen. För att göra kategoriseringen mer användbar föreslås att endast en kategori per norm väljs. Angående kategori B framförs att det är oklart vilket förfarande som ska användas för de normer där gränsvärden saknas som inte täcks av vattenförvaltnings-förordningen eller annan lagstiftning och som behöver utredas vidare. Vem ska utreda dessa närmare?

Vad gäller kategori C var en instans tveksam till formuleringen i kategori C, ”villkor eller försiktighetsmått enligt miljöbalken lämpligast fastställs i det enskilda fallet”. Det är alltid värdefullt att ha riktvärden att visa på. En annan instans undrar över om det alltid räcker med vägledning istället för författningsreglering. Enligt EU-rätten krävs det som utgångspunkt att normer och krav genomförs i form tydlig och konkret lagstiftning, det bedöms normalt inte tillräckligt att hänvisa enbart till vägledning eller praxis i nationellt förfarande. En tydlighet önskas med avseende **på kategori C där man tar upp ”Vägledning” som ska ersätta författningsreglering.** Vägledning från vem och hur, i vissa fall borde det kanske till även nya föreskrifter.

Fråga 2: Har ni synpunkter, eller förbättringsförslag, på analysen av en eller flera av normerna? Ange specifika synpunkter för varje norm för mussel- respektive fiskvatten.

De flesta anser att analysen kommit fram till bra slutsatser om hur de olika parametrarna kan upptas i annan lagstiftning eller vägledning, men påpekar att det viktigt att förordningen kvarstår tills bedömningsgrunder mm tagits fram. Några synpunkter har kommit in på korrigerings och komplettering. För att tydliggöra fortsatt hantering av respektive norm önskas en sammanfattande tabell över slutsatserna.

Vad gäller musselvatten är ett förslag att normen för mineralbaserade kolväten även bör kategoriseras som C.

För fiskvatten har det inkommit synpunkter på att följande parametrar bör ha både kategori B och C: uppslammade fasta substanser, nitrit, ammonium pH. Flera remissinstanser påpekar att det saknas bedömningsgrund för uppslammade fasta substanser. Det finns ett behov av att ta fram bedömningsgrund för turbiditet. Arbetet med tillsyn för att reglera grumlingspåverkan skulle underlättas om det fanns riktvärde/gränsvärde norm för uppslammade fasta substanser. Vad gäller nitrit och ammonium har det kommit in önskemål om att fram bedömningsgrunder för särskilt förorenande ämnen, SFÄ, för dessa ämnen. Önskemål har även inkommit för sulfat, ammoniak och nitrat, men sulfat och nitrat finns inte med i

fisk och musselvatten-förordningen och bedömningsgrund för ammoniak finns redan med i HVMFS 2015:4.

Ett par önskemål har inkommit om att utveckla vägledning för hur bedömning av pH skall göras i kalkade vatten. Även bedömning av förhöjda pH-värden bör beaktas.

Ett önskemål har inkommit om vägledning om hur man kontrollerar fenoldoft i fisk vid behov.

En instans påpekar att det är viktigt att kvalitetskrav för skyddade områden identifieras av den ansvarige myndighet som pekats ut för implementering av respektive direktiv annars finns en uppenbar risk med ett cirkelresonemang där ingen tar ansvar för att identifiera specifika kvalitetskrav för de skyddade områdena.

Fråga 3: Vilken erfarenhet har ni av tillämpningen av normerna i fisk- och musselvattenförordningen?

Med utgångspunkt från de svar som inkommit är erfarenheten vid tillämning av normerna relativt begränsad. Erfarenheten mellan remissinstanserna varierar dock och vissa tillämpar normerna mer än andra. Det som främst beskrivs är tillämpning i samband med tillsyn och provning. I något fall nämns det att utpekade fiskvatten också haft betydelse som underlag för yttrande över olika detaljplaner vid omfattande exploatering. Exempel som tas upp kopplat till enskilda normer gäller bl.a. suspenderat material och kväveföreningar. Det nämns även att normerna används som riktvärden i andra vatten än direkt utpekade fiskevatten och som stöd för de ämnen som saknar norm inom vattenförvaltningen.

Ett par myndigheter anser att det finns svårigheter kopplat till provtagning och kontroll i kontrollprogram. Det gäller dels att det krävs relativt omfattande provtagning för att kunna kontrollera att normerna inte överskrids, dels att det finns svårigheter att avgöra var och hur provtagning ska utföras. Man anser att var och hur provtagningen ska genomföras behöver tydliggöras.

Det framförs även önskemål om att miljökvalitetsnormerna ska kopplas ihop med prioriterade ämnen i vattendirektivet. Dessutom önskas det ett generellt gränsvärde/norm för grumling tillsammans med bra vägledning för formulering av villkor och försiktighetsmått som kan användas i det praktiska arbetet.

Fråga 4: Upplever ni att förordningen ger de utpekade fisk- respektive musselvatten ett särskilt skydd?

Här var svaren ganska jämnt fördelat mellan ja, nej och inget svar. Göteborgs stad uppger t.ex. att normerna ger ett visst skydd då de används som bedömningsgrund för att rena utsläpp av förorenat vatten nära källan, genom att det aktuella vattendraget som ska ta emot det förorenade vattnet har ett utpekat skydd. Länsstyrelsen i Skåne uppger att de haft stöd av riktvärdet för totalfosfor i fiskvattendirektivet för att förhindra brytning av kaolin. Totalfosfor finns dock inte med i fisk och musselvattenförordningen. Länsstyrelsen i Västra Götalands län uppger att de i viss ut-

sträckning använder norm för uppslammade fasta substanser i fiskvatten för att ställa krav, t.ex. vid grumlande arbeten. Jordbruksverket anser att förordningen ger de utpekade områdena ett särskilt skydd, men att skyddet borde kunna hanteras mer generellt tillsammans med andra särskilda arter eller organismgrupper i vatten. Länsstyrelsen i Västernorrlands län anser att ett utpekat skydd i förordningen ger en tyngd åt behovet av åtgärder i dessa områden.

Länsstyrelsen i Västerbottens län anser att de har skydd från N2000 och normerna i vattendirektivet och det är sällan som det läggs någon vikt vid fisk- och musseldirektivets normer i anmälnings- eller tillståndsärenden gällande vattenverksamhet.

Länsstyrelsen i Östergötlands län upplever inte heller att förordningen ger ett nämnvärt större skydd eftersom domstolen inte beaktar alternativt mildrar.

Även Länsstyrelsen i Norrbottens län upplever att förordningen inte ger de utpekade områdena ett särskilt skydd bl.a. har länsstyrelsen argumenterat för lägre riktvärden för uppslammade fasta substanser än förordningen och för nitrit är gränsvärdet lågt satt och svårt att analysera.

Fråga 5: Finns det ett egenvärde i att ha områden som är särskilt utpekade för att skydda fisk i sötvatten respektive musslor i kustvatten?

Svaren från remissinstanserna är ganska jämt fördelat mellan ja, nej och inget svar alls. Jordbruksverket anser att det generellt finns behov av att skydda områden utifrån arters- eller organismgruppers särskilda behov, men anser inte att just fisk eller musslor behöver hanteras genom en egen förordningsstyrd skyddsform, vilket också Göteborgs stad miljöförvaltningen ser som ett alternativ. Enligt länsstyrelsen i Västerbottens bedömning är det osäkert om det finns ett behov av att peka ut enbart vissa områden som särskilt skyddsvärda med avseende på fisk och musslor. En grundfråga som behöver utredas ytterligare är hur ett sådant områdesskydd skulle kunna utformas och motiveras rent rättsligt, när de särskilda fisk- och musselvattendirektiven har upphävts. Flera remissinstanser anser att det finns andra skydd såsom vattendirektivet och Natura 2000, men att det är viktigt att komma ihåg att skarpa riktvärden saknas för framför allt parametrarna inom ekologisk status.

De som anser att det finns ett egenvärde i att särskilt utpekade områden för att skydda fisk och musslor tycker att de kan hjälpa till vid prioriteringar, ge skydd åt fisk i sötvatten och ge en större insikt om att de är viktiga att förvalta samt att via tillsyn, tillståndsprövning och samhällsplanering förebygga att skadliga utsläpp till vattenmiljön sker.

Fråga 6: Har ni ytterligare synpunkter kring förordningen?

Flera remissinstanser tycker det är okej att upphäva fisk och musselvattenförordningen men påpekar att det är även viktigt att inte förordningen upphör innan förändringar sker i annan lagstiftning. Det är också viktigt att det isåfall tas fram ett material som visar var de olika miljökvalitetsnormerna hanteras. Normer för vissa parametrar används ibland i prövningsärenden. Det är viktigt att fånga upp de parametrar som saknar riktvärden i andra regler och förordningar så att de inte faller bort.

Miljöförvaltningen ser mycket positivt på att nytt vägledningsmaterial kommer att tas fram. Vi efterlyser vägledning för när och hur fisk och musslor i olika stadier påverkas av till exempel suspenderat material. Hur känslig är till exempel smolt jämfört med en vuxen lax? Bör grumling begränsas under smoltvandningsperioden?

Jordbruksverket anser att Havs- och vattenmyndigheten i sin slutliga rapportering av regeringsuppdraget bör förtydliga att musselpopulationer också kan avse odlingsbestånd inom musselodlingar medan fiskpopulationer endast avser naturliga fiskpopulationer i naturliga vattenförekomster och aldrig avser odlingsbestånd. Jordbruksverket önskar också en tydligare beskrivning av hur motsvarande eller liknande områdesskydd kan hanteras inom vattendirektivet, exempelvis när det gäller att upprätta åtgärdsprogram för viktiga fisk- eller musselvatten om förordningen för fisk- och musselvatten upphör.

Länsstyrelsen i Västernorrland är tveksam till att det i fortsättningen kommer vara möjligt att ge vattenmyndigheterna möjlighet att besluta om särskilda normer för vissa utpekade fisk- och musselvatten eftersom ett fastställande av miljökvalitetsnormer får delegeras till myndigheter bara i de fall de följer direkt av EU-rätten (5 kap. 1 § andra stycket miljöbalken). Det beror på det ovanstående konstaterandet, att den EU-rättsliga grunden för att peka ut vissa vatten som särskilt skyddade områden i dessa avseenden har upphört. De tidigare normerna för fisk- och musselvatten behöver alltså, enligt länsstyrelsens bedömning, formuleras om till generellt gällande bedömningsgrunder för samtliga vattenförekomster. Alternativt behöver regleringen även fortsättningsvis fastställas på lag- eller förordningsnivå.

Särskilda frågor, utöver de ovanstående, till länsstyrelserna:

Fråga 7: Finns det dokumenterade överskridanden av normerna i ert län?

Ja för parametrarna syre, ammonium, ammoniak och nitrit i flera fiskvatten finns det dokumenterade överskridande. I de inre kustvattnen förekommer återkommande låga syrehalter i bottenvattnen, vilket kan påverka vilda musslor.

Fråga 8: Om normerna överskrids ska länsstyrelserna enligt förordningen upprätta åtgärdsprogram. Har något åtgärdsprogram upprättats i ert län med stöd av denna förordning eller har åtgärder genomförts på annat sätt vid överskridanden?

Ingen remissinstans har angett att de har upprättat ett åtgärdsprogram enligt fisk och musselvattenförordningen. Ett par instanser har uppgivit att de arbetar aktivt med åtgärder för att minska tillförseln av näringsämnen.

Fråga 9: Förekommer det utsläpp från verksamheter i ert län till skyddade områden som innebär påverkan på temperatur, salthalt och pH eller utsläpp av fasta substanser som orsakar grumling?

Ja, exempelvis gruvor, torvtäkter och annan markavvattning som vid vägdiken, skogsdiken och jordbruksdiken orsakar grumling. Grumling förekommer även i samband med t.ex. järn- och vägbyggen och vid kusten vid muddring eller andra tillståndsprovningar med utsläpp till kusten.

Vattenkraft/dammar orsakar påverkan på temperaturregim och salthalt. Kraftvärmeverket i Linköping har utsläpp som påverkar temperaturen.

Bilaga 1

Miljökvalitetsnormerna

Tabell 1. Lista på parametrar med normer för musselvatten (enligt förordningen)

Parameter	Riktvärde	Gränsvärde
pH		7-9
Temperatur	Ett utsläpp som påverkar musselvatten får inte orsaka att vattnets temperatur överstiger temperaturen hos vatten som inte har påverkats på detta sätt med mer än 2 grader C.	
Färgtal		Ett utsläpp som påverkar musselvatten får inte orsaka att vattnets färg efter filtrering avviker från färgen på vatten som inte har påverkats på detta sätt med mer än 10 mg Pt/l.
Suspenderad substans mg/l		Ett utsläpp som påverkar musselvatten får inte orsaka att den suspenderade substans som vattnet innehåller överstiger innehållet i vatten som inte har påverkats på detta sätt med mer än 30 %.
Salthalt, promille	12-38 promille	≤ 40 % (direktivet säger mindre än eller lika med) Ett utsläpp som påverkar musselvatten får inte orsaka att vattnets salthalt överstiger salthalten i vatten som inte har påverkats på detta sätt med mer än 10 %.
Mättnadsgrad i löst syre (%)	≥ 80 %	≥ 70 % (medelvärde) Om en enskild mätning skulle ge ett värde lägre än 70 %, skall mätningen göras om. En enskild mätning får inte ge ett värde mindre än 60 % utom i fall då detta inte är till skada för musselbeståndens tillväxt.
Kolväten från mineraloljor		Kolväten får inte förekomma i musselvatten i sådana kvantiteter att de - ger en synlig beläggning på vattenytan eller en beläggning på musslor eller - har en skadlig inverkan på musslor.
Organiska halogenföreningar	Koncentrationen av varje ämne i musslornas kött ska vara så låg att den bidrar till en hög kvalitet hos musselprodukter	Koncentrationen av varje ämne i musselvatten eller i musselkött får inte vara lika med eller överstiga en nivå som har skadliga följder för musslorna och deras larver.
Metaller Silver Arsenik Kadmium Krom Koppar Kvicksilver Nickel Bly Zink	Koncentrationen av varje ämne i musslornas kött ska vara så låg att den bidrar till en hög kvalitet hos musselprodukter	Koncentrationen av varje ämne i musselvatten eller i musselkött får inte överstiga en nivå som har skadliga följder för musslorna och deras larver. Dessa metallers synergieffekter ska beaktas.
Fekala kolibakterier/100 ml	≤ 300 i musselkött och vätska innanför skal	
Ämnen som påverkar smaken på musslorna		Koncentrationen lägre än vad som kan antas påverka smaken på musslorna.

Tabell 2. Lista på parametrar med normer för laxfiskvatten och övriga fiskvatten (enligt förordningen)

Parameter	Riktvärde	Gränsvärde
Temperatur, laxfiskvatten		<p>1a) Temperatur som mäts upp nedströms från en plats där hett utsläpp sker (på landningszonens gräns) får inte överstiga den normala, opåverkade vattentemperaturen med mer än 1,5°C. Temperaturgränsen i första stycket får överskridas inom geografiskt begränsade områden, om länsstyrelsen förvissas sig om att inga skadliga konsekvenser uppstår för en balanserad utveckling av fiskpopulationen.</p> <p>1 b) Heta utsläpp får inte leda till att temperaturen nedströms från platsen där hett utsläpp sker (vid blandningszonens gräns) överstiger 21,5°C. Under fortplantningstiden för arter som är i behov av kallt vatten vid fortplantningen gäller temperaturgränsen 10°C. Denna temperaturgräns gäller bara för vattendrag där sådana arter finns.</p> <p>Temperaturgränserna i första och andra styckena får överskridas under 2 procent av tiden. De får också överskridas i fall av exceptionell väderlek eller på grund av särskilda geografiska förhållanden (jfr 6 § andra stycket).</p>
Temperatur, övriga fiskvatten		<p>Det som gäller för laxfiskvatten gäller också för andra fiskvatten. Den temperatur som anges i punkt 1 a) första stycket för laxfiskvatten skall emellertid vara 3 C för andra fiskvatten och den temperatur som anges i punkt 1 b) första stycket skall vara 28 C för andra fiskvatten.</p>
Upplöst syre, laxfiskvatten	¹⁰	<p>≤ 9 mg/l vatten¹</p> <p>Om koncentrationen av syre faller under 6 mg/l skall länsstyrelsen förvissa sig om att detta inte inverkar skadligt på en balanserad utveckling av fiskpopulationen.</p>
Upplöst syre, övriga fiskvatten	¹¹	<p>≤ 7 mg/l vatten</p> <p>Om koncentrationen av syre faller under 4 mg/l skall länsstyrelsen förvissa sig om att detta inte inverkar skadligt på en balanserad utveckling av fiskpopulationen.</p>
pH		<p>6–9</p> <p>Får överskridas i fall av exceptionell väderlek eller på grund av särskilda geografiska förhållanden (jfr 6 § andra stycket).</p> <p>Artificiellt skapade pH-variationer får i förhållande till opåverkade värden avvika med högst 0,5 pH-enheter i området mellan pH 6 och pH 9, förutsatt att variationerna inte för med sig att andra ämnen som finns i vattnet blir mer skadliga.</p>

¹⁰ För upplöst syre laxfiskvatten säger direktivet följande: riktvärde "50 % ≥ 9 100 % ≥ 7" och följande gränsvärde "50 % ≥ 9"

¹¹ För upplöst syre i övriga fiskvatten säger direktivet följande: riktvärde " 50 % ≥ 8 och 100 % ≥ 5" och följande gränsvärde " 50 % ≥ 7"

Tabell 2 fortsättning

Parameter	Riktvärde	Gränsvärde
Uppslammade fasta substanser	≤ 25 mg/l vatten Riktvärdet får överskridas i fall av exceptionell väderlek eller på grund av särskilda geografiska förhållanden (jfr 6 § andra stycket)	
Syreförbrukning (BOD 5), laxfiskvatten	≤ 3 mg syre/l vatten	
Syreförbrukning (BOD 5), övriga fiskvatten	≤ 6 mg syre/l vatten	
Nitrit (NO ₂), laxfiskvatten	≤ 0,01 mg/l vatten	
Nitrit (NO ₂), övriga fiskvatten	≤ 0,03 mg/l vatten	
Fenolföreningar		Fenolföreningar får inte finnas i sådan omfattning att det påverkar smaken på fiskköttet.
Mineraloljebaserade kolväten		Petroleumprodukter får inte finnas i sådana halter att de – bildar en synlig hinna på vattenytan eller beläggningar på strandkanten, – tillför en "kolvätekaraktär" till fiskens smak, eller – har effekter som är skadliga för fisk
Ammoniak NH ₃	≤ 0,005 mg/l vatten	≤ 0,025 mg/l vatten
Ammonium total NH ₄ , laxfiskvatten	≤ 0,04 mg/l vatten	≤ 1 mg/l vatten
Ammonium total NH ₄ , övriga	≤ 0,2 mg/l vatten	≤ 1 mg/l vatten
Restklor totalt		≤ 0,005 mg/l vatten
Zink, totalt (Zn), laxfiskvatten		≤ 0,3 mg/l vatten Värdet gäller vid en vattenhårdhet på 100 mg CaCO ₃ /l vatten. För andra vattenhårdheter anges gränsvärden nedan. Hårdhet 10=0,03; 50=0,2; 500=0,5
Zink, totalt (Zn), övriga fiskvatten		≤ 1,0 mg/l vatten Värdet gäller vid en vattenhårdhet på 100 mg CaCO ₃ /l vatten. För andra vattenhårdheter anges gränsvärden nedan. Hårdhet 10=0,3; 50=0,7; 500=2,0
Upplöst koppar (Cu)	≤ 0,04 mg/l vatten Värdet gäller vid en vattenhårdhet på 100 mg CaCO ₃ /l. För andra vattenhårdheter anges Riktvärden nedan. Hårdhet 10=0,005; 50=0,022; 300=0,112	

Bilaga 2

Tabell 1. Hantering av parametrar med normer för musselvatten

Parameter	Omhändertats i annan lagstiftning	Förslag till hantering
<i>pH</i>	<p>pH ingår inte i ekologisk status för kust, täcks därför inte av HVMFS 2013:19 (kust)</p> <p>pH ingår bland de förhållanden som ska beaktas vid fastställande av god miljöstatus i havsmiljön enligt art 9 och bilaga III tabell 1, direktiv 2008/56/EG. Några indikatorer för pH finns dock inte genomförda i HVMFS 2012:18. pH ingår inte i ekologisk status för kust, täcks därför inte av HVMFS 2013:19 (kust)</p> <p>pH ingår bland de förhållanden som ska beaktas vid fastställande av god miljöstatus i havsmiljön enligt art 9 och bilaga III tabell 1, direktiv 2008/56/EG. Några indikatorer för pH finns dock inte genomförda i HVMFS 2012:18.</p>	<p>Vägledning.</p> <p>Motivering: HaV bedömer att det är mest angeläget att hantera pH-förändringar i förhållande till utsläpp.</p> <p>Det kan framöver bli aktuellt att ta fram en indikator för pH inom ramen för det havsmiljödirektivsstyrda arbetet. Detta är dock inget som planeras i närtid.</p>
<i>Temperatur</i>	<p>Temperatur ingår som en stödjande faktor som ska beaktas vid bedömning av ekologisk status för kustvatten, se 1 kap 4 § i förordning 2004:660 om förvaltning av kvaliteteten på vattenmiljön och bilaga V avsnitt 1.1.4. Det finns krav på viss övervakningsfrekvens av temperatur i avsnitt 1.3.4 direktiv 2000/60/EG. Särskild bedömningsgrund för temperatur har dock inte tagits fram för kustvatten i HVMFS 2013:19, och temperatur beaktas inte i metoden för att bedöma syrebalans i kustvatten. Krav på kontrollerande övervakning finns därmed inte enligt 8 § HVMFS 2015:26.</p>	<p>I första hand utreda möjligheten att utveckla ny bedömningsgrund för temperatur i bilaga 5, HVMFS 2013:19 inklusive den metod som ska användas för övervakning. I andra hand utveckla vägledning kring temperaturpåverkan på växter och organismer orsakad av kyl- eller varmvattenutsläpp.</p> <p>Motivering: Direktiv 2000/60/EG omfattar temperaturpåverkan, vilket dock inte omhändertagits tydligt genom det svenska genomförandet. HaV gör därför bedömningen att möjligheten och lämpligheten i att utveckla en bedömningsgrund för temperatur, som införs i HVMFS 2013:19 bör utredas vidare. En bedömningsgrund för temperatur har bl.a. tagits fram av Storbritannien, se UK ENVIRONMENTAL STANDARDS AND CONDITIONS (PHASE 2) Final (SR1 – 2007) March 2008. För kustvatten är tanken att värdena inte ska användas för klassificering utan bara för att beräkna åtgärdsbehovet för att uppnå mål.</p> <p>Om utredning enligt ovan visar att det inte går att utveckla en sådan bedömningsgrund bör vägledning kring temperaturpåverkan på växter och organismer orsakad av kyl- eller varmvattenutsläpp utvecklas.</p>
<i>Färgtal</i>	<p>Beaktas inte i annan lagstiftning.</p>	<p>Regleras inte.</p> <p>Motivering: HaV anser inte att det finns behov av reglering eller vägledning. Detta eftersom färgtalet i kusten i huvudsaklig utsträckning styrs av landbaserade påverkansfaktorer plus naturliga processer och har ingen skyddseffekt i kustvatten.</p>

Parameter	Omhandertats i annan lagstiftning	Förslag till hantering
<i>Suspenderad substans</i>	Suspenderad substans (grumlighet) ingår inte som en parameter som ska användas för bedömning av ekologisk status i direktiv 2000/60/EG. Inte heller finns gräns- eller riktvärde i annan lagstiftning.	<p>Norm ersätts med vägledning. Det är viktigt att vägledning är på plats innan förordning upphör.</p> <p>Motivering: Påverkan av grumling är en faktor som behöver bedömas vid olika former av byggande i vatten, muddring osv. Grumling kan ha en starkt negativ påverkan på ekosystemet. Det har framkommit ett behov av stöd i bedömning av påverkan från olika typer av verksamheter och HaV gör bedömningen att detta behov bäst tillgodoses genom vägledning.</p> <p>HaV har redan ett pågående projekt med mål att ta fram ett web-baserat system (på Havs- och vattenmyndighetens hemsida) till stöd för handläggning av exploateringsärenden i vattenmiljön, framför allt muddrings- och dumpningsärenden. Detta projekt har dock i dagsläget fokus fisk.</p> <p>Delmålen är att</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utveckla applikationen känsliga perioder för olika arter/artgrupper (fisk), med tillhörande databas till fullskarp och väl fungerande handläggarverktyg. 2. Sammanställa underlag kring effekter av grumlingar (vetenskaplig och grå litteratur) till publicerbar rapport med tillhörande rekommendationer (HaV:s rapportserie). 3. Testa/validera (ev utveckla) ekvationer/ modeller (enligt Newcombe) och effektnivåer för grumlingar i svenska vatten. <p>Vägledningen skulle kunna kompletteras med påverkan även på skaldjur mm.</p>
<i>Salthalt</i>	Salthalt ingår som en stödjande faktor som ska beaktas vid bedömning av ekologisk status för kustvatten, se 1 kap 4 § i förordning 2004:660 om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön och bilaga V avsnitt 1.1.4. Särskild bedömningsgrund för salthalt har dock inte tagits fram för kustvatten i HVMFS 2013:19. Inte heller finns gräns- eller riktvärde i annan lagstiftning.	<p>Regleras inte.</p> <p>Motivering: HaV bedömer att salthalt inte är en signifikant riskfaktor för vattendirektivets uppfyllande. Salthalt mäts inom pågående övervakningsprogram. För att kunna tillämpa bedömningsgrund för bl.a. näringsämnen behöver man ha kännedom om var språngskikt (haloklin) finns.</p>
<i>Mättnadsgrad i löst syre</i>	Syrebilans finns med som parameter för bedömning av ekologisk status i kustvatten, bilaga 5 avsnitt 3 HVMFS 2013:19.	Norm regleras genom HVMFS 2013:19 (bilaga V avsnitt 3). Klassgränserna behöver ses över för att fastställa att klassgränsen för god status är tillräckligt skyddande.
<i>Kolväten från mineraloljor</i>	Vissa ämnen i mineraloljor regleras via bilaga 6 i HVMFS 2013:19 vid klassificering av kemisk ytvattenstatus.	<p>Normen är tvådelad och den första delen som innebär synlig beläggning och smak regleras inte och den andra delen av normen som innebär skadlig inverkan på musslor regleras i tillräcklig utsträckning genom bilaga 6 HVMFS 2013:19.</p> <p>Motivering: HaV anser att synlig beläggning och smak är subjektiva metoder som inte har någon skyddande effekt. HaV ser inget behov av en specifik norm som omfattar alla möjliga ämnen inom denna grupp. Uppkommer behov kan det hanteras genom att bedömningsgrunder för ytterligare ämnen i oljor tas fram för klassificering med avseende på kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen, i HVMFS 2013:19 bilaga 5 avsnitt 4</p>

Parameter	Omhändertats i annan lagstiftning	Förslag till hantering
<i>Organiska halogenföreningar</i>	Några organiska halogenföreningar regleras via bilaga 6 i HVMFS 2013:19 för klassificering av kemisk ytvattenstatus och några i bilaga 5 avsnitt 4 för klassificering av ekologisk status med avseende på kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen.	Normer regleras i tillräcklig utsträckning genom bilaga 6 och 5 i HVMFS 2013:19. Motivering: HaV ser inget behov av en specifik norm som omfattar alla möjliga ämnen inom denna grupp. Uppkommer behov kan det hanteras genom att bedömningsgrunder för ytterligare ämnen i denna grupp tas upp fram för klassificering med avseende på kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen, i HVMFS 2013:19 bilaga 5 avsnitt 4.
<i>Metaller</i>	Samtliga metaller förutom silver ingår antingen som ämnen som ska beaktas vid klassificering av kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen bilaga 5 avsnitt 4 HVMFS 2013:19 eller kemisk ytvattenstatus enligt bilaga 6 i samma föreskrifter	Regleras genom nuvarande bilaga 5 avsnitt 4 samt bilaga 6 i HVMFS 2013:19, med undantag för silver. Motivering: Uppkommer behov av bedömningsgrund för silver kan detta hanteras genom att sådan tas fram för klassificering med avseende på kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen, i HVMFS 2013:19 bilaga 5 avsnitt 4. .
<i>Fekala kolibakterier</i>	Reglering av maximal e-colihalt i musslor finns i EU-förordning 2073/2005 om mikrobiologiska kriterier, dvs. livsmedelslagstiftningen	Regleringen inom livsmedelslagstiftningen tillräcklig. Motivering: Halter av e-coli har främst betydelse för möjlighet till konsumtion av musslor. Därför är det naturligt att detta regleras i livsmedelslagstiftningen. HaV anser det tillräckligt att reglering görs av de kommersiellt odlade musslorna.
<i>Ämnen som påverkar smaken på musslorna</i>	Beaktas inte i annan lagstiftning	Regleras inte Motivering: Otidsenlig, subjektiv metod som inte har någon skyddseffekt.

Tabell 2. Hantering av parametrar med normer för fiskvatten

Parameter	Omhändertas i annan lagstiftning	Förslag till hantering
<i>Temperatur</i>	<p>Temperatur ingår som en stödjande faktor som ska beaktas vid bedömning av ekologisk status för sjöar och vattendrag, se 1 kap. 4 § i förordning 2004:660 om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön och bilaga V avsnitt 1.1.1 och 1.1.2. Det finns krav på viss övervakningsfrekvens av temperatur i samma bilaga avsnitt 1.3.4 direktiv 2000/60/EG. Särskild bedömningsgrund för temperatur har dock inte tagits fram för sjöar och vattendrag i HVMFS 2013:19. Temperatur beaktas dock i bedömningsgrunden för kvalitetsfaktorn syrgas i sjöar. Motsvarande saknas för vattendrag.</p>	<p>I första hand utreda möjligheten att utveckla en ny bedömningsgrund för temperatur i bilaga 2, HVMFS 2013:19 inklusive den metod som ska användas för övervakning. I andra hand utveckla vägledning kring temperaturpåverkan på växter och organismer orsakad av kyl- eller varmvattenutsläpp</p> <p>Motivering: Direktiv 2000/60/EG omfattar temperaturpåverkan, vilket dock inte omhändertagits tydligt genom det svenska genomförandet. HaV gör därför bedömningen att möjligheten och lämpligheten i att utveckla en bedömningsgrund för temperatur, som införs i HVMFS 2013:19 bör utredas vidare. En sådan bedömningsgrund har bl.a. tagits fram av Storbritannien, se UK ENVIRONMENTAL STANDARDS AND CONDITIONS (PHASE 2) Final (SR1 – 2007) March 2008. För sjöar är tanken att värdena inte ska användas för klassificering utan bara för att beräkna åtgärdsbehovet för att uppnå mål. Om utredning enligt ovan visar att det inte är lämpligt på grund av att en sådan bedömningsgrund blir alltför svårtillämpbar eller saknar nytta bör vägledning kring temperaturpåverkan på växter och organismer orsakad av kyl- eller varmvattenutsläpp utvecklas.</p>
<i>Upplöst syre</i>	<p>Det finns bedömningsgrund för syrgas i sjöar i HVMFS 2013:19, bilaga 2 avsnitt 4 som bedöms motsvara de tidigare värdena i fisk- och musselvattenförordningen. Motsvarande saknas för vattendrag.</p>	<p>Utveckling av ny bedömningsgrund för syrgas för vattendrag i bilaga 2, HVMFS 2013:19 inklusive den metod som ska användas för övervakning. Jämför norska och brittiska bedömningsgrunder där det finns. Syrgas i sjöar regleras i tillräcklig utsträckning genom bilaga 2 avsnitt 4.</p>
<i>pH</i>	<p>Det finns bedömningsgrund för pH-förändring både för sjöar och vattendrag i HVMFS 2013:19 bilaga 2 avsnitt 5 och 6. Det bedöms finnas ett behov av att utveckla bedömningsgrund för pH för att bedöma pH i kalkade vatten.</p>	<p>Norm regleras i tillräcklig utsträckning i bilaga 2 avsnitt 5 och 6, HVMFS 2013:19. Bedömningsgrunden behöver dock ses över och utvecklas bland annat för att pH i kalkade vatten ska kunna bedömas. HaV bedömer dock att det inte är helt nödvändigt för att uppnå samma skyddsnivå som i fisk- och musselvattenförordningen, men bra för att kunna göra rätt åtgärdsinsatser.</p>

Tabell 2. Fortsättning

Parameter	Omhändertas i annan lagstiftning	Förslag till hantering
<i>Uppslammade fasta substanser</i>	Uppslammade fasta substanser ingår inte som en parameter som ska användas för bedömning av ekologisk status i direktiv 2000/60/EG. Inte heller finns gräns- eller riktvärde i annan lagstiftning.	Norm ersätts med vägledning. Motivering: Påverkan av uppslammade fasta substanser (grumling) är en faktor som behöver bedömas vid olika former av byggande i vatten, muddring osv. Grumling kan ha en stark negativ påverkan på ekosystemet. Det har framkommit ett behov av stöd i bedömning av påverkan från olika typer av verksamheter och HaV gör bedömningen att detta behov bäst tillgodoses genom vägledning. HaV har redan ett pågående projekt med mål att ta fram ett web-baserat system (på Havs- och vattenmyndighetens hemsida) till stöd för handläggning av exploateringsärenden i vattenmiljön, framför allt muddrings- och dumpningsärenden. Detta projekt har i dagsläget fokus fisk. Delmålen är att 1. Utveckla applikationen känsliga perioder för olika arter/artgrupper (fisk), med tillhörande databas till fullskarp och väl fungerande handläggarverktyg. 2. Sammanställa underlag kring effekter av grumlingar (vetenskaplig och grå litteratur) till publicerbar rapport med tillhörande rekommendationer (HaV:s rapportserie). 3. Testa/validera (ev utveckla) ekvationer/modeller (enligt Newcombe) och effektnivåer för grumlingar i svenska vatten.
<i>Syreförbrukning</i>	Det finns ingen bedömningsgrund för syreförbrukning i HVMFS 2013:19.	Norm regleras tillräckligt genom bedömning av syrgashalt och syrgasmättnad, se upplöst syre ovan. Motivering: Tillräckligt skydd bedöms ges genom bedömning av syrgashalt och syrgasmättnad, se upplöst syre ovan. Syrgasmättnad utgör ett indirekt mått på syrgasförbrukning.
<i>Nitrit</i>	Det finns ingen bedömningsgrund för nitrit i HVMFS 2013:19. Gränsvärde för nitrit finns för dricksvatten i Livsmedelsverkets föreskrifter SLVFS 2001:30.	Vid behov kan norm regleras genom framtagande av bedömningsgrund för SFÄ för nitrit. Havs- och vattenmyndigheten bedömer att det inte är motiverat att i dagsläget ersätta miljökvalitetsnormen med annan reglering eller vägledning. Motivering: Nitrit är instabilt och svårt att mäta. Det är dock toxiskt mot vattenlevande organismer. Uppkommer behov av bedömningsgrund för nitrit kan detta hanteras genom att sådan tas fram för klassificering med avseende på kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen, i HVMFS 2013:19 bilaga 2.

Tabell 2. Fortsättning

Parameter	Omhandertas i annan lagstiftning	Förslag till hantering
<i>Fenolföreningar</i>	Några fenolföreningar regleras via bilaga 6 i HVMFS 2013:19 för klassificering av kemisk ytvattenstatus, och några i bilaga 2 avsnitt 7 för klassificering av ekologisk status med avseende på kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen. Smak regleras dock inte i annan lagstiftning.	Regleras i tillräcklig utsträckning genom bilaga 2 avsnitt 7 och bilaga 6 i HVMFS 2013:19. Motivering: HaV anser att normen är otidsenlig och bedömning av smak är subjektiv och att den saknar skyddsvärde. HaV ser därför inget behov av en specifik norm som omfattar alla möjliga ämnen inom denna grupp. Uppkommer behov kan det hanteras genom att bedömningsgrunder för ytterligare ämnen i denna grupp tas upp fram för klassificering med avseende på kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen, i HVMFS 2013:19 bilaga 2 avsnitt 7.
<i>Mineralolja- serade kolväten</i>	Vissa ämnen i mineraloljor regleras via bilaga 6 i HVMFS 2013:19 vid klassificering av kemisk ytvattenstatus.	Normen är tvådelad och den första delen som innebär synlig hinna på vattenytan och smak på fisk regleras inte och den andra delen av normen som innebär skadlig effekt på fisk regleras i tillräcklig utsträckning genom bilaga 6 HVMFS 2013:19. Motivering: HaV ser inget behov av en specifik norm som omfattar alla möjliga ämnen inom denna grupp. Uppkommer behov kan det hanteras genom att bedömningsgrunder för ytterligare ämnen i oljor tas upp fram för klassificering med avseende på kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen, i HVMFS 2013:19 bilaga 2
<i>Ammoniak</i>	Bedömningsgrund för ammoniak-kväve vid klassificering av särskilda förorenande ämnen finns i bilaga 2 avsnitt 7 till HVMFS 2013:19.	Regleras i tillräcklig utsträckning genom bilaga 2 avsnitt 7 till HVMFS 2013:19
<i>Ammonium</i>	Det finns ingen bedömningsgrund för ammonium i HVMFS 2013:19.	Vid behov kan norm regleras genom framtagande av bedömningsgrund för SFÅ för ammonium. Havs- och vattenmyndigheten bedömer att det inte är motiverat att i dagsläget ersätta miljökvalitetsnormen med annan reglering eller vägledning. Motivering: Ammonium kan indirekt beräknas genom ammoniak, där det finns en bedömningsgrund i bilaga 2 avsnitt 7 i HVMFS 2013:19. Uppkommer behov av bedömningsgrund för ammonium kan detta hanteras genom att en sådan tas fram för klassificering med avseende på kvalitetsfaktorn särskilda förorenande ämnen i HVMFS 2013:19 bilaga 2, avsnitt 7.
<i>Restklor</i>	Bedömningsgrund saknas.	Norm regleras inte Motivering: Havs- och vattenmyndigheten bedömer att förekomst av restklor inte används i betydande mängd. Huvudkälla är pappersmassaindustrin och dessas utsläpp bedöms kunna hanteras genom miljöbalkens generella bestämmelser.
<i>Zink</i>	Bedömningsgrund för zink vid klassificering av särskilda förorenande ämnen för finns i bilaga 2 avsnitt 7 HVMFS 2013:19.	Norm för zink regleras i tillräcklig utsträckning genom bilaga 2 avsnitt 7 i HVMFS 2013:19.
<i>Koppar</i>	Bedömningsgrund för koppar vid klassificering av särskilda förorenande ämnen för finns i bilaga 2 avsnitt 7 HVMFS 2013:19.	Norm för koppar regleras i tillräcklig utsträckning genom bilaga 2 avsnitt 7 i HVMFS 2013:19.

Bilaga 3

Förslag på remissinstanser

Myndigheter och organisationer och verksamhetsutövare

De föreslagna remissinstanserna representerar de länsstyrelser som har utpekade fisk och/eller musselvatten inom länet, de kommuner som har utpekade fisk och/eller musselvatten inom kommunen, SamHav-myndigheterna, organisationer som ingår i Havs- och vattenmiljörådet, branschföreträdare för verksamhetsutövare samt Sveriges lantbruksuniversitet (datavärd för fiskvattendata) och Göteborgs universitets Centrum för Hav och Samhälle (visat intresse).

Baltic Sea 2010
CCB
Boverket
Energimyndigheten
FORMAS
Försvarsmakten
Göteborgs universitet, Centrum för Hav och Samhälle
Havs- och vattenmyndigheten
IKEM, Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige
Jernkontoret
Jordbruksverket
KEMI
Kustbevakningen
Lantbrukarnas Riksförbund
Livsmedelsverket
LRF
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Halland län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholm län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Naturvårdsverket
Riksantikvarieämbetet
SCDA, Scandinavian Copper Development Association
SIG
SGU
Sjöfartsverket
Skärgårdarnas Riksförbund
Skogsstyrelsen
SMHI

SveMin
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Båtunionen
Svensk Energi
Svensk Skaldjursodling Producent Organisation Ek. Förening (SSPO)
Svenskt Näringsliv
Svenskt Vatten
Sveriges Fiskares Riksförbund
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges Hamnar
Sveriges Kommuner och Landsting
Sveriges Kust- och Insjöfiskares Organisation
Sveriges Lantbruksuniversitet
Sveriges Redareförening
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Trafikverket
Transportstyrelsen
WWF
Älvräddarna

Berörda Kommuner

Kiruna
Pajala
Gällivare
Arjeplog
Överkalix
Kalix
Sorsele
Arvidsjaur
Piteå
Skellefteå
Lycksele
Bjurholm
Vännäs
Åre
Nordmaling
Östersund
Berg
Sundsvall
Vindeln
Åsele
Umeå
Krokom
Hagfors
Torsby
Uppsala
Munkfors
Enköping
Västerås
Krivsta
Forshaga
Karlstad
Sigtuna
Håbo
Grums

Upplands Väsby
Arboga
Strängnäs
Järfälla
Örebro
Kristinehamn
Eskilstuna
Kungsör
Säffle
Ekerö
Stockholm
Solna
Köping
Hallstahammar
Upplands-Bro
Sundbyberg
Hammarö
Södertälje
Salem
Huddinge
Åmål
Vingåker
Mariestad
Gullspång
Askersund
Finspång
Botkyrka
Nykvarn
Katrineholm
Mellerud
Strömstad
Tanum
Sotenäs
Lysekil
Munkedal
Uddevalla
Orust
Tjörn
Stenungsund
Kungälv
Göteborg
Motala
Norrköping
Vadstena
Grästorp
Hjo
Lidköping
Karlsborg
Götene
Vänersborg
Linköping
Trollhättan
Ödeshög
Lilla Edet
Habo

Tranås
Ydre
Lerum
Boxholm
Kinda
Jönköping
Ale
Mark
Gislaved
Oskarshamn
Partille
Varberg
Värnamo
Falkenberg
Högsby
Mönsterås
Växjö
Alvesta
Hylte
Ljungby
Halmstad
Olofström
Ängelholm
Karlshamn
Kristianstad
Tingsryd
Laholm
Båstad
Klippan
Bromölla
Åstorp
Höör
Eslöv
Hörby
Lund
Sjöbo

Bilaga 4

Sändlista för HaVs remiss i maj 2016

De markerade med X har besvarat remissen

Gällivare kommun X
Göteborgs Stad, Miljöförvaltningen X
IKEM, Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige
Jernkontoret
Jordbruksverket X
Kiruna kommun
Lantbrukarnas Riksförbund
Livsmedelsverket X
Luleå kommun X
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Halland län
Länsstyrelsen i Jämtlands län X
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län X
Länsstyrelsen i Kronobergs län X
Länsstyrelsen i Norrbottens län X
Länsstyrelsen i Skåne län X
Länsstyrelsen i Stockholm län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län X
Länsstyrelsen i Västernorrlands län X
Länsstyrelsen i Västmanlands län X
Länsstyrelsen i Västra Götalands län X
Länsstyrelsen i Örebro län X
Länsstyrelsen i Östergötlands län X
Malmö Stad, Miljöförvaltningen
Naturvårdsverket X
SCDA, Scandinavian Copper Development Association X
Sjöfartsverket X
Skellefteå kommun X
Stockholms Stad, Miljöförvaltningen
SveMin X
Svenska Naturskyddsföreningen
Svensk Skaldjursodling Producent Organisation Ek. Förening (SSPO)
Svenskt Näringsliv
Svenskt Vatten
Sveriges Fiskevattenägareförbund X
Sveriges Hamnar X
Sveriges Kommuner och Landsting X
Sveriges Kust- och Insjöfiskares Organisation
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Älvräddarna

Övrig synpunkt inkom från
Göteborgs universitet, Centrum för Hav och Samhälle

Bilaga 5

Rättsfall från Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) där det hänvisats till miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten enligt förordning 2001:554

Rättsfallen har sökts genom en websökning på rättsdatabaserna JP miljönet och Zeteo. Sökord: miljökvalitetsnormer fisk- och musselvatten
Sökningen har avgränsats till avgöranden från MÖD under åren 2006-2015 (lite olika beroende på databas)

De mål där det har blivit träff men där miljökvalitetsnormer (MKN) enligt förordning 2001:554 bara nämns exempelvis som generell information har tagits bort, likaså de där miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten påverkat exempelvis villkor i underrätt, men där dessa villkor inte varit föremål för prövning i MÖD. Rättsfallen nedan är de som fått träff.

Det framgår av nedanstående samling av mål att det i flera av målen hänvisas till normerna för fiskvatten trots att det vatten som berörs inte är utpekat som ett sådant. Värdena har då används till styrkande av att en viss halt/nivå är skadlig. Av detta urval förefaller det som om det är ca hälften av normerna som det främst hänvisats till: uppslammade fasta substanser (grumlighet), näringsämnen, metaller, syre, pH och temperatur. I många fall har normerna nämnts av någon part till styrkande av verksamhetens skadlighet resp. oskadlighet utan att detta kan sägas ha haft någon styrande inverkan på utgången. Se t.ex. M 11536-14 och M 9073-14 nedan.

MÖD 2015-11-06 M 11536-14, Ansökan om lagligförklaring avseende bryggor m.m. vid Brustholmarna i Göteborgs kommun (uppslammade fasta substanser)

Askimsfjorden är skyddat område avseende MKN för musselvatten enligt SFS 2001:554. Miljökvalitetsnormer för musselvatten nämndes bara i ansökan enligt följande.

Påverkan av planerad verksamhet bedöms inte överstiga MKN för vattenförekomsten, givet att planerad egenkontroll för spridning av "grumlighet" (suspenderat material/partiklar) genomförs enligt miljökonsekvensbeskrivningen.

Några överväganden kring normerna återfinns inte i Mark- och miljööverdomstolens domslut eller domskäl.

MÖD 2015-06-26 M 9073-14, Ansökan om tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken avseende Edeforsens kraftverk (uppslammade fasta substanser)

Ljusnan där Edeforsens kraftverk är beläget är inte utpekat som fiskvatten.

Mark- och miljödomstolen avslag bolaget ansökan om tillstånd enligt 11 kap 9 § miljöbalken avseende Edeforsens kraftverk, uppförande av ny kraftstationsbyggnad samt dammsäkerhetshöjande åtgärder och ändrade vattenhushållningsbestämmelser m.m. Fortum Energi AB överklagade mark- och miljödomstolens dom. I målet berörde bolaget bl.a. normen för uppslammade fasta substanser (grumlighet).

Beräkningar på vattenföring 100 kubikmeter/sekund under 61 dagar, vilket är beräknad tidsåtgång för de grumlande arbetsmomenten, visar att det kommer grumla i genomsnitt maximalt 1,7 mg/liter. Jämfört med riktvärdet enligt förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten som är 25 mg/liter blir påverkan till följd av grumling försumbar. Bolaget har även föreslagit som villkor att grumlande arbeten inte får utföras under harrens lekperiod.

Mark- och miljööverdomstolen avslag bolagets överklagande och meddelade inte tillstånd. Några överväganden kring normerna återfinns inte i Mark- och miljööverdomstolens domslut eller domskäl.

MÖD 2015-04-16 M 6488-14, Tillstånd till uttag av ytvatten ur Hasslarpsån för jordbruksbevattnings på fastigheten Wemmentorps 1:3 i Ängelholms kommun

I detta mål har miljökvalitetsnormen för syre för laxfiskvatten åberopats av miljönämnden i Ängelholms kommun trots att Vegeå inte omfattas av förteckningen över fiskvatten. Mark- och miljödomstolen gjorde dock bedömningen att förordningen om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten ska tillämpas vid bedömningen av om de allmänna hänsynsreglerna följs, under förutsättning att det inte är orimligt enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Frågor om påverkan av uttaget på växter, djur, syrehalt påverkan på natura 2000-område mm sattes dock på provotid med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken.

Både kommunen och länsstyrelsen ifrågasatte i Mark- och miljööverdomstolen lämpligheten av att skjuta upp vissa frågor under provotid på det sätt som mark- och miljödomstolen gjort.

Mark- och miljööverdomstolen delade dessa myndigheters bedömning och fann att osäkerhet beträffande själva tillståndsfrågan inte kan motivera ett provotidsförordnande. Mark- och miljööverdomstolen undanröjde därför avgörandet på grund av domvilla och återförvisade målet till mark- och miljödomstolen för ny handläggning.

Förhållandena var likartade och utgången samma i MÖD 2015-04-16 M 6496-14, MÖD 2015-04-16 M 6502-14, MÖD 2015-04-16 M 6485-14, MÖD 2015-04-16 M 6494-14, MÖD 2015-04-16 M 6490-14, MÖD 2015-04-16 M 6485-14, MÖD 2015-04-16 M 6507-14, MÖD 2015-04-16 M 6492-14, MÖD 2015-04-16

M 6505-14, MÖD 2015-04-16 M 6504-14, MÖD 2015-04-16 M 6489-14, MÖD 2015-04-16 M 6503-14.

MÖD 2014-10-07 M 75-14, Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till nuvarande och framtida verksamhet vid Bäckhammars bruk i Kristinehamns kommun (temperatur, fosfor)

Länsstyrelsen konstaterade att aktuellt vatten Visman inte pekats ut som fiskvatten, men hänvisade till att värdena enligt förordningen (2001:554) för temperatur, kväve och fosfor ändå borde tillämpas och yrkade på att ett villkor om temperaturpåverkan enligt punkt 1b i bilaga 1 till förordningen borde föreskrivas.

Även Naturvårdsverket ville att ett temperaturvillkor skulle sättas och anförde att ledning för bedömning av temperaturpåverkan kan fås i miljökvalitetsnormen för temperaturpåverkan i förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

Mark- och miljödomstolen hade fastställt villkor enligt följande:

2:2 Bolaget ska senast den 1 januari 2017 ha anlagt pump-/vattenanläggning med kapacitet för överledning av 0,6 m³/s vatten från Vänern till fabriken och eller Visman. Pumpning av vatten från Vänern ska från och med nämnda datum ske året runt med utnyttjande av pump-/vattenanläggningens hela kapacitet. Skyldigheten att pumpa begränsas dock av tillåten vattenföring i Visman nedströms fabriken, haverier på för pumpningen nödvändig utrustning eller om verksamheten vid bruket inte är i drift.

2:3 Temperaturen i Visman ska kontrolleras genom kontinuerlig mätning uppströms och nedströms fabriken. Val av mätplats ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

Mark- och miljööverdomstolen fann att den föreskrivna överledningen av vatten från Vänern kunde förväntas bli verkningsfull i detta avseende. Någon ändring av villkoren ovan gjordes därför inte.

MÖD 2014-06-18 M 7307-13, Tillstånd till gruvanläggning för brytning samt krossningsovrning av järnmalm från Mertainen i Kiruna kommun (kväve)

Havs- och vattenmyndigheten konstaterade att det aktuella vattendraget, Mertaseno, inte pekats ut som ett fiskvatten i förordning (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten men anförde att förordningen ändå kunde tjäna som en vägledning för detta vattendrag eftersom systemet bedöms ha kvaliteter som kan liknas ett laxfiskvatten. Detta eftersom det förekom öring och harr vilka är mycket känsliga för höga halter av kväve.

Även länsstyrelsen åberopade värdena för ammonium som uttryckts i fisk- och musselvattenförordningen.

Bolaget tillstyrkte att frågan om kväve och dess förekomstformer sattes på provotid med en utredningsföreskrift och -tid enligt ovan samt att det som provisorisk föreskrift föreskrevs ett begränsningsvärde (av riktvärdesmodell) enligt länsstyrelsens förslag på 0,005 mg/l ammoniak i Mertaseno nedströms utsläppspunkten.

Mark- och miljödomstolen beslutade om provisoriskt villkor enligt följande:
Om halten ammoniak, uttryckt som icke-joniserat ammonium, MR, överstiger 0,005 mg/l i Mertaseno nedströms utsläppspunkter, ska bolaget omgående underrätta tillsynsmyndigheten om överskridandet och senast inom 14 dagar från det att bolaget har fått kännedom om överskridandet redovisa vilka åtgärder eller försiktighetsmått som bolaget har vidtagit och/eller avser att vidta som innebär att angivet värde åter kan innehållas samt ha provtagit vatten för att verifiera att vidtagna åtgärder har haft avsedd effekt.

Mark- och miljööverdomstolen ändrade inte detta provisoriska villkor.

MÖD 2014-06-12 M 4155-13, Lagligförklaring samt ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till anläggande av pirar m.fl. vattenanläggningar vid Skeppsbron i Göta Älv i Göteborgs kommun, Västra Götalands län (uppslammade fasta substanser)

Göta älv med biflöden utgör laxfiskvatten och omfattas av förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

Sökanden anförde i ansökan att det fanns en risk att riktvärdet för uppslammade fasta substanser temporärt och lokalt skulle komma att överskridas under byggtiden. Förhållandena skulle återgå till det normala efter muddringsarbetenas avslutande och på grund av olika planerade försiktighetsåtgärder bedömdes grumlingen bli av försumbar storlek.

Mark- och miljödomstolen fastställde bl.a. villkor om att arbeten som kan orsaka grumling i Göta älv skulle planeras och genomföras på sådant sätt att grumlingen begränsas, att vissa arbeten skulle utföras bakom spont, siltgardin eller liknande och att överskottsvatten skulle uppfylla vissa riktvärden för avloppsvattenutsläpp och avledas till sedimentationsbassäng och provtas.

Villkoret som rörde överskottsvatten överklagades av sökanden. I villkoret angavs att överskottsvattnet som begränsningsvärden skulle uppfylla de riktlinjer för avloppsvattenutsläpp som fastställts av miljöförvaltningen i Göteborgs stad och att vattnet skulle avledas till sedimentationsbassäng och provtas. Vatten som inte uppfyllde kraven skulle renas.

I Mark- och miljööverdomstolen anförde länsstyrelsen bl.a. att Göta älv är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten för fiske och utgör ett fiskvatten enligt förordning 2001:554, att Göta älv även omfattas av miljö kvalitetsnormer i enlighet med ramdirektivet för vatten och att den yrkade ändringen av utsläppsvillkoren för överskottsvattnet inte överensstämmer med

syftet i övriga villkor i domen, främst villkor 4c-e, som innebär att så långt som möjligt iaktta försiktighetsåtgärder för att förhindra spridning av grumlande partiklar och föroreningar.

Mark- och miljööverdomstolen fann dock att föroreningsinnehållet i det överskottsvatten som tillåts släppas till recipienten såsom begränsningsvärdet kunde fastställas till de halter som klagandena yrkat, bl.a. sattes halten för suspenderat material till 250 mg/l.

Mark- och miljööverdomstolen gjorde bedömningen att de miljö kvalitetsnormer som gäller för Göta älv inte hindrade denna ändring.

MÖD 2013-06-14 M 9673-11, Omprövning av villkoren för tillstånd till verksamheten inom Kiirunavaara gruvindustriområde (uppskjuten fråga om villkor för utsläpp av kväve från klarningsmagasin)

Naturvårdsverket ansökte i juni 1996 om omprövning enligt 24 och 26 §§ miljöskyddslagen av Luossavaara- Kiirunavaara AB:s verksamhet vid gruvan. Koncessionsnämnden beslöt den 2 april 1998 att skjuta upp frågan om vilka villkor som ska gälla beträffande bl.a. utsläpp av kväve från klarningsmagasinet till recipienten. Miljödomstolen i Umeå beslutade i juli 2002 att på nytt skjuta upp frågan. Genom den överklagade domen fastställdes villkoret i enlighet med vad Naturvårdsverket yrkat. Efter överklagande av domen beslutade Miljööverdomstolen den 30 november 2009 att inte ge prövningstillstånd. Beslutet överklagades, varefter Högsta domstolen meddelade tillstånd till målets prövning i Mark- och miljööverdomstolen.

Mark- och miljödomstolen upphävde den provisoriska föreskriften enligt beslut den 17 juli 2002 (aktbilaga 42) och bestämde följande slutliga villkor för utsläpp av kväve från klarningsmagasinet för Kiirunavaara gruvindustriområde till recipienten:

14. Halten ammoniak (icke joniserat ammonium, NH_3) får inte överstiga 0,005 mg/l vid utloppet från klarningsmagasinet. Begränsningsvärdet ska kontrolleras genom att halten fri ammoniak beräknas, med utgångspunkt i halten ammoniumkväve, pH-värde och temperatur. Vattenprover ska tas minst en gång per månad.

Villkoret överklagades till mark- och miljööverdomstolen.

Mark- och miljööverdomstolen bedömde att bolagets eget förslag till villkor beträffande kväveinnehåll i råmalm inte gav någon säkerställd riskreduktion och fann att det överklagade villkoret fick anses motiverat för att skydda sjön Mettä Rakkurijärvi mot negativa biologiska effekter. Villkoret kunde enligt bolaget innehållas genom pH-justering av utgående processavloppsvatten.

I detta fall användes samma värde som i förordning (2001:554) som utsläppsvärde, men utan att det hänvisades till det som norm för fiskvatten. Att

värdet är taget från förordningen framgår dock av den tidigare argumentationen i målet. Att detta värde här användes som utsläppsvärde motiverades dock främst av att akvatiska organismer i recipienten inte ska påverkas negativt av ammoniaks toxicitet orsakad av tillfällig förhöjd exponering av ammoniak eller för halter som ger kroniska effekter.

MÖD 2013-06-13 M 939-13, Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad verksamhet vid BFM Kemi Sweden AB:s anläggning i Stenkullen i Lerums kommun (pH och uppslammade fasta substanser)

Bolaget yrkade i Mark- och miljööverdomstolen som andrahandsyrkande att det av mark- och miljödomstolen fastställda villkoret C2 (pH-värdet i utgående dagvatten som avleds till Sävån ska ligga inom intervallet 6,5-11 och turbiditeten ska understiga 3 FNU (Formazine Nephelometric UNit)-enheter), om det befanns nödvändigt att ha det kvar, skulle ändras. Yrkad ändring var att nedre gränsen för pH på utsläpp till dagvatten skulle sättas till 5 och intervallet vara mellan 5-9.

Länsstyrelsen anförde bl.a. att Sävån har höga naturvärden, bl.a. på grund av åns stora betydelse för Sävålxaxen som är en genetiskt unik laxstam och hänvisade till att i förordningen (2001: 554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten gäller att pH 6-9 som riktvärde i recipienten endast får överskridas i samband med exceptionell väderlek eller särskilda geografiska förhållanden. Dessutom får artificiellt skapade pH-variationer inte avvika mer än 0,5 pH-enheter i förhållande till opåverkade värden i området mellan pH 6-9. Den naturliga pH-variationen i Sävån ligger mellan pH 6,7-7,4. Havs- och vattenmyndigheten tillstyrkte endast en ändring på så sätt att pH på utsläpp till dagvatten inte fick understiga 6.

Mark- och miljööverdomstolen ändrade det överklagade villkoret enligt följande. *pH-värdet i utgående dagvatten som avleds till Sävån ska ligga inom intervallet 5-9 och turbiditeten ska understiga 3 FNU (Formazine Nephelometric UNit)-enheter.*

Ändringen motiverades bl.a. enligt följande. Av utredningen framgick att pH-värden under 6 hade uppmätts i dagvattnet vid tillfällena då vattnet var opåverkat av verksamheten. Sådana förhållanden skulle kunna inträffa vid kraftigt regn och snösmältning. Någon invändning mot denna beskrivning hade inte framförts av myndigheterna. Det framstod då inte som rimligt att ålägga bolaget att neutralisera dagvatten som inte förorenats i verksamheten.

Mark- och miljööverdomstolen delade vidare Länsstyrelsens bedömning att en negativ inverkan på Sävån kan förebyggas även om lägsta pH-värde i dagvattnet bestäms till 5.

MÖD 2013-04-12 M 1219-12, Ansökan om ändringstillstånd enligt miljöbalken för uppförande och drift av ett avfallseldat kraftvärmeverk i Västerås (ammonium, zink och koppar, temperatur, suspenderande ämnen)

För Västeråsfjärden (Mälaren) gäller miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. I mark- och miljödomstolen argumenterade dåvarande Fiskeriverket och senare Havs- och vattenmyndigheten utifrån normerna för fiskvatten vad gäller riktvärden för ammonium, metallerna zink och koppar, kylvattenutsläpp samt suspenderande ämnen. Dåvarande Fiskeriverket yrkade bl.a. på provotid för kontroll av vilka faktiska halter som släpps ut i recipienten samt huruvida det samlade utsläppet förorsakar ekotoxikologiska effekter.

Mark- och miljödomstolen ansåg att det var lämpligt att föreskriva slutliga villkor för utsläppet av rökgaskondensat kompletterat med de ytterligare undersökningar bolaget åtagit sig att genomföra och redovisa i miljörapporten.

Eftersom analyser av ammonium genomförs inom den normala recipientundersökningen bedömde mark- och miljödomstolen att det inte var motiverat med ytterligare analyser i Västeråsfjärden.

Utsläppen till vatten överklagades inte till Mark- och miljööverdomstolen.

MÖD 2012-04-12 M 5911-11, Ansökan om tillstånd till verksamheten vid kraftvärmeverket i kvarteret Generalen 9 och 11 i Linköpings kommun (uppskjuten fråga) (upplöst syre)

I målet var i den mån som här är intressant fråga om överklagande av två villkor, dels om värden för utsläpp av metaller med renat kondensat till vatten (villkor 19) och dels villkor om att kondensat med ammonium inte får släppas till recipient om syrehalten i bottenvattnet i denna understiger 5 mg/l. I domskälen angavs bl.a. att mark- och miljödomstolen instämde i Fiskeriverkets uppfattning att årsmedelvärden inte ger tillräcklig styrning av utsläppen och att de skulle medge periodvis mycket höga halter. Vidare angavs att kravet på syrehalt i Nykvarnsdammen för att undvika fiskdöd bör bestämmas med utgångspunkt i vad som är känt om syrebehovet hos förekommande fiskarter, detta även om det är fråga om ett begränsat område. Fisk ska inte behöva orientera sig bort från ett område på grund av ett utsläpp.

Bolaget överklagade bl.a. villkor 19 och 21 och yrkade att halterna i villkor 19 skulle avse årsmedelvärden och att halten i villkor 21 skulle ändras till 3 mg/l.

Fiskeriverket anförde bl.a. följande i mark- och miljödomstolen:

Syresituationen i Nykvarnsdammen har undersökts vid olika tillfällen under sommar och höst 2009 och 2010. I bottenvattnet har vid olika tillfällen uppmätts syrehalter under 2,5 mg/l.

Roxen (annat fiskvatten) är en fiskrik sjö och delar av den fisk som lever där vandrar periodvis upp i Stångån. Gränserna i förordningen (2001:554) om

miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten innebär att syrgasförhållandet måste vara över 9 mg/l i sjöar/vattendrag som innehåller laxfiskar och minst 7 i övriga sjöar/vattendrag (abborre, mört m.m.)

Mark- och miljööverdomstolen ändrade mark- och miljödomstolens dom i enlighet med bolagets yrkande, vilket motiverades enligt följande.

Frågan om vilka villkor som slutligt ska gälla beträffande utsläpp till vatten av kondensat har varit uppskjuten under en prövotid. Bolaget lämnade i sin prövotidsredovisning till mark- och miljödomstolen uppgifter om vilka metallhalter, uttryckta som årsmedelvärden, som bedömdes möjliga att klara efter vissa kompletterande åtgärder som bolaget också åtog sig att genomföra. Bolaget lämnade vidare förslag till begränsningsvärden för metaller, även de uttryckta som haltvärden och årsmedelvärden. Förslagen godtogs hos mark- och miljödomstolen av länsstyrelsen.

Domstolen har i sina domskäl uppgivit att utsläppsnivåerna kunde godtas, men att de i stället för att gälla som årsmedelvärden, skulle gälla på det sätt som föreskrivs i Naturvårdsverkets föreskrifter (2002:28) om avfallsförbränning, d.v.s. i huvudsak för dygnsprov. Syftet var att undvika tillfälligt höga belastningar på recipienten.

....

Den sammantagna regleringen genom dels ett villkor enligt bolagets i första hand yrkade lydelse av villkor 19 och dels de generella föreskrifterna i Naturvårdsverkets föreskrifter, är tillräcklig för att säkerställa att verksamheten drivs i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. miljöbalken.

Den yrkade mildringen av villkoret medför en viss ökad ammoniumbelastning på recipienten vid dåliga syreförhållanden jämfört med vad som gäller enligt mark- och miljödomstolens dom. Bolagets andel av den totala ammoniumbelastningen på recipienten är dock liten, och ökningen medför inte ensam oacceptabla förhållanden. Även om belastningen på vattenrecipienten ökar i viss mån, innebär också den yrkade mildringen förbättrade förutsättningar för att i betydligt högre grad begränsa utsläppen till luft av kväveoxider.

2016-10-24

4**Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet för tillsyns- och prövningsverksamhet****Förslag till beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förslaget på ändringar i taxan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslaget på ändringar i taxan med förslag att den ska träda i kraft den 1 januari 2017.

Sammanfattning

Ärendet avser revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet inom följande lagområden; miljöbalken, livsmedel- och foderlagstiftningen (inklusive offentlig kontroll av animaliska biprodukter), strålskyddslagen, alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Förutom förslag till revidering av timtaxor föreslås förändringar (inklusive redaktionella) i taxebestämmelserna samt förslag till ändring i avgifter för prövning och tillsyn enligt taxebilaga 1 och 2.

I taxebestämmelserna föreslås att miljö- och hälsoskyddsnämnden i fortsättningen ska kunna besluta om att göra ändringar i taxornas bilagor i de fall ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251) eller förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Det kan exempelvis gälla om det tillkommer eller bortfaller verksamhetstyper i kommunen, som inte är med i taxebilaga 2. Ändring av timavgift, förutom indexuppräknings, ska beslutas av kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås även få göra redaktionella ändringar i bilagorna för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

Möjligheten att uppräknings timavgiften enligt det så kallade PKV-värdet (Prisindex för Kommunal Verksamhet) har lagts till, vilket speglar kommunens utgifter bättre än det tidigare använda Konsumentprisindex.

Här följer en kortare sammanfattning av de mest betydande förslagen till förändringar i taxan tillsammans med läshänvisning för fördjupning.

2016-10-24

Ny timavgift från 1 januari 2017 för tillsyn enligt miljöbalken etc.

För timavgiften för tillsyn av nämndens verksamhetsområden, miljöbalken, strålskyddslagen, tobakslagen, alkohollagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel föreslås en höjning från dagens 890 kr till 1035 kr. Detta är baserat på ökade personal- och OH kostnader.

En omvärldsanalys visar att förslaget är i nivå med andra kommuners timtaxor i Stockholms län. Timavgiften för miljöbalkstillsyn i Stockholms stad är 1110 kr, Huddinge kommun 1140 kr och Södertälje kommun 1038 kr.

Taxeparagraferna har reviderats och förtydligats, tillägg har gjorts. För jämförelse av taxeparagraferna med nu gällande taxa se bilaga 7.

Revideringar har gjorts i bilagorna till taxan (numera benämnda taxebilaga 1 och taxebilaga 2). Revideringar av befintliga taxor föreslås.

Vissa ärenden som idag beräknas enligt principen om timavgift föreslås få en fast avgift för prövning. Det gäller exempelvis prövning av strandskyddsdispens.

Ny timavgift från 1 januari 2017 för kontroll enligt livsmedelslagen

För timavgiften för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen föreslås en höjning från dagens 980 kr till 1190 kr. Detta är baserat på ökade personal- och OH kostnader.

En omvärldsanalys visar att förslaget är i nivå med andra kommuners timtaxor i Stockholms län. Timavgiften för livsmedelskontrollen i Stockholmsstad är 1310 kr, Huddinge kommun 1410 kr och Södertälje kommun 1198 kr.

Taxeparagraferna har reviderats och förtydligats, tillägg har gjorts. För jämförelse av taxeparagraferna med nu gällande taxa se bilaga 8.

Paragrafen förklaras omedelbart justerat 2016-10-24.

2016-10-06

Referens
Maria Bomark

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet för tillsyns- och prövningsverksamhet

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förslaget på ändringar i taxan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslaget på ändringar i taxan med förslag att den ska träda i kraft den 1 januari 2017.

Sammanfattning

Ärendet avser revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet inom följande lagområden; miljöbalken, livsmedel- och foderlagstiftningen (inklusive offentlig kontroll av animaliska biprodukter), strålskyddslagen, alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Förutom förslag till revidering av timtaxor föreslås förändringar (inklusive redaktionella) i taxebestämmelserna samt förslag till ändring i avgifter för prövning och tillsyn enligt taxebilaga 1 och 2.

I taxebestämmelserna föreslås att miljö- och hälsoskyddsnämnden i fortsättningen ska kunna besluta om att göra ändringar i taxornas bilagor i de fall ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251) eller förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Det kan exempelvis gälla om det tillkommer eller bortfaller verksamhetstyper i kommunen, som inte är med i taxebilaga 2. Ändring av timavgift, förutom indexuppräknings, ska beslutas av kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås även få göra redaktionella ändringar i bilagorna för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

Möjligheten att uppräknings timavgiften enligt det så kallade PKV-värdet (Prisindex för Kommunal Verksamhet) har lagts till, vilket speglar kommunens utgifter bättre än det tidigare använda Konsumentprisindex.

Här följer en kortare sammanfattning av de mest betydande förslagen till ändringar i taxan tillsammans med läshänvisning för fördjupning.

2016-10-06

Ny timavgift från 1 januari 2017 för tillsyn enligt miljöbalken etc.

För timavgiften för tillsyn av nämndens verksamhetsområden, miljöbalken, strålskyddslagen, tobakslagen, alkohollagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel föreslås en höjning från dagens 890 kr till 1035 kr. Detta är baserat på ökade personal- och OH kostnader.

En omvärldsanalys visar att förslaget är i nivå med andra kommuners timtaxor i Stockholms län. Timavgiften för miljöbalkstillsyn i Stockholms stad är 1110 kr, Huddinge kommun 1140 kr och Södertälje kommun 1038 kr.

Taxeparagraferna har reviderats och förtydligats, tillägg har gjorts. För jämförelse av taxeparagraferna med nu gällande taxa se bilaga 7.

Revideringar har gjorts i bilagorna till taxan (numera benämnda taxebilaga 1 och taxebilaga 2). Revideringar av befintliga taxor föreslås.

Vissa ärenden som idag beräknas enligt principen om timavgift föreslås få en fast avgift för prövning. Det gäller exempelvis prövning av strandskyddsdispens.

Ny timavgift från 1 januari 2017 för kontroll enligt livsmedelslagen

För timavgiften för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen föreslås en höjning från dagens 980 kr till 1190 kr. Detta är baserat på ökade personal- och OH kostnader.

En omvärldsanalys visar att förslaget är i nivå med andra kommuners timtaxor i Stockholms län. Timavgiften för livsmedelskontrollen i Stockholmsstad är 1310 kr, Huddinge kommun 1410 kr och Södertälje kommun 1198 kr.

Taxeparagraferna har reviderats och förtydligats, tillägg har gjorts. För jämförelse av taxeparagraferna med nu gällande taxa se bilaga 8.

Bakgrund

Ärendet avser revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet inom följande lagområden; miljöbalken, livsmedel- och foderlagstiftningen (inklusive offentlig kontroll av animaliska biprodukter), strålskyddslagen, alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Förutom förslag till revidering av timtaxor föreslås förändringar (inklusive redaktionella) i taxebestämmelserna samt förslag till ändring i avgifter för prövning och tillsyn enligt taxebilaga 1 och 2.

Timavgiften som tillsynsavgifterna baseras på har inte förändrats sedan januari 2013 och behöver därför justeras för att bättre spegla miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader. För beräkning av timtaxan har Sveriges kommu-

2016-10-06

ners och landstings (SKL) mall för beräkning av taxa använts. Mallen används av de flesta av Stockholms läns kommuner. Taxan behöver även uppdateras då en del av verksamheterna som miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsyn över saknar verksamhetskoder i nuvarande taxa.

Den nu föreslagna förändringen av taxan har karaktären av en löpande anpassning till lagstiftning och den befintliga principen för taxesättningen är att varje verksamhet ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tog år 2015 fram en så kallad behovsutredning inom nämndens verksamhetsområde inom miljöbalken. Behovsutredningen visar att antalet miljöinspektörer är för få för att klara tillsynsansvaret fullt ut. Med ökad självkostnadstäckning bland annat genom ökade timtaxor, kan nämnden få ett tillskott för del av en tjänst, för att uppfylla lagkraven i miljötillsynsförordningen och EU-lagstiftningen.

Följande ändringar föreslås i taxan

Generella bestämmelser

Till taxan för miljöbalken m.m. hör två bilagor. I taxebilaga 1 redovisas avgifterna för verksamheter/aktiviteter utanför miljöprövningsförordningen och i taxebilaga 2 redovisas avgifterna för verksamheter/aktiviteter inom miljöprövningsförordningen.

Möjligheten att uppräknat timavgiften enligt det så kallade PKV-värdet (Prisindex för Kommunal Verksamhet) har lagts till, vilket speglar kommunens utgifter bättre än det tidigare använda Konsumentprisindex.

I taxebestämmelserna föreslås att miljö- och hälsoskyddsnämnden i fortsättningen ska kunna besluta om att göra ändringar i taxornas bilagor i de fall ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251) eller förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken. Det kan exempelvis gälla om det tillkommer eller bortfaller verksamhetstyper i kommunen, som inte är med i taxebilaga 2. Ändring av timavgift, förutom indexuppräknat, ska beslutas av kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås även få göra redaktionella ändringar i bilagorna för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

Revidering av taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken inför 2017

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 890 kr/timme till 1035 kr/timme. I bilagor 1,2 och 3 hittas det nya förslaget till taxa inom miljöbalkens område (taxebestämmelser med tillhörande taxebi-

2016-10-06

laga 1 och 2). Taxebestämmelserna har reviderats (jämförelse med nu gällande taxa finns i bilaga 7).

Kostnaderna för tillsynen fördelas på två typer av tid. Den ena är de timmar som utförs direkt mot tillsynsobjekt, det vill säga har en tydlig koppling till det enskilda objektet och som är möjlig för den enskilde verksamhetsutövaren att iaktta. Den andra typen av tillsyn går inte att debitera verksamhetsutövarna, exempelvis tillsyn på grund av klagomål där någon olägenhet inte har konstaterats och verksamhetsutövaren har uppfyllt kravet på egenkontroll. Denna tillsyn bekostas istället av skattemedel. Det finns också en typ av indirekt tillsynstid som mer allmänt avser hela tillsynsområden, t.ex. allmän planering av tillsynsarbetet för olika områden, branschrapporter, fortbildning m.m.

Revidering av taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen inför 2017

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan för livsmedel- och foderkontrollen från år 2017 öka från 980 kr/tim till 1190 kr/tim. I bilaga 4 hittas det nya förslaget till taxa inom livsmedels- och foderområdet. Taxebestämmelserna har även reviderats.

Taxan inom livsmedelslagstiftningen tillåter inte att restiden utgör en avgiftsgrundande post (enligt förordning (EG) nr 882/2004). Däremot tillåter lagstiftningen att kostnaden för inspektörernas restid inkluderas i den timtaxa som är grunden för den avgift som påförs verksamhetsutövarna (rekommenderas även av SKL). Timavgiften ska därför vara högre inom livsmedels- och foderområdet än inom miljöbalkens område (inom miljöbalkens område ska restid räknas som tillsynstid).

Revidering av taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen inför 2017

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan för nämndens prövning och tillsyn enligt strålskyddslagen från år 2017 öka från 890 kr/tim till 1035 kr/tim. I bilaga 5 hittas det nya förslaget till taxa inom strålskyddslagens område.

Taxebestämmelserna inom strålskyddsområdet har till viss del reviderats och lyfts ut från den tidigare taxan och utgör nu ett eget dokument. Ändringar som föreslås är en fast avgift för anmälningsärenden samt årlig avgift för tillsyn av solarieverksamhet.

2016-10-06

Revidering av taxa för tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel inför 2017

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan för nämndens tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel från år 2017 öka från 890 kr/tim till 1035 kr/tim.

Taxebestämmelserna inom ovanstående lagstiftningsområden har till viss del reviderats och lyfts ut från den tidigare taxan och utgör nu ett eget dokument. Det nya taxeförslaget hittas i bilaga 6.

Inga-Lill Segnestam
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Ingrid Molander
Miljöchef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

2016-10-06

Bilagor

Bilaga 1 – Förslag till Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Bilaga 2 – Taxebilaga 1

Bilaga 3 – Taxebilaga 2

Bilaga 4 – Förslag till Taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Bilaga 5 – Förslag till Taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen

Bilaga 6 – Förslag till Taxa för tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med
vissa receptfria läkemedel

Bilaga 7 – Jämförelse taxebestämmelser miljöbalken

Bilaga 8 – Jämförelse taxebestämmelser livsmedel- och foderlagstiftningen

Bilaga 9 - Underlag för beräkning av timtaxa för miljöbalken mm enligt SKL's mall

Bilaga 10 - Underlag för beräkning av timtaxa för livsmedelslagen enligt SKL's mall

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: skriv nummer exempelvis KS/xxx:xx

Dokumentet är beslutat av: skriv namn på högsta beslutade funktion/organ

Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx

Dokumentet gäller för: skriv vilka som omfattas exempelvis alla nämnder

Dokumentet gäller till den: skriv datum så här xx månad 20xx

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Taxa för miljö- och hälsoskydds nämndens verksamhet, DnrKS/2012:506

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

Relaterade dokument: Taxebilaga 1, Taxebilaga 2

Taxa från och med den 1 januari 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken

Denna taxa meddelas med stöd av 27 kap 1 § miljöbalken (1998:808).

Inledande bestämmelser

1 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns tillsyns- och prövningsverksamhet enligt miljöbalken, förordningar och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt EU-förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde.

2 § Avgift ska betalas för handläggning och andra åtgärder med anledning av:

1. Ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag
2. Anmälan av verksamhet eller åtgärd
3. Tillsyn i övrigt
4. Uppdragsverksamhet

Avgift enligt ovan betalas med fast belopp där det anges i taxan med bilagor och i övriga fall för nedlagd tid enligt taxans 5 §.

3 § Avgift tas inte ut för handläggning av:

1. Klagomål där verksamhetsutövaren har visat att olägenhet inte föreligger och att kravet på egenkontroll är uppfyllt.
2. Överklaganden av miljö- och hälsoskyddsnämndens eller överinstans beslut.

4 § Avgiftsskyldig enligt denna taxa ska lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens storlek ska kunna bestämmas.

Timavgift

5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan 1035 kronor per hel timme handläggningstid.

6 § Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid, vilket innebär att slutsumman avrundas uppåt till närmsta halvtimme. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt i ärendet, föredragning och beslut samt restid.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19 och 07, lördagar, söndagar och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

7 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje år besluta att justera i denna taxa fastställd timavgift med en uppräkning enligt prisindex för

kommunal verksamhet (PKV), som tillhandahålls av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Avgifter för prövning

- 8 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas i form av:
1. fast avgift genom den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multiplicerat med timtaxan,
 2. timavgift genom den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multiplicerat med timtaxan, eller
 3. avgift enligt andra grunder som anges i taxan.

Avgift ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökan avser.

Ärenden med fast avgift får debiteras i förskott.

Om faktisk handläggningstid överskrider den i taxebilaga 1 angivna handläggningstiden med mer än en timme ska avgiften för den faktiska handläggningstiden betalas.

- 9 § Avgift för prövning ska betalas av sökanden eller av den som särskilt anges i ansökningen.
- 10 § Avgift för prövning ska betalas med hel avgift även om ansökan avslås. I de fall som ärendet avskrivs eller återtas efter det att handläggning påbörjats, ska avgift betalas för den faktiskt nedlagda handläggningstiden.

Avgifter för anmälan

- 11 § Avgift för anmälan ska betalas i form av:
1. fast avgift genom den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multiplicerat med timtaxan,
 2. timavgift genom den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multiplicerat med timtaxan, eller
 3. avgift enligt andra grunder som anges i taxan.

Avgift ska betalas även om anmälan återtas, i de fall handläggning har påbörjats. Avgift tas ut med faktisk nedlagd handläggningstid.

- 12 § Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

Avgift för tillsyn

- 13 § Verksamheter med återkommande tillsyn ska betala en fast årlig avgift. För övriga verksamheter tas timavgift ut. Den årliga avgiftens storlek baseras på den tillsynstid som miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställt för anläggningen enligt taxebilaga 1 och 2. Tillsynstiden ska motsvara det genomsnittliga tillsynsbehovet med hänsyn till typ av verksamhet, verk-

samhetens omfattning och risker i övrigt. Den årliga avgiften beräknas genom att tillsynstiden multipliceras med aktuell timtaxa.

Inspektioner och andra tillsynsinsatser med anledning av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte åtyder förelägganden eller förbud eller som föranleds av klagomål eller extraordinära händelser, ingår inte i den fasta årsavgiften. För sådana åtgärder tas timavgift ut.

- 14 § För verksamhet som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt från vad som föreskrivs i tillståndsbeslutet om tillåten produktionsvolym eller motsvarande.

Om en anläggning eller annan inrättning omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 2 ska full avgift betalas för den verksamhet som medför den högsta avgiften med tillägg av 25 procent av avgiften för var och en av övriga verksamheter.

- 15 § Årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Avgiften ska betalas från och med kalenderåret efter det att beslut om tillstånd har meddelats, anmälan skett eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävs, året efter då verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut.

Årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

- 16 § Avgift för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta en åtgärd som föranleder avgiften.

Avgift ska betalas av den som bedriver verksamhet den 1 januari det år som avgiften avser.

För tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken, ska tillsynsavgiften betalas av den som är ansvarig för avhjälpan enligt 10 kap. miljöbalken.

- 17 § För tillsyn i övrigt tas timavgift ut. Timavgiften beräknas genom att den faktiska handläggningstiden multipliceras med aktuell timtaxa.

- 18 § I anmälnings-, tillstånds samt naturvårdsärenden där kungörelse i tidning är nödvändig ska verksamhetsutövaren betala kostnaden för detta.

Avgift för uppdragsverksamhet

- 19 § För miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdragsverksamhet tas avgift ut med timavgift enligt aktuell timtaxa.

Nedsättning av avgift

- 20 § Beslut om avgift, nedsättning eller efterskänkande av avgift i det enskilda ärendet, fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Betalningsvillkor m.m.

- 21 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.
- 22 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller andra omständigheter, får miljö- och hälsoskyddsnämnden i ett enskilt ärende ändra en avgift enligt denna taxa.

Verkställighetsfrågor m.m.

- 23 § En kommunal nämnds beslut får verkställas enligt utsökningsbalken.
- 24 § En kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.
- 25 § En kommunal nämnds beslut överklagas hos länsstyrelsen.
- 26 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får om ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251) eller förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, göra motsvarande ändring i bilagorna till denna taxa.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får göra redaktionella ändringar i bilagorna till denna taxa för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017. I ärenden som rör anmälningar eller tillsyn tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Taxebilaga 1

Taxa för Botkyrka kommuns arbete med prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, alkohollagen, tobakslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Kod		Antal timmar	Avgift
M 1	MILJÖBALKEN SKYDD AV OMRÅDEN 7-8 KAP		
	Prövning/anmälan		
M 1.1	Prövning/yttrande enl. 7 kap. 13 § till Bygglovsenheten (strandskyddsdispens).	2	2 070 kr
	Prövning av ansökan om tillstånd, dispens eller undantag till verksamhet eller åtgärd enligt föreskrifter för natur- och kulturresevat.	tim	
M 1.2	Prövning av ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enl. föreskrifter för vattenskyddsområde.	5	5 175 kr
	Handläggning av anmälan för samråd enl. 12 kap. 6 § miljöbalken.	tim	
	Tillsyn		
M 1.3	Naturreservat som beslutats av kommunen > 400 hektar	Fast avgift	65 400 kr
M 1.4	Naturreservat som beslutats av kommunen >100 < 400 hektar	Fast avgift	40 200 kr
M 1.5	Naturreservat som beslutats av kommunen > 0 < 100 hektar	Fast avgift	22 100 kr
	Tillsyn av strandskydd (2 kap, 9 §, p 4 miljötillsynsförordningen (2011:13)).	tim	
	Tillsyn i övrigt som gäller skydd av områden, djur- och växtarter, naturmiljön i övrigt, vilthägn eller allemansrätten.	tim	
M 2	MILJÖFARLIG VERKSAMHET - 9 KAP		
	Prövning/anmälan		
	Prövning av ansökan eller anmälan om inrättande av avloppsanordning, anslutning av vattentoalett eller ändring enligt 13-14 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt kommunens lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön avseende:		
M 2.1	BDT-avlopp,	6	6 210 kr
M 2.2	WC- och BDT-avlopp,	8	8 280 kr
M 2.3	WC-avlopp till slutna tank,	4	4 140 kr

M 2.4	Avloppsanläggning 6-24 personekvivalenter,	10	10 350 kr
M 2.5	Avloppsanläggning 25-200 personekvivalenter,	12	12 420 kr
M 2.6	Ändring av befintlig avloppsanläggning,	4	4 140 kr
M 2.7	Annan toalett än vattentoalett (t.ex. urinspearerande förmultningstoalett, latrinkompost).	2	2 070 kr
	Prövning av ansökan enligt 17§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt lokala föreskrifter, att inrätta värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten enligt vad kommunen föreskrivit avseende:		
M 2.8	Bergvärmepump upp till och med 20 kW,	4	4 140 kr
M 2.9	Bergvärmepump över 20 kW men maximalt 10 MW,	4	4 140 kr
M 2.10	Övriga anläggningar (t.ex. ytjordvärme, ytvattenvärme) upp till och med 10 MW,	4	4 140 kr
M 2.11	Ansökan om ändring av befintligt tillstånd, t.ex. ändring av situationsplan.	1	1 035 kr
	Tillsyn		
M 2.12	Planerad tillsyn av enskild avloppsanläggning (inkl. besök).	3	3 105 kr
M 2.13	Planerad tillsyn av gemensamhetsanläggning 10-25 personekvivalenter.	3 tim årlig basavgift + timavgift vid tillsyn	3 105 kr/år + timavgift vid tillsyn
M 2.14	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, Trafikverkets vägar.	60	62 100 kr
M 2.15	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, Kommunens vägar.	40	41 400 kr
M 2.16	Spåranläggning i drift för regional kollektivtrafik eller nationell person och/eller godstrafik.	26	26 910 kr
	Tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet i övrigt.	tim	
M 3	HÄLSOSKYDD - 9 KAP		
	Prövning		
	Prövning av ansökan om att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet:		
M 3.1	Nötkreatur, häst, get, får eller svin,	5	5 175 kr
M 3.2	Pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur,	2	2 070 kr
	Orm.	tim	
	Prövning i övrigt enligt lokala föreskrifterna för att människors hälsa och miljön.	tim	

	Anmälan		
	Handläggning av anmälan om att anlägga gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning enligt (37 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).	tim	
	Handläggning av anmälan enligt 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd om att driva eller arrangera:		
M 3.3	Förskola (inklusive pedagogisk omsorg), öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, specialskola, sameskola eller internationell skola,	6	6 210 kr
M 3.4	Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor,	8	8 280 kr
M 3.5	Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg.	5	5 175 kr
	Prövning i övrigt enligt hälsoskydd (9 kap mm).	tim	
	Tillsyn		
	Tillsyn över följande verksamheter, byggnader, lokaler och anläggningar enligt 38 och 45 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Gäller även mobila anläggningar med Botkyrka som baskommun.		
	Lokaler för vård, boende och samlingslokaler		
	Verksamheter för vård eller annat omhändertagande (t.ex. äldreboende, häkte, anstalt m.m.):		
M 3.6	Med högst 50 boende,	4	4 140 kr
M 3.7	Med mer än 50 boende.	8	8 280 kr
	Fastighetsägare till flerbostadshus eller vid uthyrning av permanent bostad: <i>(Tillsynen avser fastighetsägarens fortlöpande egenkontroll av radon, fuktskydd, ventilation och konstruktionsrelaterade frågor m.m.)</i>		
M 3.8	Mer än 500 lägenheter,	16	16 560 kr
M 3.9	Mer än 1000 lägenheter,	24	24 840 kr
M 3.10	Mer än 2 500 lägenheter,	32	33 120 kr
M 3.11	Mer än 5 000 lägenheter,	40	41 400 kr
M 3.12	Mer än 10 000 lägenheter,	48	49 680 kr
	Handläggning av enskilda ärenden som rör bostadsklagomål.	tim	
	Hotell, pensionat; LSS, Migrationsverkets boenden och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad.	tim	
	Övriga tillfälliga boenden, inkl. campinganläggning.	tim	
	Samlingslokaler där många människor brukar samlas.	tim	

	Lokaler för undervisning och barnomsorg		
	Förskola (inklusive pedagogisk omsorg):		
M 3.13	Med högst 50 barn,	3	3 105 kr
M 3.14	Med mer än 50 men högst 100 barn,	4	4 140 kr
M 3.15	Med mer än 100 barn.	5	5 175 kr
	Skola:		
M 3.16	Med högst 100 elever,	3	3 105 kr
M 3.17	Med mer än 100 men högst 500 elever,	5	5 175 kr
M 3.18	Med mer än 500 elever.	6	6 210 kr
	Övriga lokaler för undervisning (t.ex. fritidshem, öppen fritidsverksamhet, öppen förskola, med mera).	tim	
	Idrottsanläggningar och strandbad		
M 3.19	Idrottsanläggningar, gym och liknande anläggningar som är upplåtta åt allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor. Gäller även för skolor och förskolors idrottsanläggningar som är egna objekt.	1 tim årlig basavgift + timavgift vid tillsyn	1 035 kr/år + timavgift vid tillsyn
M 3.20	EU-bad.	5	5 175 kr
M 3.21	Strandbad övriga.	4	4 140 kr
	Provtagning av badvatten.	Timavgift + kostnad för analys	
	Bassängbad som är upplåtta åt allmänheten eller annars används av många människor		
M 3.22	Bassängbad (avgiften avser 1 bassäng).	6	6 210 kr
	Bassängbad (avgiften avser varje extra bassäng om bassängbadet har fler än 1 bassäng).	1 för varje extra bassäng	
M 3.23	Plaskdammar	3	
	Provtagning av badvatten.	Timavgift + kostnad för analys	
	Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling		
M 3.24	Risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar*, piercingsverktyg* eller andra liknande skärande eller stickande verktyg (*Gäller ej akupunktur nålar av engångstyp, samt håltagning med sterila engångskassetter för håltagningspistol).	1 tim årlig basavgift + timavgift vid tillsyn	1 035 kr/år + timavgift vid tillsyn
	Övriga verksamheter där det inte finns risk för blodsmitta (till exempel hårvård, hudvård, massage, naprapat).	tim	
	Tillsyn i övrigt		
	Tillsyn i övrigt av hälsoskydd (till exempel höga ljudnivåer, smittutredningar, husdjur eller andra djur i fångenskap eller annat som kan leda till olägenhet för människors hälsa).	tim	

	Analyskostnader m.m.		
	Analyskostnader, annan av laboratoriet uttagen kostnad, kostnad för provtagningsutrustning samt transport eller fraktkostnader som tillkommer utöver års- och/eller timavgift (Till exempel provtagning i samband med tillsyn av bad eller provtagning vid smittutredning eller smittspårning).	Faktisk kostnad	
M 4	MILJÖSKADOR 9-10 KAP		
	Anmälan		
	Handläggning av anmälan om avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada i ett mark- eller vattenområde, grundvatten eller byggnad eller en anläggning (28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).	tim	
	Tillsyn		
	Tillsyn i övrigt enligt 10 kap. miljöbalken.	tim	
M 5	VATTENVERKSAMHET - 11 KAP		
	Tillsyn		
	Tillsyn av vattenverksamhet.	tim	
M 6	JORDBRUK OCH ANNAN VERKSAMHET - 12 KAP		
	Handläggning av anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.	tim	
	Tillsyn i övrigt av jordbruk som inte har fast avgift enligt taxebilaga 2.	tim	
M 7	KEMISKA PRODUKTER - 14 KAP		
	Prövning		
M 7.1	Prövning av ansökan om tillstånd enligt 2 kap 40 § förordning (2014:425) om bekämpningsmedel.	5	5 175 kr
	Prövning av ansökan om tillstånd enligt 6 kap 1 § (inom vattenskyddsområde) -Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS2015:2)	tim	

	Anmälan		
M 7.2	Handläggning av anmälan enligt 2 kap 41 § förordning (2014:425) om bekämpningsmedel.	4	4 140 kr
	Anmälan av saneringsåtgärd enligt 18 § förordning (2007:19) om PCB m.m. Sanering av fog- och golvmassor med PCB-halt.	tim	
M 7.3	Handläggning av anmälan enligt 9 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor.	2	2 070 kr
	Tillsyn		
M 7.4	Anläggningar som innehåller köldmedier och som kräver årlig rapportering enligt 29 § förordning (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.	1,5	1 553 kr
	Tillsyn i övrigt av kemiska produkter (cisterner etc.).	tim	
M 8	AVFALL OCH PRODUCENTANSVAR – 15 KAP		
	Prövning/anmälan		
M 8.1	Ansökan om slutbehandling av slam från egen avloppsanläggning (17 § Botkyrka kommuns renhållningsföreskrifter).	2	2 070 kr
	Tillsyn		
M 8.2	Tillsyn av återvinningsstationer (debiteras per åvs).	2	2 070 kr
	Transporter (transportörer) av avfall och/eller farligt avfall.	tim	
	Tillsyn i övrigt av avfallshantering och producentansvar.	tim	
M 9	STRÅLSKYDDSLAGEN		
	Anmälan		
M 9.1	Anmälan om solarieverksamhet.	7	7 245 kr
M 9.2	Anmälningspliktig förändring av befintlig verksamhet.	2	2 070 kr
	Tillsyn		
M 9.3	Tillsyn av solarieverksamhet.	2	2 070 kr

M 10	ALKOHOLLAGEN, TOBAKSLAGEN, LAGEN OM HANDEL MED VISSA RECEPTFRIA LÄKEMEDEL		
	Tillsyn		
M 10.1	Tillsyn av försäljning av folköl enligt alkohollagen (2010:1622).	2	2 070 kr
M 10.2	Tillsyn av försäljning av tobak enligt tobakslagen (1993:581).	2	2 070 kr
M 10.3	Kontroll av försäljning av vissa receptfria läkemedel enligt lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.	2	2 070 kr
	UPPDRAGSVERKSAMHET		
	Vattenprovtagning på uppdrag (analys- och resekostnader tillkommer).	tim	
	Sammanställning och bearbetning ur objektsregister eller ur diariet över ärenden (avser inte utlämnande av allmän handling).	tim	
	Övriga tjänster som utförs på uppdrag.	tim	
	ÖVRIGT		
	Tillsyn och prövning i övrigt enligt miljöbalken och/eller tillhörande förordningar och/eller föreskrifter eller EU-lagstiftning där det saknas särskild angiven taxa.	tim	

Taxebilaga 2

Taxa för tillsyn enligt miljöbalken

Följande förkortningar används i tabellen:

MPF= Miljöprövningsförordning (2013:251)

A och **B** = tillståndsplikt

C = anmälningsplikt

U = utan prövnings-/anmälningsplikt

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					JORDBRUK
					Djurhållning
2 kap 3 §	1.20	C	20	20 700 kr	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Definition djurenhet enligt Mpf. 2:3
					Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion
2 kap 4 §	1.30	C	8	8 280 kr	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
					Odling
	1.3001	U	5	5 175 kr	Odling av jordbruksmark som är större än 100 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion. Gäller inte ekologisk odling.
					UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT
					Berg, naturgrus och andra jordarter
4 kap 1 §	10.10	B	25	25 875 kr	Täkt av torv med ett verksamhetsområde som är större än 150 hektar, om verksamheten inte 1. omfattas av en bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, eller 2. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
-	10.1001	U	6	6 210 kr	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (torv) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 2 §	10.11	B	25	25 875 kr	Täkt av berg med ett verksamhetsområde som är större än 25 hektar, om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 3 §	10.20	B	25	25 875 kr	Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
-	10.2001	U	6	6 210 kr	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (berg, naturgrus eller andra jordarter) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 6 §	10.50	C	10	10 350 kr	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månaders-period.
-	10.5001	U	6	6 210 kr	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under högst trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
LIVSMEDEL OCH FODER					
Animaliska råvaror					
5 kap 6 §	15.50	C	7	7 245 kr	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av animaliska råvaror (utom mjölk, fisk och skaldjur) för en produktion av mer än 400 ton men högst 18 500 ton produkter per kalenderår.
-	15.5001	U	3	3 105 kr	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av animaliska råvaror - chark och styckning - för en produktion av högst 400 ton produkter per kalenderår.
-	15.5002	U	3	3 105 kr	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av animaliska råvaror (utom mjölk, fisk och skaldjur) för en produktion av högst 400 ton produkter per kalenderår.
Vegetabiliska råvaror					
5 kap 13 §	15.120	C			Anläggning för beredning eller konservering av frukt, bär, rotfrukter eller grönsaker för en produktion baserad på mer än 2 000 ton råvara per kalenderår. Gäller inte 1. beredning eller konservering genom endast frysning eller torkning, 2. beredning genom endast tvättning eller rensning.
	15.140-1 15.140-2		14 7	14 490 kr 7 245 kr	- beredning av mer 10 000 ton per kalenderår. - beredning av mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
-	15.12001	U	3	3 105 kr	Anläggning för beredning eller konservering av frukt, bär, rotfrukter eller grönsaker för en produktion baserad på högst 2 000 ton råvara per kalenderår.
5 kap 15 §	15.140	C	7	7 245 kr	Anläggning för tillverkning av kvarnprodukter för en produktion av mer än 1 000 ton per kalenderår.
-	15.14001	U	3	3 105 kr	Anläggning för tillverkning av kvarnprodukter för en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					Drycker
-	15.26001	U	4	4 140 kr	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av högst 1 000 kubikmeter maltdryck per kalenderår, om verksamheten medför utsläpp av vatten som leds till ett externt avloppsreningsverk.
					Annan livsmedelstillverkning
5 kap 30 §	15.280	C	4	4 140 kr	Anläggning för rostning av mer än 100 ton kaffe per kalenderår.
-	15.30001	U	3	3 105 kr	Anläggning för framställning av högst 15 000 ton livsmedel, om verksamheten medför utsläpp av vatten som leds till ett externt avloppsreningsverk.
-	15.30002	U	3	3 105 kr	Anläggning för framställning av högst 1 000 ton livsmedel, om verksamheten medför utsläpp av vatten som inte leds till ett externt avloppsreningsverk.
5 kap 33 §	15.310	C	4	4 140 kr	Anläggning för yrkesmässig industriell förpackning av animaliska eller vegetabiliska produkter.
					TRÄVAROR
8 kap 5 §	20.40	C	10	10 350 kr	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av 1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller 2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår. Gäller inte tillfällig flisning.
					MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR
9 kap 1 §	21.10	A	55	56 925 kr	Anläggning för framställning av pappersmassa av trä, returfiber eller andra fibrösa material i industriell skala.
9 kap 2 §	21.30	A	55	56 925 kr	Anläggning för framställning av mer än 7 000 ton papper, papp eller kartong per kalenderår.
					FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION
10 kap 1 §	22.10	C	25	25 875 kr	Rulloffsettryckeri där tryckning sker med heatsetfärg.
10 kap 2 §	22.20	C	8	8 280 kr	Anläggning med tillverkning av metallklichéer.
					KEMISKA PRODUKTER
12 kap 7 §	24.90	C	15	15 525 kr	Anläggning för att genom kemiska eller biologiska reaktioner yrkesmässigt tillverka organiska eller oorganiska ämnen, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala.
12 kap 10 §	24.120	C			Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 2. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
-	24.12001	U	8	8 280 kr	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton färg eller lack per

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					kalenderår.
-	24.12002	U	6	6 210 kr	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
12 kap 11 §	24.130	C	15	15 525 kr	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. sprängämnen, 2. pyrotekniska artiklar, 3. ammunition, 4. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 5. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, eller 6. andra kemiska produkter.
-	24.13001	U	6	6 210 kr	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. högst 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller 2. högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik eller hygienprodukter per kalenderår.
					GUMMI OCH PLASTVAROR
13 kap 2 §	25.11	C			Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-1		15	15 525 kr	- Mer än 50 ton men högst 100 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-2		10	10 350 kr	- Mer än 1 ton men högst 50 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.1101	U	4	4 140 kr	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på högst 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår
13 kap 6 §	25.50	C	4	4 140 kr	Anläggning där produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för 1. tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning, eller 2. beläggning eller kalandrering med plast.
					ICKE-METALLISKA MINERALISKA PRODUKTER
					Cement, betong,
14 kap 12 §	26.110	C	10	10 350 kr	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
14 kap 16 §	26.150	C	15	10 350 kr	Asfaltverk eller oljegrusverk 1. som ställs upp inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv-månadersperiod.
					STÅL OCH METALL
15 kap 8 §	27.60	C	6	6 210 kr	Anläggning för gjutning för en produktion av mer än 10 ton järn, stål, aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
15 kap 18 §	27.140	C	8	8 280 kr	Anläggning för gjutning av andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, för en produktion av mer än 1 ton per kalenderår.
-	27.14001	U	4	4 140 kr	Anläggning för gjutning av andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, för en produktion av högst 1 ton per kalenderår.
					METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING
16 kap 2 §	28.20	B	50	51 750 kr	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om 1. behandlingsbaden har en sammanlagd volym som överskrider 1 kubikmeter, och 2. verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 4 §	28.40	C	10	10 350 kr	Anläggning för annan beläggning med metall än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod.
16 kap 6 §	28.60	C	10	10 350 kr	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Gäller inte betning med betpasta.
-	28.6001	U	4	4 140 kr	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om verksamheten ger upphov till högst 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 7 §	28.70	C	10	10 350 kr	Anläggning för 1. järnfosfatering, 2. vattenbaserad avfettning som ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, 3. betning med mer än 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 4. blästring av mer än 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 5. våttrumling av mer än 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av mer än 1 ton gods per kalenderår, 6. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av mer än 50 kilogram men högst 2 ton per kalenderår, eller 7. metallbeläggning med vakuummetod, om metallförbrukningen uppgår till mer än 500 kilogram per kalenderår.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					METALLBEARBETNING
					Motorer, turbiner och reaktorer
18 kap 2 §	34.20	C	10	10 350 kr	Provbänk för motorer, turbiner eller reaktorer.
-	34.2001	U	6	6 210 kr	Provbänk för separatorer och annan liknande maskinell utrustning som inte omfattas av 2 §.
					Maskinell metallbearbetning
18 kap 8 §	34.80	C			Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter. Med total tankvolym avses såväl volymen i ett fast centralt system för vätskor som volymen i lösa behållare som är kopplade antingen till metallbearbetningsmaskin eller till öppnade behållare som används för påfyllning av metallbearbetningsmaskin.
	34.80-1		12	12 420 kr	- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 10 kubikmeter men högst 20 kubikmeter.
	34.80-2		8	8 280 kr	- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 5 kubikmeter men högst 10 kubikmeter.
	34.80-3		6	6 210 kr	- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter men högst 5 kubikmeter.
-	34.8001	U	4	4 140 kr	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 200 liter men högst 1 kubikmeter. Med total tankvolym avses det samma som 18 kap 8 § andra stycket.
					FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL
19 kap 2 §	39.20	B	50	51 750 kr	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas med mer än 25 ton per kalenderår i djuptryck av förpackningar, flexografi, screentryck, laminering eller lackering. Med förbrukning avses lösningsmedelstillförseln minskad med den mängd som i tekniskt eller kommersiellt syfte återvinns för återanvändning, där även återanvändning av lösningsmedel som bränsle ingår men inte lösningsmedel som slutligt bortskaffas som avfall.
19 kap 3 §	39.30	C			Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med 1. mer än 15 ton vid djuptryck av förpackningar, flexografi, screentryck, laminering eller lackering, 2. mer än 1 ton i ytengöring, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som enligt föreskrifter om klassificering och märkning av kemiska produkter som Kemikalieinspektionen har meddelat, är klassificerad eller uppfyller kriterierna för att klassificeras med riskfraserna "misstänks kunna ge cancer", "kan ge cancer", "kan ge ärftliga gene-

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
	39.30-1 39.30-2 39.30-3 39.30-4 39.30-5		15 15 10 5 4	15 525 kr 15 525 kr 10 350 kr 5 175 kr 4 140 kr	<p>tiska skador”, ”kan ge cancer vid inandning”, ”kan ge ned-satt fortplantningsförmåga” eller ”kan ge fosterskador”, 3. mer än 2 ton i annan yt rengöring, 4. mer än 500 kilogram i fordonslackering, 5. mer än 1 kilogram i kemtvätt.</p> <p>Med förbrukning avses detsamma som i 19 kap 2 § andra stycket.</p> <p>- Mer än 15 ton vid djuptryck av förpackningar, flexografi, screentryck, laminering eller lackering. - Mer än 1 ton i yt rengöring, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som enligt föreskrifter om klassifi-cering och märkning av kemiska produkter som Kemikalie-inspektionen har meddelat, är klassificerad eller uppfyller kriterierna för att klassificeras med riskfraserna ”misstänks kunna ge cancer”, ”kan ge cancer”, ”kan ge ärftliga gene-tiska skador”, ”kan ge cancer vid inandning”, ”kan ge ned-satt fortplantningsförmåga” eller ”kan ge fosterskador”. - Mer än 2 ton i annan yt rengöring. - Mer än 500 kilogram i fordonslackering. - Mer än 1 kilogram i kemtvätt.</p>
19 kap 4 §	39.40	B	55	56 925 kr	<p>Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller 2. mer än totalt 25 ton organiska lösningsmedel.</p> <p>Med förbrukning avses detsamma som 19 kap 2 § andra stycket. Vid tillämpningen av första stycket ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av för-ordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen eller av föreskrifter som meddelats med stöd av den förordningen.</p> <p>Första stycket punkt 2 gäller inte sjukhus.</p>
19 kap 5 §	39.50 39.50-1 39.50-2 39.50-3	C	 8 12 6	 8 280 kr 12 420 kr 6 210 kr	<p>Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller 2. mer än totalt 5 ton organiska lösningsmedel.</p> <p>Med förbrukning avses detsamma som i 19 kap 2 § andra stycket.</p> <p>- Mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel för-bruknas per kalenderår. - Mer än totalt 10 ton men högst totalt 25 ton organiska lösningsmedel förbruknas per kalenderår. - Mer än totalt 5 ton men högst totalt 10 ton organiska lös-ningsmedel förbruknas per kalenderår.</p>
-	39.5001	U	4	4 140 kr	<p>Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 0,5 ton men högst 5 ton organiska lösningsmedel. Med förbrukning avses detsamma som i 19 kap 2 § andra stycket.</p>

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER
20 kap 2 §	39.70	C	15	15 525 kr	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om a) någon produkt, enligt föreskrifter om klassificering och märkning av kemiska produkter som Kemikalieinspektionen har meddelat, är klassificerad eller uppfyller kriterierna för att klassificeras med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, och b) det är fråga om en verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 1 ton vid ett och samma tillfälle, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.
-	39.7001	U	5	5 175 kr	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras högst 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om a) någon produkt enligt föreskrifter om klassificering och märkning av kemiska produkter som Kemikalieinspektionen har meddelat, är klassificerad eller uppfyller kriterierna för att klassificeras med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, och b) det är fråga om en verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och anläggningen har kapacitet för lagring av högst 1 ton vid ett och samma tillfälle, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2 om det i anläggningen lagras mindre än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.
20 kap 4 §	39.90	C	6	6 210 kr	Anläggning för lagring av mer än 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
-	39.9001	U	3	3 105 kr	Anläggning för lagring av högst 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
					GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA
					Gas- och vätskeformiga bränslen
21 kap 2 §	40.10	B	35	36 225 kr	Anläggning för framställning av mer än 150 000 kubikmeter gasformigt bränsle per kalenderår.
					Förbränning
21 kap 5 §	40.40	A	80	82 800 kr	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.
21 kap 6 §	40.50	B			Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
	40.50-1		75	77 625 kr	effekt av 50 megawatt eller mer.
	40.50-2		40	41 400 kr	- Total installerad tillförd effekt av mer än 100 megawatt men högst 300 megawatt. - Total installerad tillförd effekt av mer än 50 megawatt men högst 100 megawatt.
21 kap 7 §	40.51	B	30	31 050 kr	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 20 megawatt.
21 kap 8 §	40.60	C			Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. mer än 500 kilowatt, om annat bränsle används än enbart eldningsolja eller bränslegas, eller 2. mer än 10 megawatt, om inget annat bränsle används än eldningsolja eller bränslegas. Gäller inte stationär förbränningsmotor avsedd endast som reservaggregat vid elavbrott.
	40.60-1		15	15 525 kr	- Total installerad tillförd effekt av mer än 5 megawatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart eldningsolja eller bränslegas.
	40.60-2		8	8 280 kr	- Total installerad tillförd effekt av mer än 500 kilowatt men högst 5 megawatt, om annat bränsle används än enbart eldningsolja eller bränslegas.
	40.60-3		15	15 525 kr	- Total installerad tillförd effekt av mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle än eldningsolja eller bränslegas används.
Vindkraft					
21 kap 10 §	40.90	B	8	8 280 kr	Verksamhet med 1. två eller flera vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 150 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med ett annat sådant vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.
21 kap 11 §	40.95	B	8	8 280 kr	Verksamhet med 1. sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett eller fler vindkraftverk som vart och ett inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med så många andra sådana vindkraftverk att gruppstationen sammanlagt består av minst sju vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten eller verksamheterna med de andra vindkraftverken påbörjades.
21 kap 12 §	40.100	C	3	3 105 kr	Verksamhet med

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					1. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 meter, 2. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), eller 3. ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.
					VATTENFÖRSÖRJNING
-	41.9001	U	8	8 280 kr	Vattenverk med kemsteg för mer än 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 50 000 personer.
-	41.9002	U	4	4 140 kr	Vattenverk med kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 50 000 personer.
-	41.9003	U	4	4 140 kr	Vattenverk för högst 5 000 personer.
					FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING
23 kap 1 §	50.10	C			Anläggning för tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
	50.10-1		8	8 280 kr	Tvättning av - Fler än 5 000 personbilar per kalenderår,
	50.10-2		20	20 700 kr	- Fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår,
	50.10-3		20	20 700 kr	- Fler än 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller
	50.10-4		20	20 700 kr	- Fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1001	U	4	4 140 kr	Anläggning för tvättning av 1. fler än 2 000 personbilar per kalenderår, 2. färre än eller lika med 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. färre än eller lika med 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 400 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1002	U	2	2 070 kr	Anläggning för tvättning av 1. fler än 250 personbilar per kalenderår 2. fler än 50 andra motorfordon per kalenderår.
23 kap 2 §	50.20	C	6	6 210 kr	Anläggning där det per kalenderår hanteras 1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller 2. mer än 1 miljon normal kubikmeter gas avsedd som motorbränsle.
-	50.2003	U	4	4 140 kr	Fordonsverkstad med 5 eller fler anställda.
-	50.2004	U	2	2 070 kr	Fordonsverkstad 1- 4 anställda.
					HAMNAR OCH FLYGPLATSER
					Hamnar
24 kap 1 §	63.10	B			Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på mer än 1 350.
	63.10-1		40	41 400 kr	- Allmän hamn med 40 eller fler anlöp per kalenderår

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
	63.10-2		20	20 700 kr	- Allmän hamn med högst 40 anlöp per kalenderår.
-	63.2001	U	6	6 210 kr	Småbåtshamn, marina eller båtklubb för mer än 250 fritidsbåtar eller liknande.
-	63.2002	U	4	4 140 kr	Småbåtshamn, marina eller båtklubb för 50 till 250 fritidsbåtar eller liknande.
RENING AV AVLOPPSVATTEN					
28 kap 1 §	90.10	B	70	72 450 kr	Avloppsreningsanläggning med en anslutning av fler än 2 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter.
28 kap 2 §	90.20	C	10	10 350 kr	Avloppsreningsanläggning som är dimensionerad för mer än 200 personekvivalenter.
-	90.2001	U	5	5 175 kr	Avloppsreningsanläggning som är dimensionerad för mer än 25 personekvivalenter men högst 200 personekvivalenter.
AVFALL					
Mellanlagring					
29 kap 1 §	90.30	B	40	41 400 kr	Anläggning för mellanlagring av annat avfall än farligt avfall, om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle utgörs av 1. mer än 10 000 ton avfall som inte är avsett för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 30 000 ton avfall, om anläggningen inte är tillståndspliktig enligt punkt 1. Gäller inte anläggning för lagring av avfall under längre tid än ett år innan det bortskaffas, eller tre år innan det återvinns eller behandlas.
29 kap 2 §	90.40	C	16	16 560 kr	Anläggning för mellanlagring av annat avfall än farligt avfall, om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle är större än 10 ton. Gäller inte anläggning för lagring av avfall under längre tid än ett år innan det bortskaffas eller tre år innan det återvinns eller behandlas.
-	90.4001	U	3	3 105 kr	Anläggning för mellanlagring av annat avfall än farligt avfall om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle är högst 10 ton.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
29 kap 5 §	90.60	C	6	6 210 kr	Anläggning för mellanlagring av farligt avfall 1. som utgörs av uttjänta motordrivna fordon där mängden avfall inte uppgår till mer än totalt 50 ton farligt avfall, eller 2. om mängden farligt avfall inte vid något tillfälle uppgår till a. mer än 5 ton oljeavfall, b. mer än 30 ton blybatterier, c. mer än 50 ton elektriska eller elektroniska produkter, d. mer än 30 ton impregnerat trä, eller e. mer än 1 ton annat farligt avfall. Gäller inte anläggning för lagring av avfall under längre tid än ett år innan det bortskaffas eller tre år innan det återvinns eller behandlas.
Förbehandling, sortering och mekanisk bearbetning					
29 kap 7 §	90.80	C	12	12 420 kr	Anläggning för sortering av annat avfall än farligt avfall, om den hanterade avfallsmängden är större än 1 000 ton per kalenderår.
-	90.8001	U	4	4 140 kr	Anläggning för sortering av annat avfall än farligt avfall, om den hanterade avfallsmängden är högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 9 §	90.100	B	70	72 450 kr	Anläggning för att genom mekanisk bearbetning återvinna annat avfall än farligt avfall, om den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår. Gäller inte krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning av avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
29 kap 10 §	90.110	C			Anläggning för att genom mekanisk bearbetning yrkesmässigt återvinna annat avfall än farligt avfall.
	90.110-1		30	31 050 kr	- Den hanterade avfallsmängden är större än 5 000 ton men högst 10 000 ton avfall per kalenderår.
	90.110-2		15	15 525 kr	- Den hanterade avfallsmängden är högst 5 000 ton avfall per kalenderår.
Uttjänta motordrivna fordon					
29 kap 12 §	90.120	C	15	15 525 kr	Anläggning för återvinning av avfall genom sådan lagring, tömning, demontering eller annat yrkesmässigt omhändertagande av uttjänta bilar som omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186).
Användning för anläggningsändamål					
29 kap 13 §	90.130	B	20	20 700 kr	Användning för anläggningsändamål av avfall på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa.
29 kap 14 §	90.140	C	10	10 350 kr	Användning för anläggningsändamål av avfall på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.
Biologisk behandling					
29 kap 16 §	90.160	B	30	31 050 kr	Anläggning för biologisk behandling av annat avfall än farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är större än 500 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	Verksamhetskod	Prövningsnivå	Tim	Årligavgift	Beskrivning
					Gäller inte park- och trädgårdsavfall.
29 kap 17§	90.170	C	10	10 350 kr	Anläggning för biologisk behandling av annat avfall än farligt avfall, om 1. den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är större än 10 ton per kalenderår, eller 2. den tillförda mängden park- och trädgårdsavfall är större än 50 ton per kalenderår.
					Animaliska biprodukter
29 kap 31 §	90.250	C	20	20 700 kr	Anläggning för att på annat sätt än genom förbränning per kalenderår bearbeta mer än 20 ton animaliska biprodukter som är kategori 1-, kategori 2- eller kategori 3-material enligt förordning (EG) nr 1069/2009.
29 kap 32 §	90.260	C	15	15 525 kr	Anläggning för förbehandling av animaliska biprodukter.
					Deponering
29 kap 37 §	90.310	B	40	41 400 kr	Anläggning för deponering av inert avfall eller annat avfall än farligt avfall.
					Annan återvinning eller bortskaffande
29 kap 44 §	90.370	C	15	15 525 kr	Anläggning för att återvinna eller bortskaffa avfall som består av uppgrävda förorenade massor från den plats där anläggningen finns, om 1. anläggningen finns på platsen under högst en tolv månadersperiod.
29 kap 45 §	90.375	C	15	15 525 kr	Anläggning för avvattning av avfall eller farligt avfall som uppkommer vid platsen, eller som förts till mellanlager för avfall, om uppställningstiden är högst sextio kalenderdagar under en tolv månadersperiod och mängden avfall som behandlas är högst 2 000 ton.
29 kap 47 §	90.390	C	15	15 525 kr	Anläggning för behandling av farligt avfall, om 1. avfallet har uppkommit i den verksamhet där anläggningen finns, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning.
29 kap 53 §	90.430	C	10	10 350 kr	Anläggning för att återvinna eller bortskaffa annat avfall än farligt avfall.
					SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR
30 kap 2 §	92.20	C	12	12 420 kr	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för mer än 5 000 skott per kalenderår.
30 kap 3§	92.30	C	12	12 420 kr	Permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon.
-	92.10001	U	3	3 105 kr	Golfbana
					TEXTILTVÄTTERIER
-	93.1001	U	3	3 105 kr	Tvätterier för mer än 100 kg tvättgods per dygn.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: skriv nummer exempelvis KS/xxx:xx

Dokumentet är beslutat av: skriv namn på högsta beslutade funktion/organ

Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx

Dokumentet gäller för: skriv vilka som omfattas exempelvis alla nämnder

Dokumentet gäller till den: skriv datum så här xx månad 20xx

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Taxa för miljö- och hälsoskydds nämndens verksamhet, DnrKS/2012:506

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

Relaterade dokument:

Taxa från och med den 1 januari 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämndens kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Denna taxa meddelas med stöd av 6 § andra stycket, 13 §, 14 § andra stycket och 18 § tredje stycket förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och 6 § förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter.

Inledande bestämmelser

- 1 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns kostnader för offentlig kontroll enligt EU:s bestämmelser inom livsmedels- och foderområdena, livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) samt de författningar som meddelats med stöd av denna lagstiftning.
- 2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för;
1. registrering av anläggning
 2. handläggning och andra åtgärder vid normal offentlig kontroll och extra offentlig kontroll
 3. exportkontroll och utfärdande av exportintyg
 4. importkontroll
 5. offentlig kontroll av animaliska biprodukter
 6. uppdragsverksamhet
- 3 § Avgift tas inte ut för;
1. offentlig kontroll som föranleds av klagomål som visar sig obefogat.
 2. handläggning som föranleds av överklagande av beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, de föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar samt de EG-bestämmelser som kompletteras av dessa lagar.
- 4 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje år besluta att justera i denna taxa fastställd timavgift med en uppräkningsindex enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som tillhandahålls av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Timavgift

- 5 § Vid tillämpning av denna taxa är timtaxan 1190 kronor per hel timme handläggningstid.

Timavgift tas ut vid extra offentlig kontroll, registrering och exportkontroll. Timavgift tas även ut vid offentlig kontroll av animaliska biprodukter. I dessa fall tas timavgift ut för faktiskt nedlagd kontrolltid och till detta läggs även eventuell restid. Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19 och 07, lördagar, söndagar och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

- 6 § Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

Avgift för registrering

- 7 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala en avgift som motsvarar 1 timmes handläggningstid, enligt timavgift i 5 §.

Årlig kontrollavgift

Beräkning av kontrolltid och avgift

- 8 § För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning ska en årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar för anläggningen. Kontrolltiden bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av

1. riskklassning med hänsyn till typ av verksamhet och livsmedel, produktionens storlek och konsumentgrupper,
2. bestämning av eventuellt kontrolltidstillägg utifrån behovet av informationsrelaterad kontroll (till exempel spårbarhet och märkning), samt
3. erfarenhetsklassning med hänsyn till nämndens erfarenheter av verksamheten.

Riskbedömningen baseras på Livsmedelsverkets gällande vägledning för riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrolltid.

Vid första riskklassningen placeras livsmedelsanläggningen i erfarenhetsklass B.

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med timtaxan i 5 §.

Justering av kontrolltid

- 9 § Om en tillämpning av 8 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning inte stämmer överens med det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid som grundar sig på nämndens bedömning av anläggningens behov av kontroll.

Rabatt vid innehav av flera livsmedelsanläggningar

- 10 § Om en verksamhetsutövare har flera olika livsmedelsanläggningar inom samma byggnad eller område, ska verksamhetsutövaren betala full avgift för den anläggning som har högst avgift, med ett tillägg av 75 procent av avgiften för var och en av övriga anläggningar.

Betalning av årlig avgift

- 11 § Årlig kontrollavgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan, för det kalenderår som registreringen skett, fakturera avgiften för planerad kontroll i efterskott. Då beräknas avgiften enligt timtaxan i 5 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret. Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det att verksamheten har upphört.

- 12 § Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen vid kalenderårets början.

Avgift för extra offentlig kontroll

- 13 § Om bristande efterlevnad medför offentlig kontroll som går utöver den normala kontrollverksamheten tas avgift ut för faktiskt nedlagd kontrolltid. Timavgift tas ut enligt 5 § och för de faktiska kostnaderna för provtagning, analys av prover samt för restid. Avgiften tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid och debiteras i efterskott.

Kostnader som följer av extra offentlig kontroll debiteras den företagare som har ansvaret för den bristande efterlevnaden eller den företagare som äger eller innehar produkterna vid den tid då den extra offentliga kontrollen genomförs.

Avgift för exportkontroll

- 14 § Livsmedelsföretagare ska utöver sådan kontrollavgift som avses i 8 § betala avgift till miljö- och hälsoskyddsnämnden för sådan särskild kontroll och utfärdande av exportintyg som föranleds av införselbestämmelser i tredje land. Avgiften ska motsvara den faktiska nedlagda handläggningstiden i ärendet med timavgift enligt § 5.

Avgift för importkontroll

15 § Importör eller dennes ombud ska, utöver sådan kontrollavgift som avses i 8 §, betala en avgift till miljö- och hälsoskyddsnämnden för sådan särskild importkontroll som följer av förordningen (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från tredje land och de EU-bestämmelser som förordningen kompletterar. Avgiften ska motsvara den faktiska nedlagda handläggningstiden i ärendet med timavgift enligt § 5 samt de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Avgift för uppdragsverksamhet

16 § Avgift för uppdragsverksamhet tas ut per timme med det belopp som anges i 5 §.

Höjning eller nedsättning av avgift

17 § Om det finns särskilda skäl får miljö- och hälsoskyddsnämnden besluta att avgift ska höjas, sättas ned eller efterskänkas.

Betalning av avgift

18 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.

Verkställighetsfrågor m.m.

19 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får bestämma att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas. (enligt 33 § livsmedelslagen och 33 § lag om foder och animaliska biprodukter).

20 § Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut om avgift får överklagas hos länsstyrelsen. (enligt 31 § livsmedelslagen och 31 § lag om foder och animaliska biprodukter).

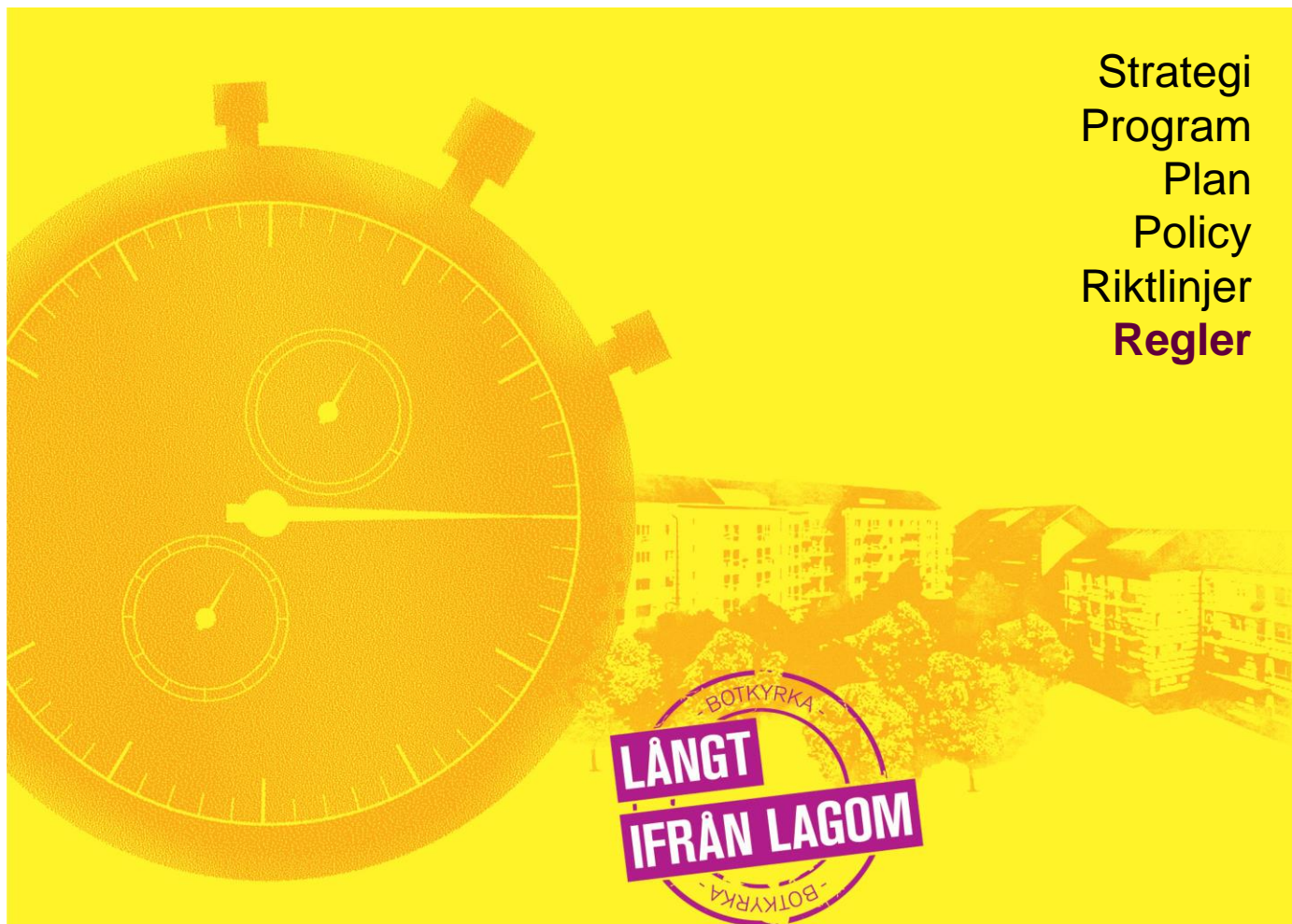
Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017. I ärenden som rör registreringar tillämpas taxan på ärenden som kommer in från och med denna dag.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: skriv nummer exempelvis KS/xxx:xx

Dokumentet är beslutat av: skriv namn på högsta beslutade funktion/organ

Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx

Dokumentet gäller för: skriv vilka som omfattas exempelvis alla nämnder

Dokumentet gäller till den: skriv datum så här xx månad 20xx

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Taxa för miljö- och hälsoskydds nämndens verksamhet, DnrKS/2012:506

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

Relaterade dokument: Taxebilaga 1, Taxebilaga 2

Taxa från och med den 1 januari 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt strålskyddslagstiftningen

Denna taxa meddelas med stöd av 43 § strålskyddslagen (1988:220), 16 a § strålskyddsförordningen (1988:293) och 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier.

Inledande bestämmelser

- 1 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt strålskyddslagen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.
- 2 § Avgiftsskyldig är den som bedriver solarieverksamhet eller tillhandahåller solarium som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningsplikt.
- 3 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.
- 4 § Beslut om avgift, nedsättning eller efterskänkande av avgift i det enskilda ärendet, fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Timavgift

- 5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1035 kronor per hel timme handläggningstid. Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid.

Avgift för anmälan

- 6 § Avgift för den handläggning som görs i samband med anmälan av solarieverksamhet ska betalas med det belopp som anges i taxebilaga 1.

Avgift för tillsyn

- 7 § För återkommande tillsyn av solarieverksamhet tas en fast årlig avgift ut enligt taxebilaga 1. Betalar inte verksamheten en fast årlig avgift tas en timavgift ut för den tillsynstid kommunen har.

Övriga bestämmelser

- 8 § I övrigt tillämpas enligt denna taxa samma bestämmelser som gäller för taxan för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

9 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får om ändringar vidtas i strålskyddslagen (1988:220), strålskyddsförordningen (1988:293) eller Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier, göra motsvarande ändring i bilagorna till denna taxa.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får göra redaktionella ändringar i bilagorna till denna taxa för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

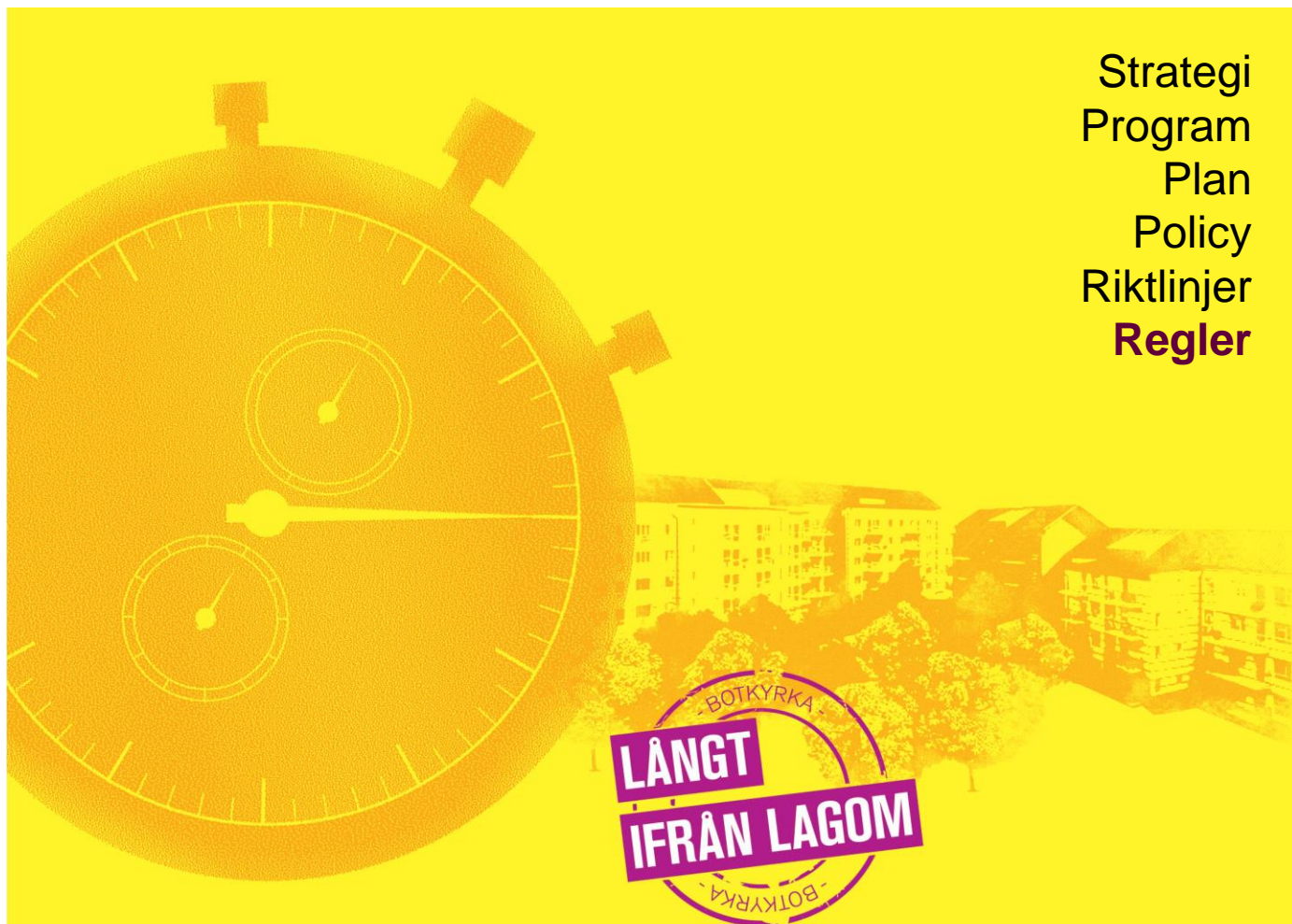
Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017. I ärenden som rör anmälningar eller tillsyn tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Taxa för tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: skriv nummer exempelvis KS/xxx:xx

Dokumentet är beslutat av: skriv namn på högsta beslutade funktion/organ

Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx

Dokumentet gäller för: skriv vilka som omfattas exempelvis alla nämnder

Dokumentet gäller till den: skriv datum så här xx månad 20xx

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Taxa för miljö- och hälsoskydds nämndens verksamhet, DnrKS/2012:506

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskydds nämnden

Relaterade dokument: Taxebilaga 1, Taxebilaga 2

Taxa från och med den 1 januari 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel

Denna taxa meddelas med stöd av 8 kap 10 § alkohollagen (2010:1622), 19 b § tobakslagen (1993:581) och 23 § lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Inledande bestämmelser

- 1 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns kostnader för tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.
- 2 § Avgiftsskyldig är den som bedriver försäljning av folköl, tobak och vissa receptfria läkemedel.
- 3 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.
- 4 § Beslut om avgift, nedsättning eller efterskänkande av avgift i det enskilda ärendet, fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Timavgift

- 5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1035 kronor per hel timme handläggningstid. Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid.

Avgift för tillsyn och kontroll

- 6 § För återkommande tillsyn av försäljning av folköl och tobak, samt kontroll av försäljning av vissa receptfria läkemedel tas en årlig avgift ut enligt taxebilaga 1. Betalar inte verksamheten en årlig avgift tas en timavgift ut för den tillsynstid kommunen har.
- 7 § Den årliga avgiften tas ut samma år som verksamheten startar.

Övriga bestämmelser

- 8 § I övrigt tillämpas enligt denna taxa samma bestämmelser som gäller för taxan för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.
- 9 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får om ändringar vidtas i alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, göra motsvarande ändring i bilagorna till denna taxa.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får göra redaktionella ändringar i bilagorna till denna taxa för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017. I ärenden som rör anmälningar eller tillsyn tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Bilaga 7 till "Revidering av taxor för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet för tillsyns- och prövningsverksamhet"

Gällande taxa	Förslag till ändrad taxa
<p>Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet Enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, tobakslagen, strålskyddslagen samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel.</p> <p>Avgifter för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsområde</p> <p>1 § Avgift ska enligt denna taxa betalas för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, tobakslagen, strålskyddslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Verksamheter som omfattas av dessa lagar ska betala avgift för myndighetens tillsyn och kontroll samt prövningar som får debiteras enligt denna taxa.</p> <p>Avgiftsbeloppen finns i bilagor</p> <p>2 § Avgift tas ut som</p> <p>a/ anmälnings- och ansökningsavgifter (bilaga 1:A).</p> <p>b/ årlig tillsynsavgift för vissa verksamheter med miljö- och hälsopåverkan (bilaga 1:B). För uträkning av kontrolltid för livsmedelsanläggningar hänvisas till Livsmedelsverkets vägledning för riskklassificering. Kontrolltiden multipliceras med timavgiften.</p> <p>c/ timavgift för tillsyn som inte omfattas av fasta avgifter (bilaga 1:C).</p> <p>3 § Sökande eller verksamhetsutövare ska betala avgift enligt bilaga 1:A till 1:C.</p> <p>Detta gäller för verksamheter med årliga avgifter</p> <p>4 § Fast årlig kontroll-/tillsynsavgift omfattar kalenderår och betalas årligen i förskott enligt nämndens avgiftsbeslut. Avgiften betalas för livsmedel, tobak, folköl samt vissa receptfria läkemedel samma år som verksamheten startar.</p>	<p>Taxa från och med den 1 januari 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken Denna taxa meddelas med stöd av 27 kap 1 § miljöbalken (1998:808).</p> <p>Inledande bestämmelser</p> <p>1§ Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns tillsyns- och prövningsverksamhet enligt miljöbalken, förordningar och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt EU-förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde.</p> <p>2§ Avgift ska betalas för handläggning och andra åtgärder med anledning av:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag 2. Anmälan av verksamhet eller åtgärd 3. Tillsyn i övrigt 4. Uppdragsverksamhet <p>Avgift enligt ovan betalas med fast belopp där det anges i taxan med bilagor och i övriga fall för nedlagd tid enligt taxans 5 §.</p> <p>3 § Avgift tas inte ut för handläggning av:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klagomål där verksamhetsutövaren har visat att olägenhet inte föreligger och att kravet på egenkontroll är uppfyllt. 2. Överklaganden av miljö- och hälsoskyddsnämndens eller överinstans beslut. <p>4 § Avgiftsskyldig enligt denna taxa ska lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens storlek ska kunna bestämmas.</p>

Övriga verksamheter betalar från och med det år som följer efter att verksamheten har startat. Avgiften ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat år som verksamhet bedrivs.

Om verksamheten placeras i annan avgiftsklass eller tilldelas annan kontroll-/tillsynstid, ska den nya avgiften betalas från och med året efter. Den årliga kontroll-/tillsynsavgiften ska betalas av den som äger eller innehar verksamheten vid årets början.

Vid försenad inbetalning tas dröjsmålsavgift ut

5 §

Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid och på det sätt som nämnden bestämmer. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.

Detta ingår i timavgiften

6 §

Timavgiften för verksamheter som omfattas av livsmedelslagstiftningen är **980** kr.

Timavgiften för verksamheter som omfattas av övrig lagstiftning är **890** kr.

Handläggningstiden är den sammanlagda tid som varje tjänsteman har använt för planering och förberedelse, inspektion och beslut i ärendet.

För sådant tillsynsarbete vi utför utanför kontorstid utgår 1,5 gånger ordinarie timavgift. Detta gäller tiderna:

- vardagar mellan klockan 19 och 07,
- lördagar,
- söndagar och helgdagar.

Avgift tas inte ut för handläggning av

- a) klagomål där vi inte konstaterar olägenhet
- b) överklaganden av miljö- och hälsoskyddsnämndens eller en överinstans beslut
- c) handläggning av miljöstraffavgifter
- d) anmälningar i ärenden som rör ändringar av befintliga verksamheter, inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Timavgift

5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan 1035 kronor per hel timme handläggningstid.

6 § Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid, vilket innebär att slutsumman avrundas uppåt till närmsta halvtimme. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt i ärendet, föredragning och beslut samt restid.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19 och 07, lördagar, söndagar och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Avgift ska betalas även vid avslag

7 §

Avgift för prövning av ärenden ska betalas även om ansökan avslås.

Avgift får nedsättas i vissa fall

8 §

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning eller tillsyns-/kontrollbehov, får miljö- och hälsoskyddsnämnden i ett enskilt fall nedsätta en årlig tillsyns-/kontrollavgift eller avgift för ansökan, anmälan och registrering.

Avgift för extra tillsyn/kontroll

9 §

Extra tillsyns-/kontrollavgift får tas ut ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen/kontrollen överskrider den tid som motsvaras av den årliga avgiften. Vid extra kontroll av bristande efterlevnad enligt livsmedelslagstiftningen tas avgift ut för nedlagd tid.

Extra avgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid och debiteras i efterskott. Kostnad för provtagning och analys av prover kan även tas ut.

Indexuppräknig av avgiftsnivåer

10 §

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje kalenderår besluta att höja de fasta avgifterna och timavgifterna med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i konsumentprisindex räknat fram till den 1 oktober året före avgiftsåret.

7 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje år besluta att justera i denna taxa fastställd timavgift med en uppräknig enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som tillhandahålls av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Avgifter för prövning

8 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas i form av:

1. fast avgift genom den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multiplicerat med timtaxan,
2. timavgift genom den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multiplicerat med timtaxan, eller
3. avgift enligt andra grunder som anges i taxan.

Avgift ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökan avser.

Ärenden med fast avgift får debiteras i förskott. Om faktisk handläggningstid överskrider den i taxebilaga 1 angivna handläggningstiden med mer än en timme ska avgiften för den faktiska handläggningstiden betalas.

9 § Avgift för prövning ska betalas av sökanden eller av den som särskilt anges i ansökningen.

10 § Avgift för prövning ska betalas med hel avgift även om ansökan avslås. I de fall som ärendet avskrivs eller återtas efter det att handläggning påbörjats, ska avgift betalas för den faktiskt nedlagda handläggningstiden.

Taxa för miljöbalksärenden

Årlig tillsynsavgift

11 §

För årlig tillsyn av en verksamhet ska en fast årlig avgift betalas. Storlek på avgiften framgår av bilaga 1:B.

Avgifter för anmälan och tillstånd

12 §

Anmälnings- och ansökningsavgift enligt 2 § a ska betalas av den som lämnar in en ansökan om tillstånd eller en anmälan. Storlek på avgiften framgår av bilaga 1:A.

Den som anmäler en verksamhet ska betala en anmälningsavgift som motsvarar den årliga tillsynsavgiften enligt bilaga 1:B.

I anmälnings-, tillstånds samt naturvårdsärenden där kungörelse i tidning är nödvändig ska verksamhetsutövaren betala kostnaden för detta.

Rabatt vid innehav av flera verksamheter

13 §

Om en verksamhetsutövare har flera olika verksamheter inom samma byggnad eller område, ska verksamhetsutövaren betala full avgift för den verksamhet som har högst avgift, med ett tillägg av 25 procent av avgiften för var och en av övriga verksamheter.

Undantag gäller avgift för fastighet förorenad med PCB samt för köldmedieanläggningar där ingen rabatt ges.

Avgifter för anmälan

11 § Avgift för anmälan ska betalas i form av:

1. fast avgift genom den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multiplicerat med timtaxan,
2. timavgift genom den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multiplicerat med timtaxan, eller
3. avgift enligt andra grunder som anges i taxan.

Avgift ska betalas även om anmälan återtas, i de fall handläggning har påbörjats. Avgift tas ut med faktisk nedlagd handläggningstid.

12 § Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

Avgift för tillsyn

13 § Verksamheter med återkommande tillsyn ska betala en fast årlig avgift. För övriga verksamheter tas timavgift ut. Den årliga avgiftens storlek baseras på den tillsynstid som miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställt för anläggningen enligt taxebilaga 1 och 2. Tillsynstiden ska motsvara det genomsnittliga tillsynsbehovet med hänsyn till typ av verksamhet, verksamhetens omfattning och risker i övrigt. Den årliga avgiften beräknas genom att tillsynstiden multipliceras med aktuell timtaxa.

Inspektioner och andra tillsynsinsatser med anledning av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor, inte åttlyder förelägganden eller förbud eller som föranleds av klagomål eller extraordinära händelser, ingår inte i den fasta årsavgiften. För sådana åtgärder tas timavgift ut.

14 § För verksamhet som tillståndsprovats ska

avgiften bestämmas med utgångspunkt från vad som föreskrivs i tillståndsbeslutet om tillåten produktionsvolym eller motsvarande.

Om en anläggning eller annan inrättning omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 2 ska full avgift betalas för den verksamhet som medför den högsta avgiften med tillägg av 25 procent av avgiften för var och en av övriga verksamheter.

15 § Årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Avgiften ska betalas från och med kalenderåret efter det att beslut om tillstånd har meddelats, anmälan skett eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävs, året efter då verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan tas timavgift ut.

Årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

16 § Avgift för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta en åtgärd som föranleder avgiften.

Avgift ska betalas av den som bedriver verksamhet den 1 januari det år som avgiften avser. För tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken, ska tillsynsavgiften betalas av den som är ansvarig för avhjälpan enligt 10 kap. miljöbalken.

17 § För tillsyn i övrigt tas timavgift ut. Timavgiften beräknas genom att den faktiska handläggningstiden multipliceras med aktuell timtaxa.

18 § I anmälnings-, tillstånds samt naturvårdsärenden där kungörelse i tidning är nödvändig ska verksamhetsutövaren betala kostnaden för detta.

Avgift för uppdragsverksamhet

19 § För miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdragsverksamhet tas avgift ut med timavgift enligt aktuell timtaxa.

Nedsättning av avgift

20 § Beslut om avgift, nedsättning eller efterskänkande av avgift i det enskilda ärendet, fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Betalningsvillkor m.m.

21 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.

22 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller andra omständigheter, får miljö- och hälsoskyddsnämnden i ett enskilt ärende ändra en avgift enligt denna taxa.

Verkställighetsfrågor m.m.

23 § En kommunal nämnds beslut får verkställas enligt utsökningsbalken.

24 § En kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

25 § En kommunal nämnds beslut överklagas hos länsstyrelsen.

26 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får om ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251) eller förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, göra motsvarande ändring i bilagorna till denna taxa.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får göra redaktionella ändringar i bilagorna till denna taxa för att korrigera fel eller förbättra läsbarheten.

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017. I ärenden som rör anmälningar eller tillsyn tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Bilaga 8 till "Revidering av taxor för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet för tillsyns- och prövningsverksamhet"

Gällande taxa	Förslag till ändrad taxa
<p>Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet Enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, tobakslagen, strålskyddslagen samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel.</p> <p>Avgifter för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsområde 1 § Avgift ska enligt denna taxa betalas för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, tobakslagen, strålskyddslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Verksamheter som omfattas av dessa lagar ska betala avgift för myndighetens tillsyn och kontroll samt prövningar som får debiteras enligt denna taxa.</p> <p>Avgiftsbeloppen finns i bilagor 2 § Avgift tas ut som a/ anmälnings- och ansökningsavgifter (bilaga 1:A). b/ årlig tillsynsavgift för vissa verksamheter med miljö- och hälsopåverkan (bilaga 1:B). För uträkning av kontrolltid för livsmedelsanläggningar hänvisas till Livsmedelsverkets vägledning för riskklassificering. Kontrolltiden multipliceras med timavgiften. c/ timavgift för tillsyn som inte omfattas av fasta avgifter (bilaga 1:C).</p> <p>3 § Sökande eller verksamhetsutövare ska betala avgift enligt bilaga 1:A till 1:C.</p>	<p>Taxa från och med den 1 januari 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämndens kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen Denna taxa meddelas med stöd av 6 § andra stycket, 13 §, 14 § andra stycket och 18 § tredje stycket förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och 6 § förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter.</p> <p>Inledande bestämmelser 1 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommuns kostnader för offentlig kontroll enligt EU:s bestämmelser inom livsmedels- och foderområdena, livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) samt de författningar som meddelats med stöd av denna lagstiftning.</p> <p>2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för; 1. registrering av anläggning 2. handläggning och andra åtgärder vid normal offentlig kontroll och extra offentlig kontroll 3. exportkontroll och utfärdande av exportintyg 4. importkontroll 5. offentlig kontroll av animaliska biprodukter 6. uppdragsverksamhet</p> <p>3 § Avgift tas inte ut för; 1. offentlig kontroll som föranleds av klagomål som visar sig obefogat. 2. handläggning som föranleds av överklagande av beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, de föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar samt de EG-bestämmelser som kompletteras av dessa lagar.</p>

Detta gäller för verksamheter med årliga avgifter

4 §

Fast årlig kontroll-/tillsynsavgift omfattar kalenderår och betalas årligen i förskott enligt nämndens avgiftsbeslut. Avgiften betalas för livsmedel, tobak, folköl samt vissa receptfria läkemedel samma år som verksamheten startar. Övriga verksamheter betalar från och med det år som följer efter att verksamheten har startat. Avgiften ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat år som verksamhet bedrivs.

Om verksamheten placeras i annan avgiftsklass eller tilldelas annan kontroll-/tillsynstid, ska den nya avgiften betalas från och med året efter. Den årliga kontroll-/tillsynsavgiften ska betalas av den som äger eller innehar verksamheten vid årets början.

Vid försenad inbetalning tas dröjsmålsavgift ut
5 §

Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid och på det sätt som nämnden bestämmer. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.

Detta ingår i timavgiften

6 §

Timavgiften för verksamheter som omfattas av livsmedelslagstiftningen är **980** kr.

Timavgiften för verksamheter som omfattas av övrig lagstiftning är **890** kr.

Handläggningstiden är den sammanlagda tid som varje tjänsteman har använt för planering och förberedelse, inspektion och beslut i ärendet.

För sådant tillsynsarbete vi utför utanför kontorstid utgår 1,5 gånger ordinarie timavgift. Detta gäller tiderna:

- vardagar mellan klockan 19 och 07,
- lördagar,
- söndagar och helgdagar.

4 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje år besluta att justera i denna taxa fastställd timavgift med en uppräkningsenligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som tillhandahålls av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Timavgift

5 § Vid tillämpning av denna taxa är timtaxan 1190 kronor per hel timme handläggningstid.

Timavgift tas ut vid extra offentlig kontroll, registrering och exportkontroll. Timavgift tas även ut vid offentlig kontroll av animaliska biprodukter. I dessa fall tas timavgift ut för faktiskt nedlagd kontrolltid och till detta läggs även eventuell resttid. Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19 och 07, lördagar, söndagar och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

6 § Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

Avgift tas inte ut för handläggning av
a) klagomål där vi inte konstaterar olägenhet
b) överklaganden av miljö- och
hälsoskyddsnämndens eller en överinstans beslut
c) handläggning av miljö-sanktionsavgifter
d) anmälningar i ärenden som rör ändringar av
befintliga verksamheter, inom miljö- och
hälsoskyddsområdet.

Avgift ska betalas även vid avslag

7 §

Avgift för prövning av ärenden ska betalas även om ansökan avslås.

Avgift får nedsättas i vissa fall

8 §

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning eller tillsyns-/kontrollbehov, får miljö- och hälsoskyddsnämnden i ett enskilt fall nedsätta en årlig tillsyns-/kontrollavgift eller avgift för ansökan, anmälan och registrering.

Avgift för extra tillsyn/kontroll

9 §

Extra tillsyns-/kontrollavgift får tas ut ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen/kontrollen överskrider den tid som motsvaras av den årliga avgiften. Vid extra kontroll av bristande efterlevnad enligt livsmedelslagstiftningen tas avgift ut för nedlagd tid.

Avgift för registrering

7 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala en avgift som motsvarar 1 timmes handläggningstid, enligt timavgift i 5 §.

Årlig kontrollavgift

Beräkning av kontrolltid och avgift

8 § För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning ska en årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar för anläggningen. Kontrolltiden bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av
1. riskklassning med hänsyn till typ av verksamhet och livsmedel, produktionens storlek och konsumentgrupper,
2. bestämning av eventuellt kontrolltidstillägg utifrån behovet av informationsrelaterad kontroll (till exempel spårbarhet och märkning), samt
3. erfarenhetsklassning med hänsyn till nämndens erfarenheter av verksamheten.

Riskbedömningen baseras på Livsmedelsverkets gällande vägledning för riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrolltid.

Vid första riskklassningen placeras livsmedelsanläggningen i erfarenhetsklass B. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med timtaxan i 5 §.

Justering av kontrolltid

9 § Om en tillämpning av 8 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning inte stämmer överens med det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid som grundar sig på nämndens bedömning av anläggningens behov av kontroll.

Extra avgift tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid och debiteras i efterskott. Kostnad för provtagning och analys av prover kan även tas ut.

Indexuppräknig av avgiftsnivåer

10 §

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje kalenderår besluta att höja de fasta avgifterna och timavgifterna med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i konsumentprisindex räknat fram till den 1 oktober året före avgiftsåret.

Taxebestämmelser 11-13 §§, se dok *Jämförelse taxebestämmelser miljöbalken*.

§ 14 gäller taxebestämmelser för tillsyn enligt strålskyddslagen, alkohollagen, tobakslagen samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel. Dessa bestämmelser finns nu i separata dokument.

Rabatt vid innehav av flera livsmedelsanläggningar

10 § Om en verksamhetsutövare har flera olika livsmedelsanläggningar inom samma byggnad eller område, ska verksamhetsutövaren betala full avgift för den anläggning som har högst avgift, med ett tillägg av 75 procent av avgiften för var och en av övriga anläggningar.

Betalning av årlig avgift

11 § Årlig kontrollavgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan, för det kalenderår som registreringen skett, fakturera avgiften för planerad kontroll i efterskott. Då beräknas avgiften enligt timtaxan i 5 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret. Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det att verksamheten har upphört.

12 § Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen vid kalenderårets början.

Avgift för extra offentlig kontroll

13 § Om bristande efterlevnad medför offentlig kontroll som går utöver den normala kontrollverksamheten tas avgift ut för faktiskt nedlagd kontrolltid. Timavgift tas ut enligt 5 § och för de faktiska kostnaderna för provtagning, analys av prover samt för restid. Avgiften tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid och debiteras i efterskott.

Kostnader som följer av extra offentlig kontroll debiteras den företagare som har ansvaret för den bristande efterlevnaden eller den företagare som äger eller innehar produkterna vid den tid då den extra offentliga kontrollen genomförs.

Avgift för exportkontroll

14 § Livsmedelsföretagare ska utöver sådan kontrollavgift som avses i 8 § betala avgift till miljö-

Taxa för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Hit räknas livsmedelsanläggningar, anläggningar för dricksvattenförsörjning samt anläggningar som tillverkar snus och tuggtobak.

Avgift för godkännandeprövning

15 §

Den som ansöker om godkännande av sådana animalieanläggningar som skall prövas enligt EG-förordningen 853/2004, ska betala en avgift för prövningen som motsvarar en årsavgift för anläggningen enligt 17 §. Avgiften fastställs utifrån den riskklass som gäller för den typ av verksamhet som godkännandet avser samt erfarenhetsklass B.

Avgift för prövning ska betalas för varje anläggning som ansökan avser. Avgiften får tas ut i förskott.

Avgift för registrering

16 §

Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala en avgift som motsvarar en timmes kontrolltid.

Årlig kontrollavgift

17 §

För offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den fastställda kontrolltiden för anläggningen. Kontrolltiden bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av en riskklassificering med hänsyn till typ av företag och verksamhet, produktionens storlek och konsumentgrupper, behov av kontrolltidstillägg för märkning och spårbarhet samt en erfarenhetsklassificering med hänsyn till nämndens erfarenhet av verksamheten.

Riskbedömningen baseras på Livsmedelsverkets gällande vägledning för riskklassificering av livsmedelsanläggningar.

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med timavgiften.

och hälsoskyddsnämnden för sådan särskild kontroll och utfärdande av exportintyg som föranleds av införselbestämmelser i tredje land. Avgiften ska motsvara den faktiska nedlagda handläggningstiden i ärendet med timavgift enligt § 5.

Avgift för importkontroll

15 § Importör eller dennes ombud ska, utöver sådan kontrollavgift som avses i 8 §, betala en avgift till miljö- och hälsoskyddsnämnden för sådan särskild importkontroll som följer av förordningen (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från tredje land och de EU-bestämmelser som förordningen kompletterar. Avgiften ska motsvara den faktiska nedlagda handläggningstiden i ärendet med timavgift enligt § 5 samt de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Avgift för uppdragsverksamhet

16 § Avgift för uppdragsverksamhet tas ut per timme med det belopp som anges i 5 §.

Höjning eller nedsättning av avgift

17 § Om det finns särskilda skäl får miljö- och hälsoskyddsnämnden besluta att avgift ska höjas, sättas ned eller efterskänkas.

Rabatt vid innehav av flera livsmedelsanläggningar

18 §

Om en verksamhetsutövare har flera olika livsmedelsanläggningar inom samma byggnad eller område, ska verksamhetsutövaren betala full avgift för den anläggning som har högst avgift, med ett tillägg av 75 procent av avgiften för var och en av övriga anläggningar.

Betalning av avgift

18 § Avgift enligt denna taxa ska betalas till Botkyrkas miljö- och hälsoskyddsnämnd. Avgiften ska betalas inom den tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 3, 6 och 9 §§ räntelagen.

Verkställighetsfrågor m.m.

19 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får bestämma att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas. (enligt 33 § livsmedelslagen och 33 § lag om foder och animaliska biprodukter).

20 § Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut om avgift får överklagas hos länsstyrelsen. (enligt 31 § livsmedelslagen och 31 § lag om foder och animaliska biprodukter).

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017. I ärenden som rör registreringar tillämpas taxan på ärenden som kommer in från och med denna dag.

Underlag för beräkning av timtaxa Miljöbalken

Resultat handläggningskostnad per timme

Genomsnittlig årslön per handläggare inkl po-tillägg	618 000 kr	Från filen "Lönekostnad och årsarbetskraft"
Gemensam kostnad per handläggare (OH)	244 056 kr	Från filen "Gemensamma kostnader"
Myndighetsspecifik kostnad handläggare	102 717 kr	Från filen "Gemensamma kostnader"
Summa kostnader per handläggare	964 773 kr	
Handläggningstid (tim)	960 tim	Från filen "Genomsnittlig tid"
Kostnader:	964 773 kr	= 1 005 kr/tim
Handläggningstimmar:	960 tim	

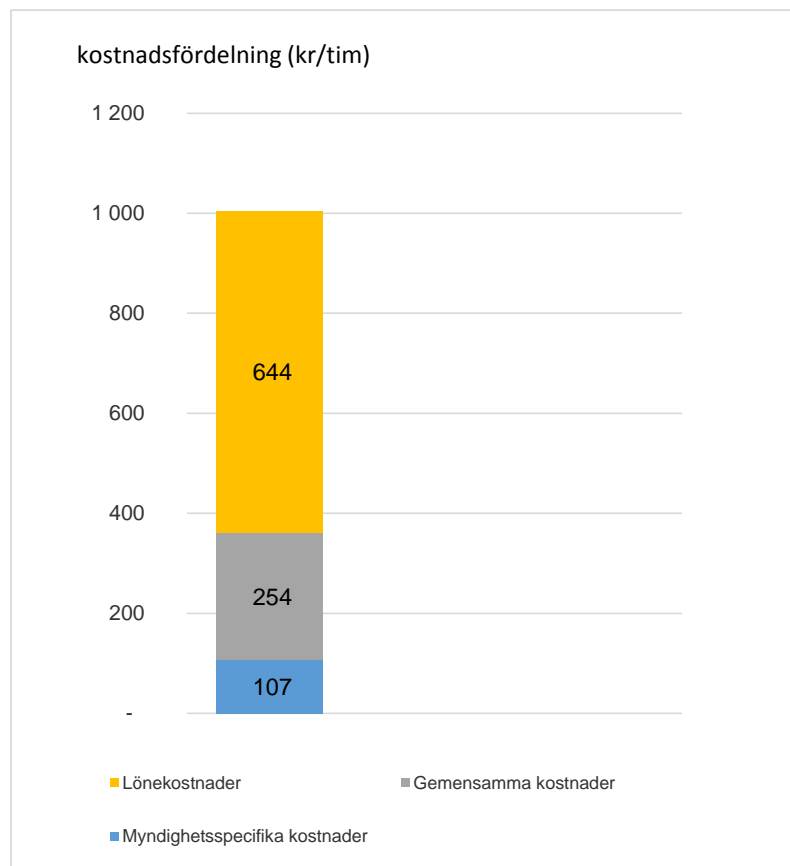
Resultatet av modellen ger följande handläggningskostnad

Handläggningskostnad per timme **1 005 kr**

Indexuppräknig

Indexuppräknig år	2017	2018	2019	2020
Indexuppräknig %	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Index (kronor)	30 kr	31 kr	32 kr	33 kr
Indexuppräknad handläggningskostnad per timme	1 035 kr	1 066 kr	1 098 kr	1 131 kr

[Åter till översikten](#)

Underlag för beräkning av timtaxa Livsmedel

6. Resultat handläggningskostnad per timme

Genomsnittlig årslön per handläggare inkl po-tillägg 582 364 kr *Från fliken "Lönekostnad och årsarbetskraft"*

Gemensam kostnad per handläggare (OH) 203 315 kr *Från fliken "Gemensamma kostnader"*

Myndighetspecifik kostnad handläggare 91 091 kr *Från fliken "Gemensamma kostnader"*

Summa kostnader per handläggare **876 770 kr**

Varav Provtagning och analys* 20 000 kr *Från fliken "Gemensamma kostnader"*

Kontrolltid (tim) 800 tim *Från fliken "Genomsnittlig tid"*

Restid i samband med kontroll -45 tim *Från fliken "Genomsnittlig tid"*

755 tim

Handläggningskostnad (kontrolltid) per timme med resor

Kostnader **inkl** provtagning och analys: $\frac{876\,770\text{ kr}}{755\text{ tim}} = 1\,161\text{ kr/tim}$

Handläggningstimmar **exkl** restid: 755 tim

Extra offentlig kontroll per timme

Kostnader **exkl** provtagning och analys: $\frac{856\,770\text{ kr}}{800\text{ tim}} = 1\,071\text{ kr/tim}$

Handläggningstimmar **inkl** restid: 800 tim

Resultatet av modellen ger följande handläggningskostnad

Handläggningskostnad (kontrolltid) per timme med resor

1 161 kr

Extra offentlig kontroll per timme

1 071 kr

Indexuppräknig

Indexuppräknig år	2017	2018	2019	2020
Indexuppräknig %	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%

Handläggningskostnad (kontrolltid) per timme med resor

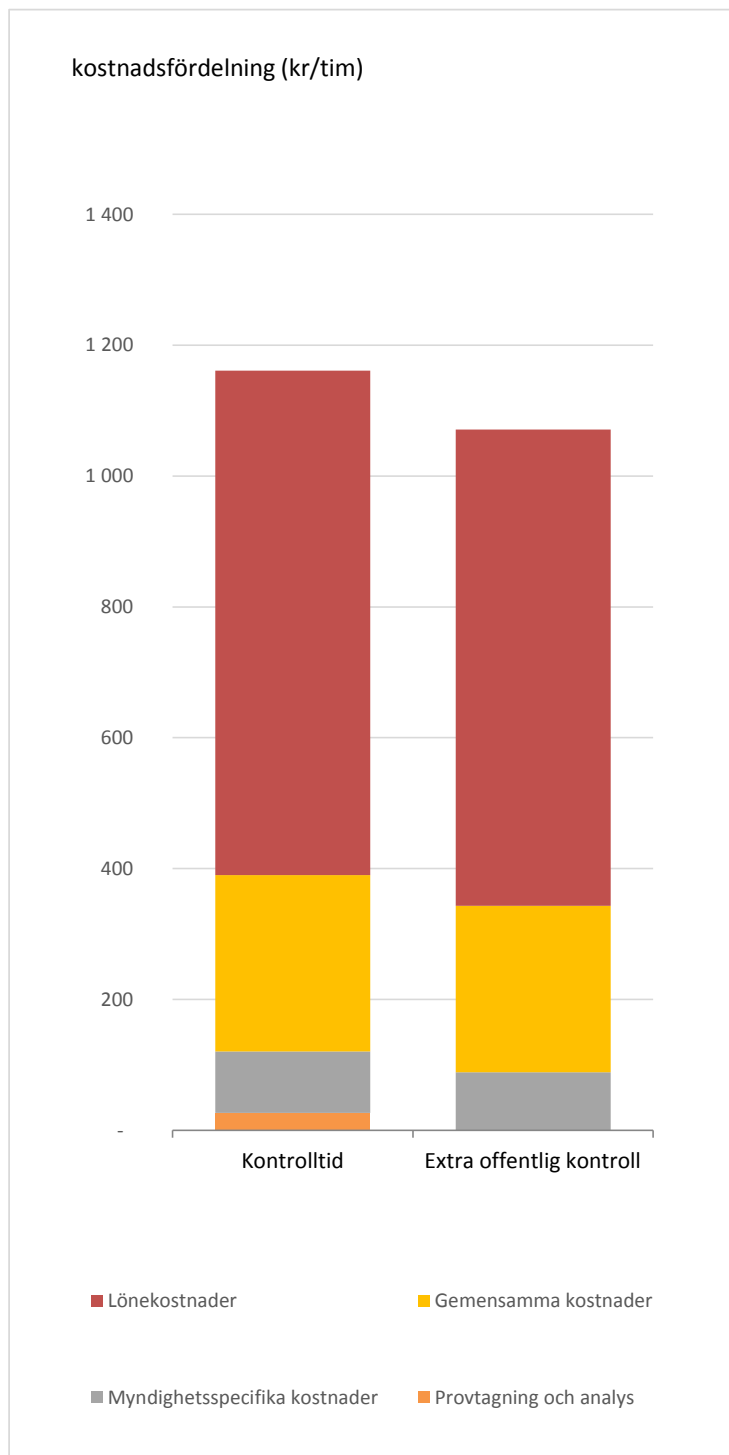
Index (kronor)	35 kr	36 kr	36 kr	36 kr
Indexuppräknad handläggningskostnad per timme	1 196 kr	1 232 kr	1 268 kr	1 304 kr

Extra offentlig kontroll per timme

Index (kronor)	32 kr	36 kr	36 kr	36 kr
Indexuppräknad handläggningskostnad per timme	1 193 kr	1 229 kr	1 229 kr	1 229 kr

het"

[Åter till översikten](#)

2016-10-24

5

Anmälningsärenden

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av nedanstående handlingar.

Handlingar

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande 2016-09-15, Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden – Detaljplan för Näs by (sbf/2016:311).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande 2016-09-23, Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden – Detaljplan för Tumba Skog, Botkyrka kommun.

Protokoll från Mark- och Miljööverdomstolen 2016-09-09, gällande hamnverksamhet Ström 1:1 och 1:3.

Skrivelse med kommentarer ställda till miljö- och hälsoskyddsnämnden från Jan Sixtfors, 2016-10-03.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande 2016-10-10, Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden – Ansökan om tillstånd till bortledande av grundvatten inom fastigheten Eriksberg 2:1 och andra.

Referens
Alexandra HellstenMottagare
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Planenheten**Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden -
Detaljplan för Näs by.
Diarienummer 2016:311****Yttrande**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan under förutsättning att synpunkterna i skrivelsen beaktas.

Sammanfattning

Syftet med planförslaget är att möjliggöra för byggnation av sex nya bostadshus (åtta bostäder) samt medge ett nytt ridhus. Fastigheten Näs 2:81 är sedan tidigare inte planlagd. Fastighetsägare är Aquab AB.

Planområdet utpekats i översiktsplanen som ett område som utgör ett riksintresse för kulturmiljövård. Näs by är inte ett av de områden som pekas ut för nya bostäder på landsbygden. Översiktsplanen anger att Näslandet ska bevaras som fritidshusområde. Södra Grödinge ingår även i ett riksintresseområde för kusten och skärgårdsområdet. Exploatering inom detta område ska vara mycket begränsad och får inte skada områdets natur- och kulturvärden. Orörda områden ska inte tas i anspråk, och turism och friluftslivets intressen ska särskilt beaktas vid förändringar.

Kommunen har tagit fram ett kulturmiljöprogram för Näs by som syftar till att bevara dess nuvarande karaktär, genom bibehållen klungbystruktur med omgivande öppen jordbruks- och betesmark samt bevarande av äldre byggnader. Nya byggnader bör placeras i anslutning till befintlig bebyggelse och inordnas i miljön genom att anpassas till den befintliga bebyggelsen.

Detaljplanen bedöms sammantaget inte ge upphov till betydande miljöpåverkan, men behovsbedömningen påpekar att vatten- och avloppsfrågan bör utredas. I dagsläget har boende i byn en gemensam brunn för vattenuttag samt ett gemensamt avloppsreningsverk dimensionerat för upp till 45 pe.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens synpunkter

Hästverksamhet i nära anslutning till bostäder kan orsaka konflikter. Dessa konflikter tenderar att öka p.g.a. ökat antal hästar, framför allt i tätortsnära miljöer, samtidigt som även en förtätning av bostäder sker i dessa områden.

De olägenheter som utgör störningar är t.ex. lukt, flugor, damning, buller samt risken för spridning av allergener.

Behovet av att bygga bostäderna tätt, i direkt anslutning till pågående hästverksamheter, utifrån krav på bevarande av kulturmiljön, kan ligga i direkt konflikt med miljöbalkens krav på en boendemiljö som inte skapar olägenheter för människors hälsa.

I samrådshandlingarna omnämns en dom från Mark- och miljööverdomstolen (M4048-2007). Domstolen anser i domen att nya bostäder i närheten av befintlig hästverksamhet är lämplig, detta i en landsbygdsmiljö som kan liknas den vid Näs by. Denna dom kan dock inte ses som en ”garanti” för att bedömningen på denna plats skulle bli den samma, om klagomål till följd av hästverksamheterna uppstår.

Nämnden är alltid skyldig att utreda klagomål om olägenheter och ska göra en enskild bedömning om eventuella olägenheters omfattning på aktuell plats. Vid en bedömning måste nämnden se till den lokala situationen. Om nämnden bedömer att olägenheter föreligger för boende, så kan hästverksamheter påföras restriktioner, alternativt bli ålagda att vidta skyddsåtgärder, till följd av detta. Lämpligen förebyggs hälsorisker redan i detaljplanen genom t.ex. att reglera minsta avstånd för gödsellagring och stadigvarande hästhållning (hagar och stall) till bostäder.

Nämnden vill även påpeka att enligt 4 § i Botkyrka kommuns lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön (01FS 2009:196) krävs det tillstånd av miljö- och hälsoskyddsnämnden för att inom område med detaljplan hålla; nötkreatur, häst, get, får eller svin, pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur, samt för orm.

En utredning av vatten- och avloppssituationen i Näs by måste tas fram för att utreda om det finns tillräckligt med kapacitet för tillkommande byggnationer, eller om ny utrustning måste installeras.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Myrna Persson
Ordförande

2016-09-23

Dnr sbf/2016:318

Referens
Matilda HermanssonMottagare
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Planenheten

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden - Detaljplan för Tumba Skog, Botkyrka kommun

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan under förutsättning att synpunkterna i tjänsteskrivelsen särskilt beaktas.

Sammanfattning

Ett förslag till ny detaljplan för Tumba 7:112 och en del av Tumba 8:13 har upprättats för att medge mark för uppförande av nya bostäder. Syftet med förslaget till planen är att medge ny bebyggelse om cirka 550 bostäder. Detaljplaneprocessen har flera steg och planen befinner sig nu i samrådsskedet.

I denna skrivelse behandlas de miljö- och hälsokonsekvenser av projektet som miljöenheten anser behöver beaktas alternativt utredas ytterligare. Miljöenheten anser att planförslaget kan tillstrykas under förutsättning att:

- Det krävs marklov för fällning av större och äldre träd som anses som värdefulla.
- En mer detaljerad naturinventering bör göras i de områden som kommer att beröras vid införandet av planen.
- Äldre och större träd samt död ved bör försöka bevaras så gott det går vid genomförande av detaljplanen.
- Befintliga stigar som bör bevaras eller ersättas av nya kan markeras som gång- och cykelväg i plankartan alternativt bör framgå av planhandlingarna.
- En vidare utredning av dagvattenhanteringen inom den inre skyddszonen för Segersjö vattenskyddsområde ska göras.
- Ytterligare geotekniska undersökningar bör göras särskilt i aktsamhetsområdena för ras och skred.

Bakgrund

I kommunens översiktsplan från 2014 framgår det att Tumba skog kan utvecklas till en gles stadsbygd. SHH Bostad AB har inkommit med ett förslag om cirka 550 bostäder som består av lamellhus om tre till fem våningar, punkthus om sju våningar samt radhus om två våningar. För att minska belastningen av trafik på befintliga gator ska man även anlägga en ny väg genom planområdet som ansluter sig till Kyrkvärdsvägen och till KP Arnoldssons väg samt bygga tillhörande parkeringar. Planområdet ligger i Tumba skog och innebär att cirka en tredjedel

2016-09-23

Dnr sbf/2016:318

av skogen kommer att tas i anspråk. Området innefattar fastigheterna Tumba 7:112 och en del av Tumba 8:13. Området är cirka 18 hektar stort och ligger väster om Tumba centrum och består av obebyggd och kuperad naturmark som bland annat används för motion och rekreation. Skogen används även för pedagogiska aktiviteter kopplad till Björkbackens förskola och Björkhaga skola i öst. Söder om området finns redan befintliga bostadskvarter och i norr avgränsas området av den västra stambanan och KP Arnoldssons väg. En del av planområdet ligger dessutom inom det inre skyddsområde för Segersjö dricksvattentäkt som är en kommunal reservvattentäkt, som sedan år 2000 är tagen ut drift.

Yttrande

Naturvärden och rekreation

En tredjedel av skogen kommer att tas i anspråk av byggnader, vägar och parkeringar. Enligt rapporten *"Tumba skog Naturvärdesinventering med kartläggning av rekreativvärden"* (Ekologigruppen AB, november 2015) har man delat in området i delområden. I delområdena 3, 11, 13 och 15 har man hittat Tallticka. Tallticken växer vanligtvis på äldre tallar och klassas idag som nära hotad enligt ArtDatabanken. Delområdena 3 och 11 är områden som kommer att beröras i och med detaljplanens byggnation. Om hänsyn tas till värdefulla tallar i de områden som kommer exploateras kommer inte arten att påverkas nämnvärt. För att försöka bevara värdefulla tallar samt större och äldre träd inom planområdet bör man införa i planbeskrivningen samt i planbestämmelserna att det krävs marklov för fällning, både inom kvartersmark samt inom allmän platsmark (park och natur).

I de områden som kommer att beröras bör en mer detaljerad naturinventering utföras. Detta för att eventuellt upptäcka fler skyddsvärda arter som bör bevaras och skyddas och som kan tänkas påverkas eller gå förlorade i samband med detaljplanens byggnation.

Det bör även framgå i planbeskrivningen att vid genomförande av detaljplanen se till att så långt det är möjligt undvika att ta ner äldre träd samt att försöka spara död ved, alternativt flytta dem. Detta för att skapa bättre förutsättningar för biologisk mångfald.

Vid genomförande av planen kommer naturmark som idag används för rekreation och friluftsliv att minska. Även tillgängligheten till naturmarken kommer att minska. För att bevara tillgängligheten till området även efter exploatering bör man i bästa mån försöka bevara eller ersätta befintliga stigar. Befintliga stigar som bör bevaras eller ersättas av nya kan markeras som gång- och cykelväg i plankartan alternativt att det framgå av planhandlingarna.

2016-09-23

Dnr sbf/2016:318

Dagvatten

Planområdet består idag av naturmark och i och med antagandet av detaljplanen kommer andelen hårdgjorda ytor att öka som i sin tur kommer att öka dagvattenbildningen med totalt cirka 270%. Planområdet består av två delavrinningsområden, en som avrinner västerut mot Segersjön och vidare leds mot Uttran, och en som avleds norrut mot Kvarnsjön och K P Arnoldssons väg. Det västra delavrinningsområdet ligger inom Segersjö inre vattenskyddsområde. Enligt vattenskyddsföreskrifterna får dagvatten från förorenade ytor till exempel trafik-, parkerings- och industriytor inte infiltreras inom den inre skyddszone.

Utanför skyddszone föreslås att allt dagvatten kan omhändertas och renas inom planområdet. Dagvattnet som uppkommer inom området bör i så stor utsträckning som möjligt omhändertas och renas lokalt i enlighet med Botkyrka kommuns dagvattenstrategi.

Hur dagvattenhantering inom skyddszone ska behandlas är ännu inte löst i samrådskedet. Innan granskningskedet ska en vidare utredning för dagvattenhanteringen i skyddszone göras som påvisar att det inte förligger någon risk för ökad avrinning eller ökade föroreningshalter i närliggande recipienter samt grundvatten i samband med exploatering. För att säkerställa att en tillfredställande dagvattenlösning realiserar vid genomförandet av planen bör de föreslagna åtgärderna i dagvattenutredningen föras in i planbeskrivningen.

Skred och ras

Två områden som kommer att beröras i samband med detaljplanens byggnation ligger i så kallade aktsamhetsområden för ras och skred. Detta gäller bebyggelseområdena långt till väster, i en del av slänten vid idrottsplatsen samt långt till öster, vid KP Arnoldssons väg. För att utesluta risken för skred och ras i samband med exploatering bör ytterligare en geoteknisk undersökning utredas.

Med bakgrund av tidigare resonemang har miljöenheten följande synpunkter på förslaget till detaljplan:

- Det bör införas i planbeskrivningen samt i bestämmelserna att det krävs marklov för fällning av större och äldre träd som anses som värdefulla.
- En mer detaljerad naturinventering bör göras i de områden som kommer att beröras vid införandet av planen.
- Det bör framgå i planbeskrivningen att äldre och större träd samt död ved bör försöka bevaras så gott det går vid genomförande av detaljplanen.
- För att bevara tillgängligheten till området även efter exploatering bör man i bäst mån försöka bevara eller ersätta befintliga stigar. Befintliga stigar som bör bevaras eller ersättas av nya kan markeras som gång- och cykelväg på plankartan alternativt bör framgå av planhandlingarna.
- En vidare utredning för dagvattenhanteringen inom den inre skyddszone för Segersjö vattenskyddsområde ska göras. De i föreslagna åtgärderna i

2016-09-23

Dnr sbf/2016:318

dagvattenutredningen ska föras in i planbeskrivningen och planbestämmelserna.

- För att utesluta risken för skred och ras i samband med exploatering bör ytterligare geotekniska undersökningar utredas i aktsamhetsområdena.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

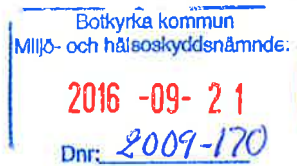
Myrna Persson
Ordförande Miljö- och hälsoskyddsnämnden

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060301

PROTOKOLL
2016-09-09
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 11
Mål nr M 5733-16

RÄTTEN

Hovrättsråden Henrik Löv och Roger Wikström, referent, tekniska rådet Mikael Schultz samt hovrättsrådet Christina Ericson

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden David Sandberg

KLAGANDE

1. Himmerfjärdens Naturvårdsförening
c/o Gisela Liljeqvist
Nordmarksvägen 21 6 tr
123 72 Farsta

2. Kagghamra Tomtägarförening
Samma adress som 1

3. Eldtomta Villaägare
c/o Ulf Rönnqvist
Sibblevägen 2
147 92 Grödinge

4. Olberga Villaägareförening
Samma adress som 3

5. Sjöstugans Villaägare
Samma adress som 3

6. Smedstorps Tomtägarförening
Samma adress som 3

Uppgivet ombud för 3-6: Ulf Rönnqvist
Sibblevägen 2
147 92 Grödinge

MOTPARTER

1. Kagghamra Hamn & Entreprenad AB, 556537-0755
Kagghamra 147 91 Grödinge
Ombud: Advokat Tomas Underskog
Advokatfirman Åberg & Co AB
Box 16295
103 25 Stockholm

Dok.Id 1299538

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

2. Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067
104 22 Stockholm

3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommun
147 85 Tumba

SAKEN

Tillstånd till hamnverksamhet m.m. inom fastigheterna Ström 1:1 och 1:3 i Botkyrka kommun; nu fråga om avvisning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-06-07 i mål nr M 4462-15

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Stockholms län lämnade i beslut den 26 juni 2015 Kagghamra Hamn & Entreprenad AB (bolaget) tillstånd till hamnverksamhet m.m. Beslutet överklagades av bolaget, Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommun, Annelöts Tomtägarförening, Sibblestrands Tomtägarförening, Eldtomta Villaägare, Olberga Villaägareförening, Sjöstugans Villaägare och Smedstorps Tomtägarförening. Mark- och miljödomstolen avslog överklagandena men ändrade miljöprövningsdelegationens beslut på så sätt att en tidsfrist i tillståndet som löpt ut flyttades fram och en hänvisning i tillståndets delegationsdel ändrades.

Mark- och miljödomstolens dom har nu överklagats av Kagghamra Tomtägarförening och Himmerfjärdens Naturvårdsförening. Domen har även överklagats av Ulf Rönnqvist för Eldtomta Villaägares, Olberga Villaägareförenings, Sjöstugans Villaägares och Smedstorps Tomtägarförenings räkning. Ulf Rönnqvist har förelagts att vid äventyr av att överklagandena annars kan komma att avvisas inkomma med behörighetshandlingar som visar hans rätt att företräda föreningarna samt att inkomma med uppgifter om på vilken grund föreningarna är klagoberättigade. Föreläggandet har delgivits och någon komplettering har inte inkommit.

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2016-09-20)

Slut

Mark- och miljööverdomstolen avvisar Kagghamra Tomtägarförenings, Himmerfjärdens Naturvårdsförenings, Eldtomta Villaägares, Olberga Villaägareförenings, Sjöstugans Villaägares och Smedstorps Tomtägarförenings överklaganden.

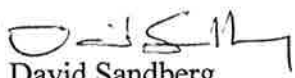

Skäl

Överklagbara domar eller beslut får enligt 16 kap. 12 § miljöbalken såvitt nu är av intresse överklagas av den som beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot. Enligt 16 kap. 13 § miljöbalken får överklagbara domar och beslut om tillstånd enligt miljöbalken även överklagas av vissa föreningar.

Kagghamra Tomtägarförening och Himmerfjärdens Naturvårdsförening har inte överklagat miljöprövningsdelegationens beslut. Eftersom de inte var parter i mark- och miljödomstolen och de ändringar i tillståndet som har beslutats i mark- och miljödomstolens dom inte är sådana att de kan anses ha gått föreningarna emot ska deras överklagande avvisas.

Ulf Rönnqvist har inte följt föreläggandet och inkommit med behörighetshandlingar för Eldtomta Villaägare, Olberga Villaägareförening, Sjöstugans Villaägare och Smedstorps Tomtägarförening. Ulf Rönnqvist har inte heller inkommit med uppgifter om på vilken grund dessa föreningar har rätt att överklaga mark- och miljödomstolens dom. Överklagandena ska därför avvisas.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

MS
David Sandberg
FW Protokollat uppvissat/
CW

JAN SIXTFORS
RUNSÄTTRA GÅRD
147 91 GRÖDINGE

2016-10-03

Miljö- och hälsoskyddsnamnden
Botkyrka kommun
147 85 TUMBA

Bilagor:

Botkyrka kommun, minnesanteckningar 2016-09-21.

Skrivelse till Botkyrka kommun 2016-01-25.

Vi har tagit del av dokumentet "Minnesanteckningar 2016-09-21/möte om genomförda ljudmätningar mm.", Botkyrka kommun/MX Stockholm MCK.

Det är flera saker som jag förundras över i minnesanteckningarna och som jag vill kommentera:

Akustikbyråns senaste bullerutredning R131904-1rev3.

I minnesanteckningarna framställs det som om rubr. bullerutredning är något "nytt". Utredningen sändes också till länsstyrelsen av MX, i och för sig efter överklagandetidens utgång våren 2015 men kan inte vara någon nyhet för vare sig nämnden eller länsstyrelsen som hade att pröva ärendet.

För att friska upp nämndens minne bifogar vi en skrivelse där vi som överklagade nämndbeslut nr. 66/2014 behandlade denna sakfråga om den "nya" bullerutredningen.

* Vi har ännu inte fått något svar på skrivelsen trots att den var miljöenheten tillhanda i januari 2016. När kommer vi att få svar från kommunen?

Ombyggnationer av en anmälningspliktig verksamhet.

I minnesanteckningarna meddelar miljöenhet vidare, att om förändringar ska genomföras som har betydelse ur störningssynpunkt måste detta meddelas tillsynsmyndigheten. När det gäller MX:s genomförda ombyggnad av hela stora banan våren 2015 enligt bullerutredning R 131904-1rev.3, handlade det om en totalt ny banlayout än den som nämnden hade godkänt i det aktuella anmälningsärendet från MX (nämndbeslut nr. 66/2014).

Tillsynsmyndigheten har väl tillsynsansvar även för anmälningsärenden som har fattats beslut om men som har överklagats?

* Jag vill omgående ta del av det dokument där nämnden ger MX ett besked/godkännande att få bygga om banan efter den nya bullerutredningen/banlayouten.

Miljöenhetens upphandling av kontrollbullermätningen i naturreservatet.

Av minnesanteckningarna framgår det att den kontrollbullermätning som skedde den 18 maj 2016 har skett på felaktig plats/position, alltså utanför Svartkällskogens naturreservat där den var beställd och/eller inom område klassat som riksintresse för friluftsområde.

Tyréns uppger däremot mätpunkten som Svartkällskogens naturreservat i sin bullerrapport R01-270684.

Vem har angett den felaktiga positionen för mätpunkten? Av Akustikbyråns bullerutredning R131904-1rev3. framgår områdena där kontrollbullermätning borde ske i området.

- * Har en reklamation nu framställts till Tyréns?
- * När kommer en ny kontrollbullermätning att ske?

MX:s närvaro av ansvariga vid träningar och tävlingar.

Närboende har försökt att uppmärksamma tillsynsmyndigheten på bristen av ansvariga på plats på motorbanan. Det finns en låsansvarig men den personen ska också arbeta i kiosken osv.

Vi har också ställt frågan om det finns en huvudansvarig på plats för de åtaganden som MX har gjort i anmälningsärendet, t.ex. egenkontroll/ljudinmätning.

Resursproblemet bekräftas nu av MX i minnesanteckningarna. Miljöenheten och nämnden anser att inmätningarna är en viktig del av egenkontrollen. Något MX tydligen har svårt att leva upp till. Men några krav på MX ställs trots det inte av tillsynsmyndigheten på mötet.

- * På vilka sätt kommer tillsynsmyndigheten att fortsättningsvis styra upp MX så att de innehåller Naturvårdsverkets riktvärden för buller på motorbanor då bullernivån ligger på marginalen/finns ingen toleransnivå?

Som ni ser har jag ett antal frågor som jag vill ha ert svar på omgående (märkta med *).

Med vänlig hälsning

Jan Sixtfors

Kopia till Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt.

2016-10-10

sbf/2016:329

Referens
Rodhe Edén
rodhe.eden@botkyrka.se
070-8861071

Mottagare
Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka Strand

**Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden -
att på fastigheten Eriksberg 2:1 bortleda inläckande
grundvatten i räddnings- och servicetunneln samt att
bibehålla anläggning härför**

Yttrande

Miljö - och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommun har tagit del av handlingarna i mål nr M 3981-16 Avdelning 4 och har inget att erinra mot att AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) ges tillstånd att bortleda grundvatten från räddnings- och servicetunneln under förutsättning att detta utförs som det beskrivits i handlingarna.

Sammanfattning

Miljö - och hälsoskyddsnämnden har av mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt getts möjlighet att yttra sig över SL ansökan gällande tillstånd för bortledande av inläckande grundvatten i samband med ett permanentande av nuvarande arbetstunnel vilken i framtiden ska tjäna som räddnings- och servicetunnel för depån. Miljö - och hälsoskyddsnämnden har inget att erinra mot att SL medges tillstånd.

Bakgrund

I samband med anläggandet av tunnelbanedepån för röda linjen i Norsborg, Botkyrka kommun har SL låtit bygga en arbetstunnel. Tunneln var tänkt att sättas igen efter depåns färdigställande. SL har nu ändrat sig och gjort bedömningen att denna tunnel bör permanentas och i framtiden fungera som en räddnings- och servicetunnel för depån. Förslaget har tagits emot positivt av berörda enheter i Botkyrka kommun och ett bygglov för en permanentning av tunneln har beviljats.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Myrna Persson
Ordförande

2016-10-24

6

Delegationslista

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna delegationslistan 2016-09-08—2016-10-05.

Delegationslista

2016-09-08 - 2016-10-05

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Botkyrka kommun

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<i>Nr</i> <i>Handl</i>	<i>Händelserubrik</i>				<i>Utlåtandebeslut</i>	<i>Fakt.</i> <i>In/Ut</i>
<u>2016-09-29</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-29</u> (Uppdateringsdatum)	205293				
122 Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation				DBM § 372	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 372 gällande uppehåll i avfallshämtning vilket medges, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>	<i>Diariennr:</i>	2016-000010	<i>Handläggare:</i>	DAGSDT		
	<i>Ärenderubrik:</i>	SAMLING av (under 2016) inkomna ansökningar om uppehåll i avfallshämtning				
<i>Objekt till ärendet:</i>	Objekt: BJÖRNDAMMENS GÅRD 2, BJÖRNDAMMENS GÅRD 2, NÄS 2:35 Objekt: LILJESTIGEN 8, LILJESTIGEN 8, VILDROSEN 19 Objekt: SNÖDROPPSVÄGEN 6, SNÖDROPPSVÄGEN 6, TULLINGE 17:135 Objekt: NÄS BY SJÖVIK 1, NÄS BY SJÖVIK 1, VIAD 6:1 Objekt: BOFINKVÄGEN 12, BOFINKVÄGEN 12, ENSTA 1:100 Objekt: KÄLLTORPS GÄRDE 2, KÄLLTORPS GÄRDE 2, RIKSTEN 11:5 Objekt: GRÖNFINKVÄGEN 21, GRÖNFINKVÄGEN 21, VÅRSTA 2:28 Objekt: RÅBYVÄGEN 9, RÅBYVÄGEN 9, RÅBY 1:28 Objekt: BOKVÄGEN 43, BOKVÄGEN 43, DYMMELKÄRR 11 Objekt: TRÄDGÅRDSVÄGEN 13, TRÄDGÅRDSVÄGEN 13, SARVEN 3 Objekt: LILLMALMSVÄGEN 19, LILLMALMSVÄGEN 19, VÅRSTA 1:149 Objekt: ÖSTRA BRÖTA 22, ÖSTRA BRÖTA 22, ÖSTRA BRÖTA 1:23 Objekt: ODLARSTIGEN 1, ODLARSTIGEN 1, NÄS 3:9 Objekt: GRÖDINGEVÄGEN 57, GRÖDINGEVÄGEN 57, DUVAN 3 Objekt: FRIPARKSVÄGEN 4, FRIPARKSVÄGEN 4, TULLINGE 20:215 Objekt: NORRGA KVARN 47, NORRGA KVARN 47, NORRGA 2:13 Objekt: BRONSGJUTARVÄGEN 2, BRONSGJUTARVÄGEN 2, BRONSGJUTAREN 47 Objekt: ÅSHÖJDSVÄGEN 14, ÅSHÖJDSVÄGEN 14, KAGGHAMRA 2:99					

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
		Objekt: BOFINKVÄGEN 14, BOFINKVÄGEN 14, ENSTA 1:99 Objekt: RÅBY 1:65, , RÅBY 1:65 Objekt: BLICKAVÄGEN 6, BLICKAVÄGEN 6, DAHLIAN 3 Objekt: ALMVÄGEN 12, ALMVÄGEN 12, SKACKELN 7 Objekt: NÄSVÄGEN 65, NÄSVÄGEN 65, NÄS 2:39 Objekt: GRENS VÄG 6, GRENS VÄG 6, UTTRAN 1:327 Objekt: LÄRKVÄGEN 4, LÄRKVÄGEN 4, SNÄCKSTAVIK 3:74 Objekt: LILLMALMSVÄGEN 28, LILLMALMSVÄGEN 28, VÅRSTA 1:143 Objekt: SALTNÄS 5, SALTNÄS 5, NÄS 1:37 Objekt: ALICE TEGNÉRS VÄG 38, ALICE TEGNÉRS VÄG 38, TUNNAN 5 Objekt: TALLSTIGEN 12, TALLSTIGEN 12, TULLINGE 19:55 Objekt: BYRSTA 1, BYRSTA 1, BYRSTA 1:7 Objekt: JÄGAREN 2 (före detta RÅDJURSVÄGEN 265), JÄGAREN 2 Objekt: JÄGAREN 3 (föret detta RÅDJURSVÄGEN 267), JÄGAREN 3 Objekt: TRASTVÄGEN 1, TRASTVÄGEN 1, VÅRSTA 1:330 Objekt: SÖRGÅRDSVÄGEN 9, SÖRGÅRDSVÄGEN 9, NORRVALLA 78 Objekt: DALGÅNGEN 3, DALGÅNGEN 3, ENSTA 1:18 Objekt: ASPENVÄGEN 222, ASPENVÄGEN 222, TUMBA 7:18 Objekt: NIBBLEBACKEN 69, NIBBLEBACKEN 69, SELPINNEN 8 Objekt: EKLUNDSHOVSVÄGEN 22, EKLUNDSHOVSVÄGEN 22, RIKSTEN 9:7 Objekt: SOLBACKSVÄGEN 18, SOLBACKSVÄGEN 18, TUMBA 7:136 Objekt: ÅSVÄGEN 6 A, ÅSVÄGEN 6A, UTTRAN 1:536 Objekt: VRÅNVÄGEN 23, VRÅNVÄGEN 23, PINGSTLILJAN 16 Objekt: KAMOMILLVÄGEN 34, KAMOMILLVÄGEN 34, KAMOMILLEN 18 Objekt: STAVSHÄLLSKROKEN 11, STAVSHÄLLSKROKEN 11, TULLINGE 16:49 Objekt: PÄRLUGGLEVÄGEN 9, PÄRLUGGLEVÄGEN 9, JORDUGGLAN 8						
2016-09-29	(Händelsedatum)	2016-09-29	(Uppdateringsdatum)	205310				
11	Albert Storby	Beslut/Delegation				DBM § 373		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Beslut om timavgift upprättad. Se dokumentflik.								

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2016-000812	<i>Handläggare:</i>	ALBSTO		
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016 - Nolek AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: NOLEK AB, HANTVERKARVÄGEN 11, HANTLANGAREN 1						
<u>2016-09-28</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-28</u>	(Uppdateringsdatum)	205234		
7	Carolina Östberg	Beslut/Övriga			DBM § 368	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut DBM § 368 om årlig avgift upprättad, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2016-000771	<i>Handläggare:</i>	CAROST		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN av hygienlokal - Garnis Beauty Center AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: GARNIS BEAUTY CENTER AB\TATTOO BY NAZ, PERMANENTSM, TORS VÄG 2, FREJA 7						
<u>2016-09-28</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-28</u>	(Uppdateringsdatum)	205235		
15	Carolina Östberg	Beslut/Delegation			DBM § 369	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
DBM § X om årlig avgift upprättad. Se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2016-000781	<i>Handläggare:</i>	CAROST		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN av hygienlokal - Zak Fish\Tullinge Ink				

<u>Händelsedatum</u> Nr Handl	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt. In/Ut
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: ZAK FISH\TULLINGE INK, NYÄNGSVÄGEN 3A, SLÄTTEN 1						
<u>2016-09-28</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-28</u> (Uppdateringsdatum)	205238				
3 Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation registrering				DBM § 370	--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> <i>Diariennr:</i> 2016-000925 <i>Handläggare:</i> SANHOL						
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Bisalus						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: BISALUS, FÅGELVIKSVÄGEN 9L, BOTVIDSGYMNASIET 3						
<u>2016-09-28</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-28</u> (Uppdateringsdatum)	205253				
9 Linus Andersson	Beslut/Delegation extra kontrollavgift				DBM § 371	--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok. Avvikelserna var åtgärdade vid återbesöket. Nya avvikelser konstaterades, nästa besök sker vid ordinarie kontrolltillfälle.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> <i>Diariennr:</i> 2016-000301 <i>Handläggare:</i> DAGDLT						
<i>Ärenderubrik:</i> KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - MFB Hallunda AB\Supergrossen Hallunda						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: MFB HALLUNDA AB\SUPERGROSSEN HALLUNDA, , KORNET 6						
<u>2016-09-27</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-27</u> (Uppdateringsdatum)	205221				
2 Sandra	Beslut/Delegation årlig kontrolltid				DBM § 367	--

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
Holmqvist						
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2016-000925	<i>Handläggare:</i> SANHOL			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Bisalus				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BISALUS, FÅGELVIKSVÄGEN 9L, BOTVIDSGYMNASIET 3						
<u>2016-09-26</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-26</u>	(Uppdateringsdatum)	205186		
14	Linus Andersson	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 366	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						
Märkningsrutiner finns nu tillämpade i verksamheten. Avvikelse kvarstår för framhävning av allergener och varningstexter av azofärgämnen.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2016-000619	<i>Handläggare:</i> LINAND			
<i>Ärenderubrik:</i>		KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Deep Mode & Livs				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: DEEP MODE & LIVS, HALLUNDAPLAN 5, KORNET 6						
<u>2016-09-23</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-23</u>	(Uppdateringsdatum)	205113		
11	Albert Storby	Beslut/Delegation timavgift			DBM § 364	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat. Se dokumentflik.						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000802	<i>Handläggare:</i>	ALBSTO		
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016 - Bäckström Stockholm AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BÄCKSTRÖM STOCKHOLM AB, KUMLA GÅRDSVÄG 3, EKHAGEN 1						
<u>2016-09-22</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-30</u>	(Uppdateringsdatum)	205077		
7	Matilda Herrmansson	Beslut/Delegation			DBM § 375	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000820	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016 - Bellows Automatik-Produkter AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BELLOWS AUTOMATIK-PRODUKTER AB, KUMLA GÅRDSVÄG 21B, SALTMOSSEN 3						
<u>2016-09-19</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-19</u>	(Uppdateringsdatum)	204715		
34	Matilda Herrmansson	Beslut/Delegation			DBM § 363	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000092	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KLAGOMÅL på mögel i lägenhet på Kanslivägen 13				

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: KANSLIVÄGEN 13, KANSLIVÄGEN 13, LOGEMENTET 1						
<u>2016-09-15</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-15</u>	(Uppdateringsdatum)	204821		
8	Erik Bergström	Beslut/Delegation			DBM § 362	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i> Upprättat delegationsbeslut § 362 gällande anmälan om bergvärmepumpsanläggning, vilken medges.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> <i>Diariernr:</i> 2016-000808 <i>Handläggare:</i> DAGEBN						
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om borring av energibrunn för bergvärmepump på fastigheten Harbro 7 (Kolonistigen 9)						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: KOLONISTIGEN 9, KOLONISTIGEN 9, HARBRO 7						
<u>2016-09-14</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-26</u>	(Uppdateringsdatum)	204759		
3	Tobias Karlsson	Beslut/Delegation registrering			DBM § 359	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> <i>Diariernr:</i> 2016-000887 <i>Handläggare:</i> TOBKAR						
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - LSBK Trading AB						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: LSBK TRADING AB, ALPVÄGEN 17, TULLINGE 17:51						
<u>2016-09-14</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-14</u>	(Uppdateringsdatum)	204806		
2	Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation avgift tobak			DBM § 360	Ut

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut

Anteckning på händelsen:

Beslut om årlig avgift för kontroll av tobaksförsäljning.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

Ärende till händelsen: Diariennr: 2016-000792 Handläggare: SANHOL

Ärendrubrik: ANMÄLAN av försäljning av tobaksvaror och folköl - Chamouns Livs & Pizzeria AB\Lilla affären

Objekt till ärendet: Objekt: CHAMOUNS LIVS & PIZZERIA AB\LILLA AFFÄREN, NOTARIEBACKEN 23, ALBYBERGET 5

<u>2016-09-14</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-14</u> (Uppdateringsdatum)	204811				
3	Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation avgift folköl			DBM § 361	Ut

Anteckning på händelsen:

Beslut om årlig avgift för kontroll av försäljning av folköl.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

Ärende till händelsen: Diariennr: 2016-000792 Handläggare: SANHOL

Ärendrubrik: ANMÄLAN av försäljning av tobaksvaror och folköl - Chamouns Livs & Pizzeria AB\Lilla affären

Objekt till ärendet: Objekt: CHAMOUNS LIVS & PIZZERIA AB\LILLA AFFÄREN, NOTARIEBACKEN 23, ALBYBERGET 5

<u>2016-09-13</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-13</u> (Uppdateringsdatum)	204706				
2	Erik Bergström	Beslut/Delegation			DBM § 357	Ut

Anteckning på händelsen:

Upprättat delegationsbeslut § 357 gällande anmälan om bergvärmepumpsanläggning, vilken medges.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

<u>Händelsedatum</u> Nr	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt.	<u>In/Ut</u>
<i>Ärende till händelsen:</i>							
	<i>Diariennr:</i> 2016-000888	<i>Handläggare:</i> DAGEBN					
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om borring av energibrunn för bergvärmepump på fastigheten Tegelstenen 14 (Tegelslagarvägen 8							
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: TEGELSLAGARVÄGEN 8, TEGELSLAGARVÄGEN 8, TEGELSTENEN 14							
<u>2016-09-13</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-26</u> (Uppdateringsdatum)	204739					
2 Tobias Karlsson	Beslut/Delegation årlig kontrolltid				DBM § 358		Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>							
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.							
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>							
<i>Objekt till händelsen:</i>							
<i>Ärende till händelsen:</i>							
	<i>Diariennr:</i> 2016-000887	<i>Handläggare:</i> TOBKAR					
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - LSBK Trading AB							
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: LSBK TRADING AB, ALPVÄGEN 17, TULLINGE 17:51							
<u>2016-09-12</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-12</u> (Uppdateringsdatum)	204633					
2 Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation årlig kontrollavgift				DBM § 353		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>							
Beslut om fast årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.							
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>							
<i>Objekt till händelsen:</i>							
<i>Ärende till händelsen:</i>							
	<i>Diariennr:</i> 2016-000822	<i>Handläggare:</i> MARNOR					
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Statens historiska museer/Tumba Bruks café och catering							
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: STATENS HISTORISKA MUSEER (café Sven Palmes väg 2), SVEN PALMES VÄG 2, TUMBA 7:240							

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2016-09-12	(Händelsedatum)	2016-09-12	(Uppdateringsdatum)	204637		
3	Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation registrering			DBM § 354	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000822	<i>Handläggare:</i>	MARNOR		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Statens historiska museer\Tumba Bruks café och catering				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: STATENS HISTORISKA MUSEER (café Sven Palmes väg 2), SVEN PALMES VÄG 2, TUMBA 7:240						
2016-09-12	(Händelsedatum)	2016-09-12	(Uppdateringsdatum)	204654		
2	Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation årlig kontrolltid			DBM § 355	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000823	<i>Handläggare:</i>	MARNOR		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Statens historiska museer\Tumba Bruks café och catering				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: STATENS HISTORISKA MUSEER (café Bruksvägen 4), BRUKSVÄGEN 4, TUMBA 7:240						
2016-09-12	(Händelsedatum)	2016-09-12	(Uppdateringsdatum)	204661		
3	Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation registrering			DBM § 356	--

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrernig av livsmedelsanläggning,se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2016-000823	<i>Handläggare:</i> MARNOR			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Statens historiska museer\Tumba Bruks café och catering				
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: STATENS HISTORISKA MUSEER (café Bruksvägen 4), BRUKSVÄGEN 4, TUMBA 7:240				
<u>2016-09-09</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-09</u>	(Uppdateringsdatum)	204551		
10	Albert Storby	Beslut/Delegation			DBM § 343	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2016-000743	<i>Handläggare:</i> ALBSTO			
<i>Ärenderubrik:</i>		MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016 - Plastbearbetning Mikael Bengtsson AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: PLASTBEARBETNING MIKAEL BENGTTSSON AB, SJÖBODAVÄGEN 2, FÅGELVIK 1				
<u>2016-09-09</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-09</u>	(Uppdateringsdatum)	204560		
4	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 344	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 344 gällande miljöskaktionsavgift pga försenad köldmedierapport. Se dokument						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						

<u>Händelsedatum</u> Nr Handl	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt. In/Ut
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2016-000603		<i>Handläggare:</i> DAGSDT			
	<i>Ärenderubrik:</i> MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad köldmedierapport - Fastighets AB Alfågeln\Alby centrum					
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: FASTIGHETS AB ALFÅGELN\ALBY CENTRUM, ALBYVÄGEN 2, BYATOMTEN 2					
<u>2016-09-09</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-09</u> (Uppdateringsdatum)	204569				
4 Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation				DBM § 345	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 345 gällande miljösanktionsavgift pga försenad köldmedierapport. Se dokument						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2016-000604		<i>Handläggare:</i> DAGSDT			
	<i>Ärenderubrik:</i> MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad köldmedierapport - Hantverkarvägen 1					
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: HANTVERKARVÄGEN 1, HANTVERKARVÄGEN 1, HANTVERKAREN 9					
<u>2016-09-09</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-09</u> (Uppdateringsdatum)	204575				
4 Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation				DBM § 346	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 346 gällande miljösanktionsavgift pga försenad köldmedierapport. Se dokument						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2016-000605		<i>Handläggare:</i> DAGSDT			
	<i>Ärenderubrik:</i> MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad köldmedierapport - OK Detaljhandel AB\OKQ8 Fittja					
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: OK DETALJHANDEL AB\OKQ8 FITTJA, FITTJAVÄGEN 21, HÖGTOMTA 1					

<u>Händelsedatum</u> Nr Handl	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt. In/Ut
2016-09-09 (Händelsedatum)	2016-09-09 (Uppdateringsdatum)	204580				
4 Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation				DBM § 347	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 347 gällande miljösanktionsavgift pga försenad köldmedierapport. Se dokument						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000606		<i>Handläggare:</i>	DAGSDT	
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad köldmedierapport - OK Detaljhandel AB\OKQ8 Tumba				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: OK DETALJHANDEL AB\OKQ8 TUMBA, DÅLDVÅGEN 1, HAREN 24						
2016-09-09 (Händelsedatum)	2016-09-09 (Uppdateringsdatum)	204583				
4 Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation				DBM § 348	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 348 gällande miljösanktionsavgift pga försenad köldmedierapport. Se dokument						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000607		<i>Handläggare:</i>	DAGSDT	
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad köldmedierapport - Tornet (äldreboende)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: TORNET (vård- och omsorgsboende), TOMTBERGAVÅGEN 361, TORNET 5						
2016-09-09 (Händelsedatum)	2016-09-09 (Uppdateringsdatum)	204587				
4 Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation				DBM § 349	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 348 gällande miljösanktionsavgift pga försenad köldmedierapport.						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>			<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt. In/Ut</u>
Se dokument						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2016-000609	<i>Handläggare:</i>	DAGSDT		
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad/utebliven köldmedierapport - Bageriprodukter Stockholm AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BAGERIPRODUKTER STOCKHOLM AB, TUNABERGSVÄGEN 2, TUNAHOLM 4						
<u>2016-09-09</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-09</u>	(Uppdateringsdatum)	204589		
5	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 350	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 350 gällande miljöstraffavgift pga försenad köldmedierapport.						
Se dokument						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2016-000611	<i>Handläggare:</i>	DAGSDT		
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad/utebliven köldmedierapport - Investborgen AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: INVESTBORGEN AB, FITTJAVÄGEN 23, HÖGTOMTA 2						
<u>2016-09-09</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-09-09</u>	(Uppdateringsdatum)	204590		
4	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 351	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 351 gällande miljöstraffavgift pga försenad köldmedierapport.						
Se dokument						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						

<u>Händelsedatum</u> Nr Handl	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt. In/Ut
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2016-000612		<i>Handläggare:</i> DAGSDT			
	<i>Ärenderubrik:</i> MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad/utebliven köldmedierapport - Luxia AB					
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: LUXIA AB, KUMLA GÅRDSVÄG 15, LÄRLINGEN 2					
<u>2016-09-09</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-09</u> (Uppdateringsdatum)	204592				
9 Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation				DBM § 352	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 352 gällande miljösanktionsavgift pga försenad köldmedierapport.						
Se dokument						
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2016-000613		<i>Handläggare:</i> DAGSDT			
	<i>Ärenderubrik:</i> MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad/utebliven köldmedierapport - Nolek AB					
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: NOLEK AB, HANTVERKARVÄGEN 11, HANTLANGAREN 1					
<u>2016-09-08</u> (Händelsedatum)	<u>2016-09-13</u> (Uppdateringsdatum)	204536		20161003	Bevaka att uthus borttaget ur strandskyddszon	Britta Ahlgren
15 Britta Ahlgren	Beslut/Delegation				DBM § 342	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbelsut om föreläggande om borttagande av mindre byggnad inom 3 veckor från strandskydds zonen på fastigheten Viad 1:2.						
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2015-001045		<i>Handläggare:</i> DAGBRA			
	<i>Ärenderubrik:</i> MISSTANKE om överträdelse av strandskyddsbestämmelser på fastigheten Viad 1:2 [1] nära fastigheten Viadm					
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: VIAD 1:2 (väster om Viadmarken 1:51), VIAD 1:2					

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<i>Händelsenummer</i>	<i>Åtg</i>	<i>Bev. datum</i>	<i>Bev. orsak</i>	<i>Bev. Handl</i>	
<i>Nr</i>	<i>Handl</i>	<i>Händelserubrik</i>				<i>Utlåtandebeslut</i>	<i>Fakt.</i>	<i>In/Ut</i>